

**JÄRVENPÄÄN
YHTEISKOULU**

XII

**LUKUVUOSINA
1939 – 1945**

**JÄRVENPÄÄN KAUPUNGINKIRJASTO
KOTISEUTUKOKOELMA**

JÄRVENPÄÄN YHTEISKOULU

XII

LUKUVUOSINA
1939 – 1945

KERAVA 1945, KERAVAN KIRJAPAINO

Katsaus koulun tärkeimpiin vaiheisiin lukuvuosina 1939—45.

Vuodet 1939—45 ovat olleet Suomen kansan samoin kuin koko ihmiskunnankin historiassa poikkeuksellisen raskasta ja syviä jälkiä jättänyttä aikaa. Myös Suomen koululaitos ja mm. Järvenpään Yhteiskoulukin on näinä vuosina joutunut työskentelemään monella tavalla normaalisisistä poikkeavissa, niin, suorastaan epä-säännöllisissä oloissa. Kun koulumme vuosikertomustakaan ei ole — noudattaen Kouluhallituksen antamaa kehoitusta — tänä aikana painettu, lienee syytä tässä vuosikertomuksessa aivan lyhyesti kosketella koulumme vaiheita ja kehitystä ei ainoastaan viimeksi kuluneen, vaan myös viiden sitä edeltäneen lukuvuoden aikana.

Työkauden pituus eri lukuvuosina.

Sota-ajan poikkeukselliset olot ovat näyttäneet mm. lukuvuosien ja lukukausien pituudessakin. Syksyllä 1939, kun Suomen ja Neuvosto-Venäjän välit alkoivat kiristyä ja armeija oli kutsuttava ylimääräisiin kertausharjoituksiin, keskeytettiin työ Järvenpään Yhteiskoulussa niinkuin kaikkialla maamme kouluissa lokakuun 11 päivänä. Siinä toivossa, että selkkaus olisi ollut ohimenevä, alettiin työ uudelleen marraskuun 13 päivänä jatkuen sitten marraskuun 30 päivään, jolloin se sodan puhjetessa oli lopullisesti keskeytettävä. Vasta seuraavan vuoden elokuun 1 päivänä päästiin lukuvuotta uudelleen jatkamaan päättyen se syyskuun 21 päivänä.

Lukuvuosi 1940—41 oli pituudeltaan koko joukon normaalsempi kestäen 1. 11. 40—31. 5. 31. Lukuvuonna 1941—42, joka kaikkiaan kesti 1. 11. 41—13. 5. 42, muodostui eri luokkien työpäivämäärä erilaiseksi osittain sen johdosta, että IV—VIII luokan täytyi kiristyneen työtilanteen vuoksi lopettaa työnsä jo 1. 5., kun I—III luokat jatkoivat työtään 13. 5., osittain siksi, että kevätlukukauden alussa suurin osa kouluhuoneista oli varattu kahden viikon ajaksi armeijan tarpeisiin, jotenka vain lukioluokat saattoivat aloittaa lukukautensa jotenkin normaaliseen aikaan. Lukuvuosi 1942—43, jonka keskeyttivät paitsi tavanmukaiset joulujau-

pääsiäislomat, myös kahden viikon pituinen urheiluloma polttoaineen säästämiseksi, kesti 12. 10. 42—22. 5. 43 ja lukuvuosi 1943—44 1. 10. 45—20. 5. 44. Kulumassa oleva lukuvuosi alkoi 1. 11. 43 ja päättyi 31. 5. 44.

Edellämainittujen eri lukuvuosien työpäivien lukumäärä selviää seuraavasta:

Lv. 1939—40 kaikki luokat	92 tp.
» 1940—41 » »	160 »
» 1941—42 VI—VIII lk.	133 »
» » » IV—V »	121 »
» » » I—III »	131 »
» 1942—43 kaikki luokat	154 »
» 1943—44 » »	168 »
» 1944—45 » »	147 »
Keskimäärin lukuvuosina 1939—45	142 »

Kun viimeisen normaalin lukuvuoden 1938—39 pituus oli 193 työpäivää, selviää tästä, että sotavuosien lukuvuodet olivat keskimäärin 51 päivää lyhyemmät.

Oppilasmäärä ja luokkien luku.

Koulun oppilas- samoin kuin luokkien lukumäärässä sota-aikana tapahtuneet muutokset selviävät seuraavasta (verrattuna lukuvuoteen 1935—36, jolloin koulu oli tullut täysiluokkaiseksi):

	O p p i l a i t a.			Luokkien luku
	yht.	poik.	tytt.	
31. 5. 39	260	130	130	8
31. 5. 39	292	131	161	8
1. 9. 39 ¹⁾	285	111	174	8
21. 9. 40 ²⁾	323	128	195	9
31. 5. 41	338	141	197	10
13. 5. 42	379	154	225	11
22. 5. 43	413	156	257	13
20. 5. 44	437	176	261	13
31. 5. 45	470	177	293	14

¹⁾ lukuvuoden alkaessa,

²⁾ lukuvuoden päättyessä.

Niinkuin ylläolevasta näkyy tapahtui koulun oppilasmäärässä vuosina 1936—39 vain pientä nousua: kolmena vuotena kaikkiaan 32 oppilasta. Nyt puheenaolevana kuusi lukuvuotta käsittävänä ajanjaksona (1939—45) oppilasmäärä on sen sijaan lisääntynyt erittäin voimakkaasti: 188 oppilalla (lisäys 64 %). Tämä suuri nousu saa selityksensä osittain siitä väenlisäyksessä, jonka Moskovan rauha siirtoväen muodossa — Terijoen ja Viipurin maalaiskunnan asukkaita — Tuusulassa ja sen lähipitäjissä aiheutti, osittain sota-ajan mukanaan tuomasta rahan runsaudesta, joka on tehnyt lasten kouluttamisen mahdolliseksi entistä useammille vähävaraisille perheille.

Oppilasmäärän voimakas nousu on aiheuttanut myös useiden rinnakkaisluokkien — nykyään 6 — perustamisen. Ensimmäinen rinnakkaisluokka jouduttiin aloittamaan jo syksyllä 1940, kun keskeytynyttä lukuvuotta talvisodan jälkeen jatkettiin. Syksystä 1941 lähtien on koulun I luokalle pyrkijäin lukumäärä ollut hyvän joukon yli 100 kohoten määrä viime keväänä 132:een.

Poikien ja tyttöjen välisessä suhteessa on puheenaolevana aikana tapahtunut myös huomattava muutos kuten ylläolevasta näkyy. Kun lukuvuonna 1935—36 poikien lukumäärä oli aivan sama kuin tyttöjen, on sittemmin ensimmäinnettu kohonnut hyvin hitaasti — vain 46:lla — kun taas viimeainnettu on kohonnut 130:lla, t.s. kaksinkertaistunut. Erikoisesti tämä poikaoppilaiden lukumäärän pienuus on tuntunut lukioluokilla, joilla poikia useana vuonna on ollut vain muutamia harvoja. Lukioluokilla tähän poikaoppilaiden vähäiseen lukumäärään on tietysti vaikuttanut heidän asepalvelukseen joutumisensa, keskikouluasteella taas siihen on vaikuttanut osittain perheen isien ja perheen vanhempien poikien sodassa olo — aivan nuoretkin pojat on sen vuoksi tarvittu apuna koti-työissä tai muuten perheen elättämisessä — osittain se, että pojilla katsotaan olevan jonkin verran enemmän mahdollisuuksia kuin tytöillä — varsinkin nykyään kun miespuolinen väki on sodan johdosta suuresti vähentynyt — sijoittautua käytännöllisillekin aloille. Osuutensa lienee oppilaskunnan »naisistumisessa» ollut myös sillä seikalla, että sotavuosien puutteellisesta kansakouluopetuksesta ovat pahimmin kärsineet pojat, koskapa pääsyttukinoissa on täytynyt suhteellisesti paljon enemmän hylätä poikia kuin tyttöjä. Poikien ja tyttöjen lukumäärän välinen suhde tämän vuoden I luokalla — 55 poikaa ja 50 tyttöä — kuitenkin tuntuu viittaavan siihen suuntaan, että käänne »parempaan suuntaan» on tässä kohden tapahtunut.

Mutta rinnakkaisluokistakin huolimatta ovat varsinkin kolmen alimman luokan oppilasmäärät pyrkineet näinä vuosina paisumaan

kovin suuriksi. Niinpä II luokan molempien osastojen yhteenlaskettu oppilasmäärä oli viime vuonna 87 ja III lk:n 83, vastaavien lukujen ollessa tänä vuonna 90 ja 77. Asepalvelusta suorittamassa oli koulumme oppilaita eri vuosina: 1941—42 28 opp., 1942—43 22 opp., 1943—44 50 opp. ja 1944—45 38 opp.

Kouluhuoneustot.

Kun kouluun, jonka rakennukset oli tarkoitettu 8 luokkaa ja korkeintaan 300 oppilasta varten, oli saatava sijoitetuksi 14 luokkaa ja lähes 500 oppilasta ja kun sota-aikana ei ollut mitään uudisrakennuksia ajateltavissa, oli tietysti turvauduttava vuorolukuun tai koulun ulkopuolelta saataviin huoneustoihin. Ensinmainittu työskentely-muoto, jota kaupunkipaikoissa hyvin paljon on näinä sotavuosina jouduttu käyttämään, on sellaisessa koulussa kuin Järvenpään Yhteiskoulu, jonka oppilaista melkein toinen puoli suorittaa koulumatkansa junalla tai autolla, hyvin vaikeasti sovellettavissa ja voi tulla kysymykseen vain sellaisilla — suuremmilla — luokilla, joilla on niin paljon paikkakunnalla asuvia tai paikkakunnalla »kortteerissa» olevia oppilaita, että niistä saadaan kokoon kokonainen luokka. Tällaisia luokkia koulussamme ovat viime vuosina olleet ainoastaan I ja II lk., joiden rinnakkaisosastot näinollen ovatkin saaneet tyytyä iltapäivävuoroihin; mutta kaikki muut luokat on täytynyt sijoittaa aamupäiväksi, minkä on tehnyt mahdolliseksi se, että luonnontiedesali ja pikku voimistelusali vanhalla koululla on otettu luokkahuoneiksi ja että seurakuntatalosta, joka sijaitsee aivan koulun vieressä, on saatu vuokrata koulun käyttöön luonnontiedesali, kokoelmahuone ja kolme luokkahuonetta, jotka kuitenkin ovat niin pieniä, ettei niihin voi sijoittaa kuin korkeintaan 24 oppilasta. Koulutyö on täten jakaantunut kolmeen eri rakennukseen, mistä kuitenkaan ei ole ollut suurempaa haittaa, kun ne kaikki ovat varsin lähellä toisiaan.

Lisähankaluutta luokkien sijoittamisessa on tuottanut se seikka, että koulun opetuskeittiö on talvisodasta lähtien ollut väestösuojaksi sisustettuna, jotenka toinen puoli eräästä koulun suurimmasta luokkahuoneesta on täytynyt järjestää opetuskeittiöksi ja toinen puoli käytettäväksi poikien erikoisopetukseen sekä karttojen ja kuvataulujen säilyttämiseen. Myös rehtorin kanslia on näinä vuosina saanut tyytyä hyvin epämukavaan paikkaan, nim. kellarikerrokseen vievän rappukäytävän yhteydessä olevaan huoneeseen, ja opettajisto on, siitä huolimatta, että sen luku viime vuosina on kohonnut 16:een, saanut yhä tyytyä samaan pieneen

»putkaan», mikä jo 12 opettajallekin oli aivan liian pieni; mutta työtä näissäkin perin ahtaissa ja vaatimattomissa oloissa on tehty ja saatu taaskin kokea paikkansa pitäväksi vanha sananparsi »hyvä sopu tilaa antaa».

Koulullemme on siinä suhteessa ollut koko sota-ajan onni myötäinen, että sille kuuluvat huoneustot on yleensä saatu pitää koulun käytössä. Vain ylimääräisen kertausharjoituksen aikana koulurakennukset olivat pari viikkoa sotilaiden kokoontumis- ja majoituspaikkana ja talvisodan aikana sekä jonkin aikaa sen jälkeen sotilassairaalan käytössä samoin kuin kesällä 1944. Mutta kun tämä kaikki on tapahtunut lukukausien välisenä aikana, ei siitä koulutyölle ole ollut mitään haittaa. Pahin häiriö oli tässä kohden lukuvuonna 1941, jolloin seurakuntatalolta vuokratut kaksi luokkahuonetta täytyi luovuttaa siellä toimivan sotilassairaalan tarpeisiin, jotenka kaikki 11 silloista luokkaa oli sullottava koulun omiin suojiin. Silloin oli jo pakko turvautua voimistelupukuhuoneeseenkin saadakseen kaikki luokat jollain tavoin sijoitetuiksi.

Opettajisto.

Koulumme opettajisto on koko sota-ajan pysynyt suurin piirtein ennallaan; muutamia vaihdoksia ja lisäyksiä on kuitenkin tapahtunut. Erikoisen valitettava vaihdos koulun kannalta oli matematiikanopettajan, maisteri *Heino Kokkosen* siirtyminen syksyllä 1942 vakinaisesti puolustuslaitoksen palvelukseen, sillä hän oli erittäin onnistunut opettaja ja sitäpaitsi hänen paikkansa täyttämisen toisella miesopettajalla — mainitun opettajan tehtäviinhän kuuluu mm. poikien sovelletun luonnonopin opettaminen — oli sodan aikana sangen vaikeaa. Tehtävään onnistuttiin tosin lukuvuodeksi 1942—43 saamaan miesopettaja nim. maisteri *Erkki Ellä*, joka heikon terveyden vuoksi oli vapautettu asepalveluksesta. Mutta kun hänen opintonsa olivat vielä kesken, muodostui hänen toimintansa koulussamme vain väliaikaiseksi, koska hän seuraavaksi lukuvuodeksi siirtyi Helsinkiin auskultointiansa suorittamaan. Toimi jouduttiin näinollen täyttämään uudelleen syksyllä 1943, jolloin tehtävään ei ollut ketään miesopettajaa saatavissa. Kun maisteri *Aili Suvanto*, joka virkaa 1943—44 hoiti väliaikaisena osoittautui kuitenkin erittäin onnistuneeksi opettajaksi ja kun oli epävarmaa, olisiko sodan päätyttyäkään paraita matematiikan miesopettajia näin yksityiskoulun palvelukseen saatavissa, johtokunta päätti syksystä 1943 ottaa hänet vakinaiseksi.

Toinen opettajanvaihdos tapahtui syksyllä 1944, jolloin 15 vuotta koulumme palveluksessa työskennellyt piirustuksenopettaja *Marja Mieho* erosi. Hänen sijaansa saatiin rouva *Eeva Vaurio*, joka jo keväällä 1941 oli viransijaisena hoitanut samaa tehtävää.

Rinnakkaisluokkien perustaminen on tietysti aiheuttanut useiden uusien opettajavirkojen perustamisen. Niinpä jo syksyllä 1940 otettiin koulun palvelukseen ruotsin- ja saksankielen tuntiopettajaksi maisteri *Iiri Levantin* sekä syksyllä 1941 suomenkielen tuntiopettajaksi maisteri *Tellervo Tapionlinna*, jolla kuitenkin syyslukukauden ajan oli sijainen; nim. maisteri *Aale Pirinen*. Samalla kertaa jouduttiin koululle ottamaan myös luonnonhistorian ja maantieteen tuntiopettaja, johon tehtävään tuli ensin syyslukukauden ajaksi maisteri *Martta Patomäki* ja sitten kevätlukukauden alusta maisteri *Senja Orsila*. Kun hän seuraavana syksynä siirtyi toiseen toimeen, tuli hänen seuraajakseen maisteri *Salli Hukkinen* ja kun hänen vuoden päästä sai vakinaisen paikan, maisteri *Elvi Päivänsalo*. Rinnakkaisluokkien lisääntymisen johdosta edellämainituille tuntiopettajille, maistereille *Levantin*, *Tapionlinna* ja *Päivänsalo* samoin kuin jo pitemmän aikaa koulun palveluksessa olleelle uskonnon opettajalle maisteri *Backmanille* tuli syksystä 1944 niin suuri tuntimäärä, että heidät voitiin ottaa vuosipalkkaisiksi opettajiksi. Niinpä onkin toiveita, että hekin nyt pitemmäksi aikaa jäävät koulun palvelukseen.

Koulun miesopettajista joutuivat maisteri *Väinö Kyrölä* ja voimistelunopettaja *Veijo Kokkonen* koko sodan ajan toimimaan puolustuslaitoksen tehtävissä, samoin maisteri *Heino Kokkonen* niin kauan kuin hän oli koulun palveluksessa. Maisteri *Erkki Kolehmainen* sen sijaan vapautettiin syksyllä 1943 asepalveluksesta ja joutui vasta kesällä 1944 uudelleen armeijaan. Näinollen oli siis ainoastaan kahden ensinmainitun opettajan opetustyö koko sota-ajan hoidettava viransijaisilla, mutta maistereiden *Heino Kokkonen* ja *Erkki Kolehmaisen* ainoastaan lukuvuonna 1941—42. Koulumme on siis tässä kohden ollut suhteellisesti onnellisessa asemassa moniin muihin maamme oppikouluihin verrattuna.

Kun koululle rinnakkaisluokkien vuoksi täytyi saman aikaisesti, niinkuin edellä on osoitettu, ottaa lisää tuntiopettajia, mm. juuri useimpiin niistäkin aineista, joiden hoitajat olivat asepalveluksessa, niin saatiin kaikki muut asepalveluksessa olleiden tehtävät paitsi voimistelun opettaja *Veijo Kokkonen*, hoidetuiksi koulun omilla opettajavoimilla, tarvitsematta turvautua ulkopuolelta tuleviin viransijaisiin. Niinpä maisteri *Tapionlinna* hoiti maisteri *Kyrölä*n tunnit, ja kun hänen tuntimääränsä tämän kaut-

ta tuli niin suureksi, ettei hän enää voinut pitää kaikkia omia tuntejaan alaluokilla, annettiin ne muutamilla alimmilla luokilla koulumme laulunopettajan Elli Tourusen hoitoon. Maisteri Heino Kokkosen tunnit hoiti hänen asepalveluksessa ollessaan maisteri Ilta Kokkonen, jonka omia tunteja erällä alaluokilla oli voimistelunopettaja Liisa Toivosen ja rehtorin hoidossa. Maisteri Kolehmainen tunneista huolehti lukuvuotena 1941—1942 aluksi maisteri Patomäki, ja sittemmin maisteri Orsila. Heidän omia tuntejaan muutamilla alaluokilla oli jaettu erälle kielten opettajille.

Ainoastaan poikien voimistelunopetuksessa oli turvaututtava ulkopuoliseen apuun. Lukuvuonna 1941—42 sanottu opetus oli paikallispäällikkö *Tapio Ollarin*, vuonna 1942—43 kapteeni *Sulo Lahtisen* ja vuonna 1943—44 majuri *J. Merisalo—Forsmanin* hoidossa.

Muitakin virkaatekeviä opettajia on koulussamme puheenaolevana aikana ollut useita. Niinpä ylimääräisten kertausharjoitusten aikana oli paitsi maisteri *Tellervo Tapionlinna*, joka oli maisteri Kyrölän sijaisena, lisäksi maisteri *Martta Valtiala* maisteri Heino Kokkosen sijaisena. Kevätlukukaudella 1941 oli useammallakin opettajalla parin kolmen kuukauden aikana virkavapautta perheystistä ja niinollen myös viransijainen: maisteri Ester Kokkosella maisteri *Irja Metsävuori*, voimistelunopettaja Liisa Toivosella voimistelunopettaja *Elsa Kauttula* ja piirustuksen opettaja Marja Mieholla rouva *Eeva Vaurio*.

Koulun johdossa on tapahtunut sikäli täydennystä, että rehtorin avuksi on asetettu vararehtori, joka lähinnä huolehtii tyttöjen valvonnasta, hoitaa rehtorin tehtäviä hänen poissa ollessaan, laatii tarpeelliset tilastot ym. Toimeen valittiin syksyllä 1943 maisteri *Ilta Kokkonen*.

Koulun muu henkilökunta.

Koulun palveluksessa on syksystä 1940 lähtien ollut myös kanslia-apulainen ¹⁾, jonka tehtävinä ovat mm. oppilasmaksujen kanto ja tilitys taloudenhoitajalle, kaikenlaiset puhtaaksikirjoitustyöt, oppilasmatrikkelin ja koulun kalustoluettelon pito, todistusjäljennösten kirjoittaminen, vastaaminen puhelimeen ym. kansliatehtävät. Samalla hän toimii oppilasruokalan kirjanpitäjänä ja rehtorin apulaisena pikakirjoituksen kotitehtävien korjaamisessa, saaden palkkansa osittain koululta, osittain ruokalalta,

¹⁾ Aikaisemmat kanslia-apulaiset olivat rehtorin yksityisesti palkkaamia; heidän tehtävänään oli avustaa rehtoria puhtaaksikirjoitustöissä ja oppilaiden pikakirjoitustehtävien korjaamisessa.

osittain rehtorilta. Tehtävää on hoitanut vuosina 1940—43 ylioppi-
las *Marjatta Jusula* ja sen jälkeen neiti *Inkeri Lotsari*.

Koulun vahtimestarina oli talvisodan syttyessä *Ahti Junnila*.
Kun hän sodan päätyttyä jäi vakinaisesti armeijan palvelukseen,
otettiin 1. 10. 40 vahtimestariksi siirtoväkeen kuuluva *Johannes
Kamppi* sekä hänen vuoden lopussa siirryttyään toiseen tehtävään,
hänen veljensä *Väinö Kamppi*. Kun sodan uudelleen kesällä alet-
tua viimeainitunkin täytyi astua armeijan riveihin ja miesvahti-
mestarin saanti osoittautui hyvin vaikeaksi, annettiin vahtimesta-
rin tehtävät seuraavaksi lukuvuodeksi koulun siivoojan rouva
Serafina Nissisen ja neiti *Hilkka Hakalan* yhteisesti hoidettaviksi
sekä seuraavana vuonna, kun rouva Nissinen sai osalleen koulun
oppilasruokalan, neiti Hakalan yksinään huollettavaksi. Lukuvuo-
den 1943—44 sekä kulumassa olevan lukuvuoden helmikuun lop-
puun vahtimestarin tehtäviä on hoitanut Kuopion parkettitehtaan
palveluksessa oleva puuseppä *Etkki Huovinen* yhdessä rouvansa
Selma Huovisen kanssa.

Maaliskuun 1 päivästä on koulumme vahtimestarina ja talon-
miehenä toiminut vahtimestari *Harald Tuomi*. Täten on päättynyt
se väliaikaisuuden tila, mikä tällä alalla koko sota-ajan on sopi-
vien mieshenkilöiden puutteessa vallinnut — epäilemättä suureksi
vahingoksi koululle.

Lukusuunnitelmat ja oppiennätykset.

Noudattaen 13. 6. 31. annettua asetusta oppikoulujen lukusuun-
nitelmista tehtiin koulumme lukusuunnitelmaan syksyllä 1941
eräitä muutoksia tämän asetuksen osoittamaan suuntaan; mm. voi-
mistelu- ja urheilutuntien lukumäärää lisättiin joka luokalla sil-
mälläpitäen maanpuolustusopetuksen tarpeita sekä jonkin verran
saksan ja ruotsinkielen tunteja, koska menestyksellinen suoriutu-
minen ylioppilastutkinnosta siihenastisilla tuntimäärillä oli aiheut-
tanut sekä oppilaille että asianomaisille opettajille tuntuvasti yli-
määräistä työtä. Muita muutoksia ei lukusuunnitelmassa ollut tar-
peen tehdä, koska koulussamme oli jo ennestään toteutettuna mm.
tyttöjen kotitalouden ja käsityön opetus samoin kuin käytännöllis-
ten aineiden opettaminen pojillekin, jotka olivat juuri tärkeimpiä
uudistuksia niissä uusissa lukusuunnitelmissa, joihin puheenaoleva
asetus valtion kouluja velvoitti.

Uutta lukusuunnitelmaa ei tosin voitu sota-aikana aivan sel-
laisenaan sovelluttaa käytäntöön — mm. voimistelutuntien luku-
määrää täytyi supistaa — koska se edellytti 33 tuntisia työviikkoja

ja koska sodanaikaisten kulkuvaikeuksien vuoksi oli mahdotonta järjestää muuta kuin yhdeksi viikon päiväksi sellaista lukujärjestystä, joka olisi sisältänyt useampia kuin 5 koulutuntia.

Selvää on, että lukukausien ollessa niin lyhyitä kuin edellä on esitetty, ei normaalsiin oppiennätyksiin voitu päästä. Eräät toisetkin seikat vaikuttivat samaan suuntaan. Niinpä Karjalan luovutetulta alueelta kouluumme syksyllä 1941 siirtyneet oppilaat aiheuttivat melkoisia häiriöitä, koska heitä tuli lukusuunnitelmiansa ja oppiennätystensä puolesta sangen erilaisista kouluista, jotenka tämä oppilasaines oli erittäin heterogeenista. Hyvin tuntuvaa haittaa tuotti lukuvuosina 1941—42 ja 1942—43 se, että Järvenpään, Jokelan ja lähiympäristön kansakoulujen työ oli keskeytyksissä sen johdosta, että näiden paikkakuntien kansakoulurakennukset olivat sotilaiden koulutuskeskuksina, jotenka suuri osa I luokan oppilaista oli sangen heikkoa tietojensa puolesta, jopa tapojensakin puolesta entistään villiintyneempää. Myös epäsäännöllisyys junien ja linja-autojen kulussa, mikä oli sota-ajalle ominaista, häiritsti tuntuvasti normaalista koulutyötä; kaikki junilla kulkevat oppilaat — lukumäärältään lähes 150 — saattoivat näet monina viikon päivinä päästä junien myöhästymisen vuoksi kouluun vasta toiselle tai kolmannelle tunnille, linja-autoilla kulkevat oppilaat taas eivät toisinaan päässeet kouluun lainkaan, kun se auto, jolla he kulkivat, syystä tai toisesta ei tullutkaan tai tuli vasta iltapäivällä. Toisinaan taas linja-autoilla kulkevat oppilaat eivät päässeet koteihinsa ennenkuin mahdollisesti myöhään illalla, mikäli joku auto sattui tulemaan, mistä tietysti oli seurauksena, että seuraavan päivän koti-tehtävät jäivät hyvin huonolle valmistukselle.

Pahimmin kuitenkin häiritsti normaalista koulutyötä ja oppilaiden edistymistä se luokalle jättämisjärjestelmä, joka koululaisten kesätyövelvollisuuden vuoksi oli otettava käytäntöön, kun nim. oppilaille ei voitu antaa ehtoja kesäksi, vaan oli sellaisetkin, joilla oli yksi ala-arvoinen numero, siirrettävä ilman muuta seuraavalle luokalle. Täten jäivät heikkommat oppilaat vaille sitä erittäin kehittävää lisäopetusta, mikä heidän osakseen oli tullut aikaisemmin varsinaisen lukuvuoden päätyttyä, kun he ehtoja tai kehotuksia saatuaan joutuivat koulun järjestämällä ns. kesäkurseilla kohta lukukauden päätyttyä omien opettajiensa ohjaamina kertaamaan edellisen vuoden kurssin heikoissa aineissa. Tällaiset vajavaisilla tiedoilla seuraavalle luokalle päässeet oppilaat muodostuivat tietysti vaikeiksi jarruiksi koko luokan edistymiselle.

Mainitsemista ansaitsee vielä, puheen ollessa koulutyötä ja oppiennätyksiä häiritsevistä tekijöistä, pari seikkaa: 1) Maaliskuun

alussa kevätlukukaudella 1944 oli kouluumme sijoitettava n. parisataa Helsingin koulujen oppilasta, joiden pommitusten vuoksi oli pakko siirtyä maaseudulle. (kts. s 18) 2). Useina keväinä saivat sellaiset oppilaat, joita tarvittiin joko kotona tai muualla apuna maataloustyössä, oikeuden lopettaa koulunkäyntinsä 1/2—3/4 kuu-kautta ennen varsinaisen koulun päättymistä; selvää on, että heidänkin tietonsa olivat taas seuraavana lukuvuotena eräiltä osiltaan vaillinaisia.

Selvää on, että edelläesitetyt häiritsevät tekijät vaikuttivat haitallisesti oppiennätyksiin, joita sen vuoksi Kouluhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti kaikissa aineissa jonkin verran supistettiin. Myös ylioppilastutkintovaatimuksista oli pakko samasta syystä tinkiä. Niinpä kuten tunnettua, tuli ylioppilaskirjoituksissa matematiikan ja reaaliaineiden koe valinnaiseksi ja ylioppilastutkinnon suullisiakin kokeita supistettiin sikäli, että matematiikan kokeeseen osallistuvien ei tarvinnut tenteissä suorittaa muita reaaliaineita kuin Suomen historia vuodesta 1809 lähtien sekä fysiikka ja kemia. Myös myönnettiin reaalikokeeseen osallistuville oikeus valita suullisia tenttejä varten vain kolme aineryhmää entisistä viidestä, minkä valinnan puheenaolevat kokelaat tavallisesti ratkaisivat niin, että he jättivät tenttimättä fysiikan ja kemian sekä kansantalouden.

Pahimmin lienee näistä koulutyötä häiritsevistä tekijöistä kuitenkin kärsinyt pikakirjoituksen opetus. Siinä ovat näet kurssit niin tiukat, jos nim. tahtoo päästä siihen, että oppilaat IV luokalla oppisivat jotenkin virheettömästi kirjoitamaan 20 sanan nopeudella ja sitten V luokalla saavuttaisivat 32—40 sanan nopeuden — että jo kuukauttakin lyhyempi lukuvuosi pahasti särkee koko suunnitelman. Ellei näet jo IV luokalla päästä edellämainittuun päämäärään, niin silloin suuri osa V luokastakin kuluu vain tuon edellisen luokan vajanaiseksi jääneiden taitojen paikkaamiseen; mutta tällaisissa tapauksissa pitää täydellisesti paikkansa vanha sananparsi: »mikä pitkistyy, se sitkistyy». Niinpä sotavuosina onkin tavallisesti vasta V luokan kevätlukukauden keskivaiheilla päästy ehtolyhennyksiin perehtymään, jolloin 40 sanan nopeuden saavuttaminen on parhaillekin oppilaille ollut mahdotonta. Ja niinpä keväisissä koko maata käsittävissä pikakirjoituskilpailuissa, joissa aikaisemmin suurin osa IV luokasta suoriutui hyväksyttävästi 20 sanan (minuutissa) kilpailusta ja monet V luokan oppilaista samoin 40 sanan kilpailusta, vain harvat IV luokan oppilaat — pääasiassa vain sellaiset, jotka ovat ylimääräisesti pikakirjoitusta harrastaneet — ovat päässeet yllämainittuihin päämääriin ja V luokan oppilaista ei ainoakaan.

Ylioppilastutkinnont.

Ylioppilaaksi pääsy on sota-aikana tapahtunut eri vuosina erilaisilla perusteilla. Keväällä 1940 ratkaisi ylioppilastutkintolautakunta asian VII luokan kouluarvostelujen perusteella, jolloin koulumme 17 ylioppilaskokelaasta 16 katsottiin kypsäksi pääsemään ylioppilaaksi. Keväällä 1941 karsinta tapahtui entiseen tapaan ylioppilaskirjoitusten perusteella. Kokelaita oli silloin tavallista enemmän, nim. 30. Tämä seikka samoin kuin edellisen lukuvuoden epänormaalin opiskelu aiheutti poikkeuksellisen suuren reputettujen määrän, kaikkiaan 10 oppilasta, joista 8 osallistui syksyn kirjoituksiin saaden kuitenkin yksi kokelas vielä tällöinkin reput. Se oli koulumme mustin vuosi ylioppilaskirjoitusten kannalta katsottuna.

Seuraavana vuonna, jolloin ylioppilaskokelaita oli kaikkiaan 27, pääsivät kaikki 11 asepalveluksessa olevaa poikaoppilasta ilman muuta ylioppilaiksi; tyttöoppilaiden karsinta suoritettiin ottaen huomioon koulun ylioppilaskirjoituksissa aikaisemmin hyväksytyjen prosenttiluku, jolloin 16 tyttökokelaasta 15 hyväksyttiin. Seuraavana keväänä 1943 tapahtui ylioppilaaksipäästäminen kirjoitusten perusteella, joissa kuitenkin reaalikoe ja matematiikka olivat vaihtosehtoisina. Tällöin hyväksyttiin kaikki 15 kirjoituksiin osallistunutta — 4 matematiikassa ja 11 reaaliaineissa — sekä lisäksi ilman kirjoituksia kaksi asepalveluksessa olevaa poikaoppilasta. Keväällä 1944, jolloin ylioppilaskirjoitukset tapahtuivat samaan tapaan kuin edellisenäkin keväänä, oli mukana 13 kokelasta — kaikki tyttöjä — joista 11 hyväksyttiin; toinen hylätyistä oli koko lukuvuoden kestäneen sairauden vuoksi koulussa ainoastaan pari viimeistä viikkoa.

Lisäksi on viime marraskuun ja maaliskuun ns. sotilasylioppilaskirjoituksissa kaksi koulumme poikaoppilasta valmistautunut ylioppilaaksi. Täten on kaikkiaan 103 koulumme oppilasta näiden viiden vuoden kuluessa saanut ylioppilaslakin. Näihin tulee lisäksi 15 yksityisoppilasta sekä kolme ns. evakkokokelasta — siis Helsingin koulujen oppilaita — jotka keväällä 1944 koulussamme suorittivat ylioppilastutkinnon.

Yleistarkastus.

Yleistarkastuksen koulussamme suoritti tammikuun 21—23 päivinä 1941 Kouluhallituksen määräämä kouluneuvos *Niilo Kallio*. Hänen yleensä varsin kiittävästä tarkastuslausunnostaan lienee

syitä lainata muutamia kohtia. Niinpä tarkastaja tehtyään selvää koulun stipendirahaustoista lausuu: »Koulu on siis kyennyt herättämään ystävissään altista uhrautuvaisuutta oppilaitosta kohtaan.» Todettuaan koulun järjestyksen hyväksi, hän mainitsee käsityksenään, että »järjestys näyttää olevan tässä oppikoulussa ylläpidettävissä suhteellisen vähäisin voimakeinoin». Ylioppilaskirjoitusten tuloksia tarkasteltuaan tarkastaja toteaa: »Ylioppilaskirjoitukset ovat siis näinä vuosina, jolloin tämä oppilaitos on ollut täysiluokkainen, onnistuneet tasaisesti hyvin. Kaikkina vuosina on oppilaista hylätty keskimäärin vähemmän kuin maamme oppikouluissa». Koulun erikoislaatusesta ohjelmasta mainittuaan hän lausuu: »Varsinkin olen mielenkiinnolla tutustunut oppilaitoksen omalaatuisuuteen sovellettuun luonnontietoon ja uskon, että siinä suhteessa täällä on tehty arvokasta kokeilutyötä, mikä voi koitua muidenkin oppilaitoksien hyväksi varsinkin nykyään, jolloin pyritään oppikoulua sisäisesti uudistamaan.»

Koulun taloudellinen asema.

Koulun taloudellinen asema oli ennen talvisotaa hitaassa, mutta varmassa nousussa johtuen siitä, että kaluston ja opetusvälineiden hankinta samoin kuin muutkin perustamiskustannukset oli saatu loppuun suoritetuksi. Tämä taloudellisen aseman vahvistuminen näkyi mm. siitä, että koulu oli päässyt kaikista vekseli- ym. lyhytaikaisista veloistaan. Niinpä johtokunta suunnittelikin kesällä 1940 ryhdyttäväksi täydentämään koulurakennuksia sellaisiksi, että kaikki 8 luokkahuonetta sekä kaikki muut asiaan kuuluvat suojat saataisiin sijoitetuiksi saman katon alle; mm. oli tarkoitus varata, paitsi ajanmukaisia luonnontiedesaleja, nykyisen voimistelusalin lisäksi, joka samalla toimii juhlasalina, toinen pienempi voimistelusalin, jotta poikien ja tyttöjen voimistelunopetus voisi tapahtua saman aikaisesti ja yhtä tehokkaasti.

Mutta talvisota särki nämä suunnitelmat ja pysähdytti koulun taloudellisen aseman hyvällä alulla olleen nousun siitä huolimatta, että lukukausimaksuja syksyllä 1941 tuntuvasti korotettiin. Tähän vaikuttivat useammatkin seikat. Oppilasmäärä tosin kyllä kohosi, mutta se ei lisännyt tuloja menoja vastaavasti, ensinnäkin siksi, että se pakotti perustamaan kaksoisluokkia, joiden valtionavut ovat huomattavasti pienemmät kuin yksinäisluokkien — rinnakkaisluokkien valtionapu on ainoastaan 59 % pääluokan valtionavusta — ja joiden oppilasmaksutulot myös ovat suhteellisesti pienemmät, koska kaksoisluokkien oppilasmäärä aina on huomattavasti pie-

nempi kuin yksinäisluokkien. Tähän tulee vielä lisäksi, että tästä lisääntyneestä oppilasmäärästä huomattava osa oli siirtoväen lapsia, joille hyvin ymmärrettävistä syistä oli myönnettävä joko täysi tai osittainen vapautus koulumaksuista. Melkoista vähennystä merkitsi koulun tuloissa myös asepalveluksessa olevien oppilaiden lukukausimaksujen poisjääminen, varsinkin kun nämä olivat etupäässä lukioluokilta, joilla oppilaat suorittavat korkeamman lukukausimaksun ja joiden luokkien ylläpito aina on suhteellisesti kalliimpaa niiden oppilasmäärään verrattuna.

Toisaalta taas koulun menot sota-ajan vaikutuksesta kohosivat huomattavasti. Ensinnäkin oli asepalveluksessa oleville opettajille suoritettava opetusministeriön määräysten mukaisesti täysi palkka vähennettynä ainoastaan heidän perheensä saamalla sotakuukausipalkalla, jotenka koulu, kun sen oli palkattava myös heidän sijaisensa, joutui näiden opettajien kohdalta suorittamaan lähes kaksinkertaisen palkan. Edelleen oli sotavuosina koulurakennuksia lämmitettävä pääasiassa haloilla, kun koksia ei ole ollut riittävästi saatavana, mikä nosti lämmityskustannukset melkein kolminkertaisiksi.

Niinpä seurauksena kaikista näistä kannattavaisuutta alentavista tekijöistä olikin, että lukuvuosina 1939—42 koulun tilinpäätös osoitti joko suorastaan tappiota tai tulojen ja menojen menemistä tasan, mikä sekin sellaisissa oloissa, joissa mitään korjauksia ja uudistuksia ei voitu tehdä, merkitsee tappiota. Vasta tilivuonna 1942—43, sitten kun valtion avustukset kohosivat, tilanne muuttui niin, että saatiin sen verran ylijäämää, mikä juuri ja juuri korvasi edellisen vuoden tappion. Mutta vasta tilivuoden 1943—44 tilinpäätös oli siinä määrin positiivinen, että ylijäämän saattoi katsoa riittäväksi. Tähän tulokseen vaikuttivat ratkaisevasti ne rahaavustukset, joita koulumme puheenaolevana tilivuonna sai Mäntsälän ja Terijoen kunnilta mainittujen kuntien alueelta kotoisin olevien täydellistä ja osittaista vapautusta koulumaksuista saaneiden oppilaiden koulumaksujen korvaukseksi. Kun myös Tuusulan kunnan avustus mainittuna vuonna hyväksyttiin saman periaatteen mukaan tapahtuvaksi, kohosi sekin huomattavasti aikaisemmista vuosista.

Jos nyt tämänkin vuoden tulostase muodostuu saman suuntaiseksi kuin edellisen, niin on toivoa, että koulu voi sitten kun maalia ym. aineita taas ruvetaan saamaan, suorittaa kaikki edessä olevat välttämättömimmät korjaukset tarvitsematta turvautua lisävelkaan. Koulurakennuksen täydentäminen sen sijaan täytynee lykätä useiksi vuosiksi eteenpäin, kunnes taloudelliset olot maassamme taas tasaantuvat ja kunnes koululle on saatu jonkin verran raken-

nusrahastoa kootuksi; siihen mennessä täytyy koettaa tulla toimeen käyttämällä apuna vanhaa koulurakennusta ja seurakuntatalosta vuokratuja huoneita.

Koulun oppilasruokala ja puutarha.

Sota-ajan vaikutuksista koulumme elämään ovat useimmat olleet negatiivisia. Mutta on eräs positiivinenkin seikka merkille pantavissa. Syksystä 1942 on koululla toiminut oppilasruokala, jonka hoitajana on koko ajan ollut rouva *Serafina Nissinen*, ja jota on käyttänyt hyväkseen lukuvuonna 1942 n. 160 oppilasta, 1943—44 270—312 oppilasta (keväällä Helsinkiläisten siirto-oppilaiden sijoituttua kouluun n. 350 oppilasta) ja 1944—45 336—376 oppilasta. Ruokamaksu oli aluksi 18 mk ja sittemmin 20 mk viikolta (6 päivältä) yhdestä ruoka-annoksesta päivässä, joka annos on vuoroin velliä, vuoroin jotain lihakeittoa (peruna-, herne- tai kaalikeittoa). Tällaisen oppilasruokalan järjestämisen on niinkuin tunnettua tehnyt mahdolliseksi Kansanhuoltoministeriön koulujen oppilasruokaloille myöntämä oikeus saada erikoislisenssillä ostaa kutakin ruokailijaa kohti eräitä määriä viljatuotteita, lihaa ja maitoa. Koulumme oppilasruokalan toimintaa ovat helpottaneet lisäksi koulun omasta puutarhasta saadut tuotteet — perunat, juurikasvit ja kaalit — sekä omasta sikalasta saatu sianliha.

Ruokalan vaikutus oppilaiden, varsinkin pitkämatkaisten, kuntoon on ollut aivan ilmeinen, kuten hyvin voi ymmärtää kun tietää, että suuri osa heistä — nim. kaikki junilla ja autoilla kulijat — joutuvat lähtemään kotoaan jo kello 7:n ajoissa aamulla.

Stipendirahastot.

Puheenaolevana aikana on koulumme saanut kaksi uutta stipendirahastoa nim. ns. *Harjoitus- ja retkeilyrahaston* sekä *Heino Kokkosen rahaston* ja entisetkin ovat melkoisesti kasvaneet, kuten seuraavasta tarkemmin selviää:

Perustam.

	vuosi	v. 1939	v. 1944
Pikakirj. edist. rah.	1934	3.441: —	12.316: —
Jean Sibeliuksen rah.	1935	16.610: —	21.911: —
Elvi Westermarckin rah.	1936	2.997: —	11.423: —
Ens. yliopp. muistorah.	1936	10.886: —	25.114: —
Ida ja Pekka Siimestön rah.	1938	2.000: —	5.722: —

tansa, vaan suorastaan kouluja kehoittivat. Niinpä Järvenpäänkin yhteiskoululaiset ovat näinä vuosina olleet moneen otteeseen mukana tällaisessa keräily- ja talkotoiminnassa. Milloin on kerätty jätepapereita, milloin kumi- ja metalliromuja, milloin lumppuja, milloin pulloja tms. milloin taas on oltu »motteja tekemässä», milloin jossakin muussa talkotoiminnassa. Toisinaan nämä keräykset ovat tapahtuneet mm. kaikkien maamme koulujen välisten kilpailujen muodossa. Mutta miltekään mainittavammalle sijalle ei Järvenpään Yhteiskoulu näissä keräyskilpailuissa ole koskaan sijoittunut. Tämä ei suinkaan merkitse sitä, etteivätkä koulumme oppilaat olisi parhaansa mukaan tällaisissakin yhteistä hyvää tarkoittavissa puuhissa olleet mukana. Mutta eräät tekijät ovat tätä toimintaa koulumme piirissä vaikeuttaneet. 1) koulumme oppilaista asuu poikkeuksellisen suuri määrä joko juna- tai automatkan päässä koulupaikkakunnalta. Ja selvää on, että tällaiset oppilaat eivät ole voineet keäyksensä tuloksia, mikäli he sitä ovat paikkakunnallaan suorittaneet, tuoda koululle eikä siis saada koulumme oppilaiden yhteisiin tuloksiin mukaan lasketuiksi. 2) Niillä koulumme oppilailla taas, jotka asuvat koulupaikkakunnalla, on useimmilla nuorempia kansakouluiässä olevia veljiä tai sisaria, jotka myöskin ovat täkäläisiä jätavarastoja verottaneet ja tavallisesti nuorempina ja ripeäotteisempina ehtineet ennen vanhempia veljiään tai sisariaan.

Kauniita tuloksia ovat useat koulumme alaluokkien oppilaat saavuttaneet myös kesäisissä talkootöissä. Siitä ovat heidän rintapielissään komeilleet talkoorynnistysten erilaiset »kunniamerkit» olleet todistuksena.

Kevään 1944 »evakko-oppilaat».

Maaliskuun alusta kevätlukukauden loppuun 1944 koulumme sai niinkuin useimmat maamme koulut, sijoitettavakseen suojiinsa suurehkon määrän Helsingin ja joitakin eräiden muidenkin oppikoulujen oppilaita, joiden oli ilmapommitusten johdosta siirryttävä pois varsinaisesta koulukaupungistaan. Kaikkiaan tällaisia evakko-oppilaita oli kouluumme sijoitettuna 182, jakautuen ne eri luokille seuraavalla tavalla:

I luokalla	16 opp.
II	» 39 »
III	» 42 »
IV	» 36 »

	V luokalla	26 opp.
VI	»	14 »
VII	»	6 »
VIII	»	3 »

I, VI, VII ja VIII luokalla nämä lisäoppilaat saatiin sijoitetuiksi koulun omien oppilaiden kanssa samaan luokkaan, mutta muilla oli uusia tulokkaita varten järjestettävä erikoisia rinnakkais-osastoja (C-osastoja), jotka työskentelivät iltapäivävuorolla ja joiden opetuksesta huolehtivat osaksi koulumme omat opettajat, osaksi eräät kaupunkien kouluista tänne lisäopettajiksi määrätyt opettajat. Tällaisia lisäopettajia olivat: äidinkielessä ja historiassa maisteri *T. Kulsila* Helsingistä, ruotsin- ja saksankielessä maisteri *Eero Vainio* Helsingistä sekä matematiikassa lehtori *S. Laukkanen* Kotkasta ja (toukokuun alusta) maisteri *T. Karhula* Helsingistä.

Selvää on, että varsinkin niillä luokilla, joissa näitä uusia oppilaita oli sijoitettava omiin jo muutenkin täysiin luokkiin, ne aiheuttivat melkoista häiriötä koulumme säännölliselle opetustyölle ja paljon lisätyötä opettajille. Erittäin suurta vaikeutta tuotti se seikka, että eri koulujen oppilaat olivat oppiennätystensä ja tietojensa puolesta hyvin erilaisella tasolla, johtuen siitä, minkä verran kullakin koululla oli sota-aikana ollut tilaisuutta säännölliseen työskentelyyn. Ja tässähän kohden useimmat kaupunkien koulut olivat olleet sangen epäedullisessa asemassa; niinpä myös useimmat näistä kouluista olivatkin kurseissa huomattavasti jäljessä Järvenpään Yhteiskoulun kurseista. Suuressa määrässä vaikeuttivat näiden »evakko-oppilaiden» opiskelua myös heidän ahtaat ja puutteelliset asunto-olonsa, sillä ymmärrettäväähän on, että kun sellaiselle, jo muutenkin hyvin täyteen asutulle paikkakunnalle kuin Järvenpää ja sen lähiympäristö oli sijoitettava asumaan ylimääräisesti 182 oppilasta, siinä eivät näillä uusilla tulokkailla asunto-olot voineet olla sellaiset, jollaisia koululaiset kaipaavat, jos mieli opinnoissaan asianmukaisesti edistyä. Mutta kaikista näistä vaikeuksista huolimatta saatiin tämäkin »urakka» sentään jotenkuten hoidetuksi ja useat kaupunkilaispojista ja -tytöistä tuntuivat lopulta olleen melko tyytyväisiä sekä oleskeluunsa täällä maaseudulla että myös siihen opetukseen ja niihin oloihin, joita heille heidän väliaikainen koulunsa saattoi tarjota. Poikkeuksiakin tietysti oli olemassa.

»Evakko-oppilaat» aiheuttivat koulussamme myös lyhyen tarkastuksen. Kouluhallituksen määräyksestä kävi näet tohtori *I. Havu* maaliskuun alussa tutustumassa heidän olosuhteisiinsa koulussamme sekä antamassa ohjeita heidän opetuksensa järjestämisestä.

Myös ylioppilaskirjoitusten toimeenpanossa koulumme joutui viime keväänä avustamaan erästä helsinkiläistä koulua. Helsingin Suomalaisen Yksityislyseon kokelaat suorittivat näet ylioppilaskirjoituksensa Järvenpään seurakuntatalon juhlasalissa, joka koulussamme toimii luonnontiedesalina.

Lukuvuosina 1939—44 eronneet tai pööstötodistuksen (V t. VIII luokalta) saaneet oppilaat.¹⁾

Lv. 1939—40.

Oppilaan nimi	Syntymä aika	Syntymäpaikka	Kotipaikka	Otetu kouluun	
				Vuosi	Luokka
<i>I luokka</i>					
Laine, Eeva	.26	Mäntsälä	Mäntsälä	1939	I
* Eila-Maija ²⁾	.27	Kauvatsa	Pelkosenniemi	»	»
Nokkala, Eero	.26	Hausjärvi	Hausjärvi	»	»
Tuomi, Raija	.26	Tuusula	Tuusula	»	»
<i>II luokka</i>					
Bergman, Maj-Lisa	.24	Tuusula	Tuusula	1937	I
Kindt, Margaretha	.25	Mäntsälä	Mäntsälä	1938	»
Kontsas, Niilo	.25	Pietarsaari	Tuusula	»	»
Koskinen, Liisa	.28	Mäntsälä	Tuusula	»	»
<i>III luokka.</i>					
Kontsas, Sauli	.24	Isokyrö	Tuusula	1938	II
Koskinen, Taisto	.22	Riihimäki	Riihimäki	»	»
Sorsa, Erkki	.26	Petäjavesi	Mäntsälä	1937	I
Taipale, Hilikka	.22	Ruovesi	Nurmijärvi	1939	III
Viitanen, Alli	.25	Hausjärvi	Hyvinkää	1937	I
<i>IV luokka.</i>					
Eckert, Irene s.	.21	Terijoki	Tuusula	1940	IV
Gillberg, Olli ³⁾	.24	Riihimäki	Hausjärvi	1938	III

¹⁾ Siirtoväkeen kuuluvat oppilaat merkitty nimenjälkeisellä s:llä.

²⁾ Kuollut 11. 5. 40.

³⁾ Kuollut 20. 4. 40.

Nilsson, Per	.22	Porvoo mlk.	Mäntsälä	1935	I
Pehu, Keijo	.23	Tampere	Hyvinkää	»	»
Piki, Mauno	.22	Loimaa	Riihimäki	1936	»
Siivonen, Linnea	.23	Pohj. Pirkkala	Tuusula	1935	»
<i>V luokka.</i>					
Anttila, Olli	.22	Hausjärvi	Hausjärvi	1935	I
Hannula, Vuokko	.24	Tuusula	Tuusula	»	»
Jokiniemi, Sinikka	.23	Hyvinkää	Hyvinkää	»	»
Junnila, Jaakko	.19	Vanaja	Riihimäki	1934	»
Kontsas, Ilona	.22	Isokyrö	Tuusula	1638	IV
Koskela, Hilikka	.20	Hausjärvi	Riihimäki	1936	III
Koski, Jukka	.24	Mäntsälä	Mäntsälä	1935	I
Mattila, Raili	.22	Riihimäki	Hausjärvi	1934	»
Merinen, Lilli	.22	Helsinki	Tuusula	1933	»
Paanula, Teuvo	.21	Turku	»	1938	IV
Palolehto, Pirkko	.23	Tampere	Riihimäki	1937	III
Rauhala, Pirkko	.24	Petäjävesi	Rauma	1939	V
Riola, Heikki	.22	Helsingin pit.	Tuusula	1933	I
Salo, Ellen	.21	Hyvinkää	»	1934	»
Vallioja, Tauno	.22	Kullaa	Hyvinkää	1935	I
Peuramo, Kerttu	.20	Nakkila	Tuusula	1933	II
<i>VI luokka.</i>					
Koskinen, Raili	.21	Helsinki	Helsinki	1937	V
Ruusuvuori, Raija	.21	»	»	»	IV
<i>VII luokka.</i>					
Hannila, Liisa	.17	Helsinki	Helsinki	1940	VII
Junkkaala, Liisa	.20	Mikkeli	Jyväskylä	»	»
Lönnqvist, Olle	.18	Helsinki	Helsinki	»	»
<i>VIII luokka.</i>					
Fahlgren, Sven	.18	Orimattila	Orimattila	1939	VII
Ikonen, Aimo	.19	Liperi	Tuusula	1930	I
Juselius, Tor	.20	Helsinki	Kuopio	1935	III
Järvi, Annikki	.20	Tuusula	Tuusula	1931	I
Kokkonen, Joonas	.21	Iisalmi	»	1932	»
Kontsas, Sakari	.19	Isokyrö	»	1938	VII
Latva, Helmi	.21	Tampere	Tampere	1939	»
Leppälä, Sirkka	.21	Haapajärvi	Haapajärvi	1937	VI
Lindroos, Irma	.20	Tuusula	Tuusula	1931	I
Mähönen, Kalevi	.19	Kuopio	»	1937	VI
Nuotio, Hilikka	.20	Helsinki	»	1931	I
Riihimaa, Hilikka	.22	Hyvinkää	Mäntsälä	1932	»
Salokoski, Irja	.20	Mäntsälä	»	1930	»
Ström, Reima	.19	Helsinki	Riihimäki	1937	VI
Vanamo, Maija-Liisa	.22	Hämeenlinna	Hyvinkää	1936	V
Vuorio, Terttu	.20	Nurmijärvi	Nurmijärvi	1938	VII

Lv. 1940—41.

<i>I luokka.</i>					
Erikson, Elis	.27	Heisinki	Mäntsälä	1940	I
Helikivi, Terttu	.28	Pornainen	Pornainen	»	»
Riutta, Reino	.27	Riihimäki	Riihimäki	»	»
Saarela, Juhani	.27	Tuusula	Tuusula	»	»
<i>II luokka.</i>					
Heinilä, Matti	.26	Parkano	Tuusula	1938	I
Kaisko, Paula	.28	Helsinki	»	1940	»
Laakkonen, Seija, s.	.29	Värtsilä	»	»	»
Louko, Rauha, s.	.27	Porkansaari	Hyvinkää mlk.	»	»
Nystelä, Yrjö	.27	Hyvinkää	Tuusula	1938	»
Pikkarainen, Aarne	.26	Mänsälä	Mäntsälä	1940	»
Virtanen, Matti	.27	Nastola	Tuusula	1939	»
» , Virpi	.29	Helsinki	»	»	»
<i>III A luokka.</i>					
Himmanen, Antero, s.	.24	Viipurin mlk.	Tuusula	1940	II
Hurme, Hely	.25	Mäntsälä	Mäntsälä	1938	I
Johansson, Harriet	.25	Helsinki	Riihimäki	1940	III
Kankkonen, Veikko	.24	Hyvinkää	Hyvinkää	1937	I
Louhivuori, Toivo	.26	Pori	Mäntsälä	1938	»
<i>III B luokka.</i>					
Hietala, Maire	.25	Riihimäki	Tuusula	1937	I
Louko, Martta, s.	.25	Porkansaari	Hyvinkää mlk.	1940	II
Väre, Pirkko, s.	.25	Viipuri	Tuusula	»	»
<i>IV luokka.</i>					
Gillberg, Eila	.23	Riihimäki	Hausjärvi	1938	II
Hakonen, Ester	.21	Mäntsälä	Hyvinkää	1937	»
Karmes, Lea	.25	»	Riihimäki	»	I
Kotiranta, Paavo, s.	.23	Viipuri	»	1640	IV
Lindberg, Lasse	.27	Helsinki	Tuusula	1937	I
Mänty, Arvo	.24	Jurva	Vihti	»	«
Väänänen, Pentti, s.	.25	Värtsilä	Tuusula	1940	III
<i>V luokka.</i>					
Harju, Aino	.26	Virrat	Tuusula	1936	I
Heinilä, Jaakko	.21	Hyvinkää	Hyvinkää	1935	II
Klemetti, Toini	.22	Riihimäki	Riihimäki	»	I
Laakkonen, Marjatta, s.	.26	Värtsilä	Tuusula	1940	IV

Lahtinen, Olavi	. . .23	Riihimäki	Riihimäki	1938	III
Laiho, Viola	. . .22	Tampere	"	1937	"
Laine, Reino	. . .23	Hyvinkää	Hyvinkää	1938	"
Laitinen, Martta, s.	. . .23	Terijoki	Tuusula	1940	IV
Luoma, Esko	. . .24	Virrat	"	1936	I
Luoto, Tauno	. . .22	Helsinki	Riihimäki	1935	"
Malinen, Annikki	. . .25	Viipuri	Tuusula	1937	II
Mustila, Terttu	. . .24	Akaa	Hyvinkää	1939	IV
Nikkanen, Ester, s.	. . .23	Terijoki	Tuusula	1940	"
Ritamo, Marianne	. . .24	Riihimäki	Riihimäki	1938	III
Siljander, Paavo	. . .22	Joutseno	Joutseno	1937	"
Vallatsaari, Elma	. . .23	Mäntsälä	Riihimäki	"	II
Varmanen, Vuokko ¹⁾	. . .24	Riihimäki	"	1939	III
Veckman, Veijo	. . .22	Mäntsälä	Mäntsälä	1933	I
<i>VI luokka.</i>					
Hietala, Margit	. . .23	Tuusula	Tuusula	1936	II
Jokinen, Anja	. . .22	Hyvinkää mlk.	Hyvink. mlk.	1935	I
Laine, Lahja	. . .22	Nurmijärvi	Tuusula	"	"
Savikurki, Mirjam	. . .23	Savitaipale	Hyvinkää	1937	III
Siikonen, Ester	. . .22	Hyvinkää	"	1940	VI
<i>VII luokka.</i>					
Jokio, Sylvi	. . .19	Porvoo	Porvoo	1937	VI
<i>VIII luokka.</i>					
Aromaa, Helmi	. . .20	Helsinki	Riihimäki	1935	II
Castrén, Magnus	. . .19	"	"	1937	VI
Finnilä, Lea	. . .21	Mäntsälä	Mäntsälä	1932	I
Flinkkilä, Eeva	. . .21	Peräseinäjoki	Tuusula	1934	II
Hagelin, Anja	. . .21	Tuusula	"	1933	I
Haila, Helena	. . .21	Tampere	Tampere	1939	VII
Hannula, Eila	. . .22	Tuusula	Tuusula	1933	I
Hannula, Paavo	. . .19	"	"	1930	"
Jussila, Hannu	. . .17	Hämeenkyrö	Hämeenkyrö	1940	VII
Järvinen, Liisa	. . .22	Joutseno	Joutseno	1936	IV
Kilpinen, Pentti	. . .20	Kurkijoki	Tuusula	1931	I
Korhonen, Esa	. . .19	Helsingin mlk.	Riihimäki	1934	IV
Leino, Pentti	. . .21	Viipuri	Tammisaari	1940	VII
Lähde, Kirsti	. . .21	Tuusula	Tuusula	1932	I
Mikkonen, Erkki	. . .21	Helsinki	Mäntsälä	1937	VI
Nilsson, Erik	. . .20	"	Helsinki	1940	VII
Nyström, Elsa	. . .17	"	"	1938	"
Ollari, Pauli	. . .20	Pieksämäki	Tuusula	1937	VI
Otva, Arna	. . .19	Kuopio	Kuopio	1940	VII

¹⁾ Eronnut 4. 4. 41

Partanen, Leena	. . .20	Muuruvesi	Hyvinkää	1939	VII
Raunio, Kerttu	. . .20	Riihimäki	Riihimäki	1940	»
Salo, Alpo	. . .22	Kuru	Tuusula	1933	I
Salonen, Terttu	. . .20	Mäntsälä	Hyvinkää	1935	IV
Sanila, Aili	. . .19	Hausjärvi	Riihimäki	1938	VI
Soinio, Sinikka	. . .23	Karkkila	Karkkila	1937	V
Suominen, Sinikka	. . .22	Mäntsälä	Mäntsälä	1932	I
Suvanto, Maija	. . .21	Tuusula	Tuusula	»	»
Virtama, Pekka	. . .22	Helsinki	»	1933	»

Lv. 1941—42.

I A luokka

Elomaa, Raili	. . .29	Helsinki	Hyvinkää mlk.	1941	I
Seppä, Anneli	. . .30	Mäntsälä	Mäntsälä	»	»
Toivonen, Terho	. . .29	»	»	»	»

I B luokka

Miettinen, Pauli	. . .29	Kuopio	Tuusula	»	»
Pulkkinen, Jaakko, s.	. . .28	Viipurin mlk.	»	»	»
Valkonen, Kirsti, s.	. . .29	Sakkola	Pornainen	»	»

II A luokka

Aromaa, Mainio	. . .27	Mäntsälä	Tuusula	1939	I
Eklund, Irma	. . .28	Helsinki	»	1941	II
Kaidansuo, Anja	. . .27	Riihimäki	Riihimäki	1940	I
Karma, Aimo	. . .28	»	»	»	»
Silainen, Veijo	. . .27	Joensuu	Tuusula	1941	II
Toivonen, Esko	. . .29	Helsinki	Riihimäki	1940	I

II B luokka

Aaltonen, Kaija	. . .28	Hausjärvi	Hausjärvi	1939	»
Herlevi, Joar	. . .29	Mäntsälä	Mäntsälä	1940	»
Kaarilahti, Heikki	. . .29	Lahti	Riihimäki	»	»
Koskinen, Kalevi	. . .28	Helsinki	Tuusula	1939	»
Kunelius, Lauri	. . .26	Haapajärvi	»	1940	»
Laurila, Heikki	. . .28	Tuusula	»	»	»
Louhivuori, Klaus	. . .28	Tampere	Mäntsälä	»	»
Nokelainen, Leo, s.	. . .26	Jääski	Tuusula	»	»

III luokka

Hämäläinen, Olli	. . .25	Helsinki	Hyvinkää	1940	II
Kaarela, Pertti	. . .27	Kuopio	Jokela	1938	I
Laurikainen, Aune	. . .28	Sortavala	»	1940	II

<i>IV A luokka</i>					
Herlevi, Juhani	.28	Mäntsälä	Mäntsälä	1938	I
Linturi, Irma	.27	Impilahti	Riihimäki	1940	III
Nevasalo, Oili	.25	Hyvinkää	Hyvinkää	1937	I
Pitkänen, Kaija, s.	.25	Soravala	Tuusula	»	»
Tourneur, Erich	.27	Helsinki	Hyvinkää	»	II
<i>IV B luokka</i>					
Hämäläinen, Kaija, s.	.27	Viipurin mlk.	Tuusula	1941	IV
Hämäläinen, Kauko, s.	.25	»	»	»	»
Paloheimo, Elisa	.29	Helsinki	Loppi	1940	II
Suikkari, Anna-Liisa, s.	.25	Viipuri	Tuusula	1941	IV
<i>V luokka</i>					
Alonen, Kerttu	.24	Hyvinkää	Hyvinkää	1936	I
Anttila, Raija	.24	Hausjärvi	Hausjärvi	1937	»
Fonsell, Maire	.25	Ruovesi	Mänsälä	»	»
Haila, Kyllikki	.26	Kouvola	Pyhäjärvi U.I.	1941	V
Huttunen, Sirkka, s.	.23	Uusikirkko	Tuusula	1940	IV
Juhola, Anna-Kaija	.23	Hausjärvi	Riihimäki	1938	III
Kilpeläinen, Eeva	.23	Mäntsälä	Tuusula	1936	I
Lindahl, Inga	.23	Värtsilä	Hyvinkää	1934	»
Lindell, Helvi	.24	Mäntsälä	Hyvinkää mlk.	1937	»
Linturi, Liisa	.25	Impilahti	Riihimäki	1941	V
Piekkari, Terttu	.26	Hyvinkää	Hyvinkää mlk.	1936	I
Pirnes, Taimi	.25	Oulu	Tuusula	1938	II
Saarinen, Leo	.25	Pori	»	1940	IV
Siljander, Heikki	.27	Joutseno	Joutseno	1938	II
Simovaara, Helena	.24	Mäntsälä	Mäntsälä	»	»
Ström, Salme	.25	Riihimäki	Riihimäki	1937	I
Suomi, Lea	.25	Korpilahi	Tuusula	»	»
Tolkki, Markus, s.	.24	Viipurin mlk.	Riihimäki	1940	IV
<i>VI luokka</i>					
Louhe, Kaija	.24	Mäntsälä	Mäntsälä	1935	I
Nieminen, Eila	.23	Riihimäki	Riihimäki	1936	II
Nokkala, Esko	.24	Hausjärvi	Hausjärvi	1937	»
<i>VII luokka</i>					
Hakala, Kirsti	.22	Kokemäki	Forssa	1942	VII
<i>VIII luokka</i>					
Alanko, Aino	.21	Tuusula	Hyvinkää mlk.	1933	I
Castrén, Göran	.22	Helsinki	Riihimäki	1935	III
Degerman, Ossi	.19	Tampere	Hyvinkää mlk.	1931	I

Ehrstedt, Ann-Mari	.20	Hausjärvi	Riihimäki	1940	VII
Kalaporras, Heikki	.23	Helsinki	Tuusula	1934	I
Korhonen, Sinikka	.22	Riihimäki	Riihimäki	1936	III
Koski-Sipilä, Olavi	.20	Hyvinkää mlk.	Hyvinkää mlk.	1935	»
Lahdenperä, Matti	.23	Kuopio	Tuusula	1636	»
Lahtinen, Veikko	.23	Helsinki	*	1937	IV
Nokkala, Vappu	.23	Hausjärvi	Hausjärvi	1936	III
Nuotio, Pentti	.21	Helsinki	Tuusula	1932	I
Nyberg, Etel	.20	Sipoo	*	1933	»
Piekkari, Erkki	.22	Hyvinkää	Hyvinkää mlk.	1935	II
Pulkkinen, Henni	.23	Kotka	Luopioinen	1934	I
Salomaa, Matti	.24	Saviaipale	Mäntsälä	»	»
Sipiläinen, Terttu, s.	.21	Terijoki	Tuusula	1940	VI
Soinne, Kaarina	.21	Helsinki	*	1934	II
Sundholm, Malte	.23	*	*	1933	I
Suvanto, Juhani	.22	Tuusula	*	1934	»
Suvanto, Liisa	.24	*	*	»	»
Svinhufvud, Pehr	.22	Värsilä	*	1935	II
Tillander, Inga-Lill	.20	Helsinki	Riihimäki	1936	III
Tuuri, Mirja	.23	Orimattila	Iitti	1940	VI
Vanamo, Eeva	.24	Hämeenlinna	Hyvinkää	1936	III

Lv. 1942—43.

I A luokka

Enkovaara, Aino	.30	Helsinki	Tuusula	1942	I
Häkli, Anna-Liisa	.31	*	Hyvinkää mlk.	»	»
Manninen, Kalevi	.29	Mikkeli	Riihimäki	»	»
Okamo, Anja	.29	Riihimäki	Hausjärvi	»	»

I B luokka

Huikkola, Anja	.29	Mäntsälä	Mäntsälä	»	»
Nikkanen, Kaija, s.	.29	Terijoki	Tuusula	1941	»
Ranta, Irma	.31	Sortavala	*	1942	»

II A luokka

Heinonen, Aimo	.28	Tuusula	Tuusula	1941	I
Ruotsalainen, Helka	.27	Kuopio	*	»	»
Tuominen, Leo	.28	Turku	*	»	»
Hurme, Anita	.29	Hyvinkää	Tuusula	»	I
Killinen, Ritva	.30	Lapua	*	»	»
Mattila, Väinö	.28	Viipuri	*	1943	II
Rantanen, Pia, s.	.30	Terijoki	Sippola	1941	I
Rautanen, Leo	.28	Tuusula	Tuusula	»	II
Toikka, Lasse	.28	Kymi	*	»	I
Tyllilä, Teuvo	.30	Padasjoki	*	»	»

<i>III A luokka</i>					
Hintzell, Irja, s.	. . .26	Terijoki	Tuusula	1940	I
Kaitila, Helka	. . .27	Orimattila	Orimattila	»	»
Koivu, Jaakko	. . .26	Mäntsälä	Mäntsälä	1939	»
Maunula, Atso	. . .28	Helsinki	»	1941	III
Salminen, Veikko	. . .26	Riihimäki	Hausjärvi	»	»
Sirkka, Uolevi	. . .27	Helsinki	Tuusula	1938	I
<i>IV A luokka</i>					
Lunnas, Matti	. . .26	Hausjärvi	Hausjärvi	1941	IV
Siljander, Anna-Leena	. . .24	Joutseno	Joutseno	1938	II
<i>IV B luokka</i>					
Halonen, Risto	. . .26	Pornainen	Hyvinkää	1941	III
Kanerva, Hilikka	. . .26	Tuusula	Tuusula	1939	I
Ranta, Lauri	. . .27	Hyvinkää	Hyvinkää	1942	IV
Rantama, Kaija	. . .26	Savonlinna	Tuusula	1940	I
Stenholm, Börje	. . .28	Siuntio	»	»	IV
Torkko, Else	. . .26	Hyvinkää	Hyvinkää	1942	»
<i>V A luokka</i>					
Jokinen, Pentti	. . .25	Mäntsälä	Mäntsälä	1938	II
Järvinen, Aino	. . .26	Helsinki	Tuusula	1938	I
Karppinen, Elma	. . .25	»	»	1936	»
Salminen, Vuokko	. . .24	Riihimäki	Hausjärvi	1941	IV
<i>V B luokka</i>					
Joutsinen, Eila, s.	. . .26	Viipuri	Tuusula	1940	II
Jääskeläinen, Esko, s.	. . .26	Terijoki	»	»	»
Lotsari, Inkeri	. . .25	Vaasa	»	»	»
Nikkanen, Erkki, s.	. . .27	Terijoki	»	»	»
Nurmi, Kaarina	. . .26	Tuusula	»	1939	II
Sepivä, Sinikka	. . .26	Helsinki	Hyvinkää	1938	I
Valén, Aino	. . .25	Lammi	Mäntsälä	1939	II
<i>VI luokka</i>					
Hagelin, Unto	. . .26	Tuusula	Tuusula	1937	I
Laakso, Linnea	. . .25	Hyvinkää	»	1938	II
Sundholm, Hanna	. . .25	Helsinki	»	1936	I
<i>VII luokka</i>					
Malinen, Annikki	. . .25	Viipuri	Tuusula	1937	II
<i>VIII luokka</i>					
Huovinen, Eila	. . .24	Kuopio	Tuusula	1937	III
Huttunen, Veikko, s.	. . .26	Uusikirkko	»	1940	V

Härmälä, Maija	.22	Porvoo	Pusula	1940	V
Jusula, Marianna	.23	Riihimäki	Hyvinkää mlk.	1934	I
Kaitila, Marja-Terttu	.23	Orimattila	Orimattila	1940	VI
Kuusniemi, Eeva	.24	Riihimäki	Riihimäki	1938	IV
Lempinen, Irma	.22	Lahti	"	1935	II
Lunnas, Kirsti	.22	Janakkala	Hamina	1942	VII
Mattila, Ulla	.23	Lehtimäki	Tammela	"	"
Piekkari, Sisko	.24	Hyvinkää	Hyvinkää	1935	II
Pulli, Heljä, s.	.25	Rautu	Tuusula	1940	V
Riihimaa, Antti	.25	Hyvinkää	Mäntsälä	1935	I
Salo, Aili	.21	"	Hyvinkää	1940	VI
Sarvela, Olavi	.20	Helsinki	Tampere	1939	V
Solja, Liisa	.22	Tampere	"	1942	VII
Sundholm, Isa	.24	Helsinki	Tuusula	1935	I
Väänänen, Pirkko	.25	Antrea	"	"	"

Lv. 1943—44.

I A luokka

Karttunen, Hanno-Matti	.33	Helsinki	Tuusula	1943	I
Lumme, Pertti	.30	Hyvinkää	Hyvinkää	"	"
Tammisto, Aila	.30	Tuusula	Tuusula	"	"
Ventoniemi, Antero	.30	"	"	1942	"

I B luokka

Miettinen, Tauno	.31	Helsinki	Tuusula	1943	I
Seppälä, Kaija	.32	Porvoo	Mäntsälä	"	"
Sinivirta, Eila	.29	Mäntsälä	"	"	"

II A luokka

Haapasaari, Eero	.28	Mäntsälä	Mäntsälä	1941	I
Karttunen, Riitta-Liisa	.30	Helsinki	Tuusula	"	"
Lehtinen, Leila	.31	Seinäoiki	"	1942	"
Melart, Eila	.29	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Mustila, Maunu	.27	Messukylä	Hyvinkään ml.	1941	"
Ojala, Heikki	.30	Hausjärvi	Hausjärvi	1943	II
Toivola, Kyösti	.31	Riihimäki	"	1942	I
Tuominen, Irja	.30	Orimattila	Orimattila	"	"
Tuominen, Mikko	.31	"	"	"	"

II B luokka

Karppinen, Pentti	.30	Tuusula	Tuusula	1941	I
Lammela, Tuulikki	.27	Laitila	"	1942	"
Nikula, Ulla	.29	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"

<i>III A luokka</i>					
Böhm, Aaro, s.	. . .	.28	Sortavala	Jokela	1943 III
Listoheimo, Mailis, s.	. . .	.29	Helsinki	Tuusula	1941 II
Mattila, Heikki	. . .	.27	Hausjärvi	Hausjärvi	1940 I
Vickman, Marita	. . .	.28	Helsinki	Helsinki	1943 III
<i>III B luokka</i>					
Angelin, Ritva	. . .	.30	Tuusula	Tuusula	1941 I
Katkola, Sirkka	. . .	.27	Riihimäki	Riihimäki	1940 II
Ottela, Harri	. . .	.27	Riihimäki	Riihimäki	1941 »
Pitkäniemi, Sirkka, s.	. . .	.29	Sortavala	Tuusula	» I
Ruotsalainen, Eeva	. . .	.28	Kuopio	»	» »
Ruotsalainen, Laina	. . .	.28	»	»	» «
Suuntamo, Aulis	. . .	.29	Helsinki	»	1940 »
Toivonen, Kalevi	. . .	.26	Hyvinkää	Hyvinkää	1943 III
<i>IV A luokka</i>					
Jääskeläinen, Harri	. . .	.27	Tervo	Tuusula	1939 I
Listoheimo, Mikael, s.	. . .	.27	Terijoki	»	1941 II
<i>IV B luokka</i>					
Lindqvist, Jokke	. . .	.28	Tampere	»	1939 I
<i>V A luokka</i>					
Hakkarainen, Kirsti, s.	. . .	.27	Kivennapa	Tuusula	1941 IV
Hämäläinen, Anneli	. . .	.26	Mäntsälä	Mäntsälä	1939 I
Hämäläinen, Viola	. . .	.25	»	»	1938 »
Järvelä, Leila	. . .	.28	»	»	1940 II
Kivinen, Soili	. . .	.27	Ruokolahti	Tuusula	1938 I
Laine, Eila	. . .	.26	Espoo	Hyvinkää	1943 IV
Lindholm, Lilja	. . .	.28	Hollola	Tuusula	1938 I
Nissinen, Sirkka, s.	. . .	.25	Terijoki	»	1940 III
Risola, Alice, s.	. . .	.27	»	»	» I
Ruohoniemi, Irja	. . .	.28	Tuusula	»	1939 »
Salo, Elvi	. . .	.25	Hämeenlinna	Hämeenlinna	1937 »
Vestala, Liisa	. . .	.26	Tuusula	Tuusula	1938 »
Vuori, Mirjam	. . .	.26	Terijoki	Hausjärvi	1939 »
<i>V B luokka</i>					
Hell, Lilli	. . .	.27	Helsinki	Tuusula	1939 I
Leino, Vuokko	. . .	.26	Mäntsälä	Mäntsälä	» II
Salokanto, Kaarina	. . .	.27	Tuusula	Tuusula	1938 I
Tolonen, Kerttu, s.	. . .	.26	Terijoki	»	1940 III

<i>VI luokka</i>					
Kare, Marja-Terttu	.24	Hausjärvi	Hausjärvi	1941	IV
Mela, Marja	.26	Mäntsälä	Tuusula	1938	I
Mäkelä, Eeva	.25	Tuusula	"	"	I
<i>VII luokka</i>					
Sulopuisto, Anja	.23	Mäntsälä	Mäntsälä	1942	VI
<i>VIII luokka</i>					
Hilli, Helmi	.22	Johannes	Riihimäki	1933	I
Järvi, Kyllikki	.24	Tuusula	Kerava	1936	I
Korhonen, Sievo	.25	Riihimäki	Riihimäki	1939	IV
Lammela, Mirja	.25	Laitila	Tuusula	1937	II
Matikka, Eeva	.25	Kemi	Hyvinkää	"	"
Mattila, Tuulikki	.23	Teisko	Teisko	"	"
Nieminen, Varpu-Raija	.25	Padasjoki	Tuusula	1938	III
Paulakari, Annikki	.23	Hyvinkää	Hyvinkää	1936	I
Perasto, Hilikka, s.	.24	Kivennapa	Tuusula	1940	IV
Siekinen, Pentti	.26	Lohja	Hyvinkää	1942	VII
Torpo, Marjatta	.22	Vesilahti	Tampere	"	"
Tyllilä, Helena	.24	Padasjoki	Sysmä	1937	III
Vestala, Maileena	.25	Tuusula	Tuusula	1936	I
Vihko, Kerttu, s.	.23	Terijoki	"	1940	IV

Järvenpään Yhteiskoulun oppilaat, jotka asepalveluksessa ollessaan ovat kaatuneet tai kuolleet. ¹⁾

Nimi	Synt. aika	Synt. paikka	Kotipaikka.	Otetu kouluun		Ast. asepalv.		Kaatunut t kuollut
				vuosi	luokka	vuosi	luokka	
Metsola, Torsti	.18	Valkeala	Hyvinkää	1935	V	1941	VIII	27. 7.41
Mäkelä, Unto	.23	Vahviola	Tuusula	1934	I	"	VIII	6. 2.42
Friberg, Helge	.24	Helsinki	Helsinki	1937	II	1942	VH	2. 7.44
Lundqvist, Paul	.24	Riihimäki	Riihimäki	1938	"	1943	VI	29. 3.44
Lahti, Erik	.23	"	"	"	II	"	IV	19. 6.44

¹⁾ Tarkemmat tiedot siv. 51—61.

Lukuvuosi 1944—45.

Toimihenkilöt.

Vanhempainneuvosto.

Talvela, Kauno, puheenjohtaja, maanviljelijä, Järvenpää.
Ikonen, Yrjö, käsityönopettaja, Järvenpää.
Järvinen, Siiri, kansakoulunopettaja, Tuusula.
Merinen, Helmi, rouva, Järvenpää.
Toikka, Eelin, rouva, Järvenpää.

Johtokunta.

Vakinaiset jäsenet:

Siimestö, Pekka, pankinj., puheenjoht. ja taloudenhoit., Järvenpää.
Taitto, V., kansakoulunopettaja, varapuheenj., Mäntsälä.
Heininen, F. J., kansakoulunopettaja, Järvenpää.
Lahtinen, Yrjö, isännöitsijä, Jokela.
Purola, Jussi K., osuuskaupanhoit., Järvenpää.
Svala, Viljo, kirvesmies, Järvenpää.
Raevuori, V., fil.maist., koulun johtaja, Tuusula.

Varajäsenet:

Kylänpää, Aarne, maanvilj., Tuusula.
Vehanen, Laina, lehtori, Järvenpää.
Väänänen, Kalle, maatalousnormaalikoulun johtaja, Järvenpää.

Opettajakunta.

Vakinaiset opettajat:

Berglind, Axa, fil.maist. (v:sta 1931): saksankieli II A, III B, IV B, V B, VI—VIII.
Kokkonen, Ester, fil.maist. (v:sta 1928): historia I A, I C, II—VIII.
Kokkonen, Iita, fil.maist. (v:sta 1929): matematiikka I C, III B, IV B, V, VII—VIII., fysiikka VI, sovellettu luonnonoppi V.
Kokkonen, Veijo, voimistelunopettaja (v:sta 1929): poikien voimistelu I—VIII ja terveystoppi pojille V., aritmetiikka I B.
Kolehmainen, Erkki, fil.maist. (v:sta 1933): luonnonhist. I C, II A, III—VIII., maantiede I C, IV—V, VIII.

Kyrölä, Väinö, fil.maist. (v:sta 1937): suomenkieli I B, II B, III A, IV A, V A, VI—VIII., historia I B.

Miettinen, Aune, fil.maist. (v:sta 1935): ruotsinkieli I A, II A, III A, IV A, V A, VI—VIII., englanninkieli VI—VIII.

Raevuori, V., fil.maist., rehtori (v:sta 1928): talousmaantiede ja kansantalous VI—VII., sovellettu luonnonhistoria I—II, IV, VII., pikakirjoitus IV—VII.

Toivonen, Liisa, voimistelunopettaja (v:sta 1932): tyttöjen voimistelu I—VIII., tyttöjen terveystoppi V ja aritmetiikka II A.

Muut vuosipalkkaiset apettajat:

Backman, Eva, sacr.min.cand. (v:sta 1932): uskonto I—VIII.

Levantin, Iiri, fil.maist. (v:sta 1940): ruotsinkieli I B, I C, II B, III B, IV B, V B, saksankieli II B, III A, IV A, V A.

Päivänsalo, Elvi, fil.maist. (v:sta 1943): luonnonhist. I A, I B, II B, maantiede III—IV, kemia III—IV.

Tapionlinna, Tellervo, fil.maist. (v:sta 1942): suomenkieli I A, I C, II A, III B, IV B, V B.

Tourunen, Elli, laulunopettaja (v:sta 1930): laulu ja musiikkioppi I—VII, kaunokirjoitus I—II.

Tuntiopettajat:

Raevuori, Hilja, käsityön ja kotitalouden opettaja (v:sta 1928): käsityö I—II, kotitalous IV—VI.

Vaurio, Eeva, piirustuksenopettaja (v:sta 1945): piirustus I—IV.

Viransijainen:

Väänänen, Terttu, fil.maist. 4. 4. 45—31. 5. 45 maist. Tapionlinnan sijaisena.

Kanslia-apulainen ja vahtimestari:

Lotsari, Inkeri, kanslia-apulainen, (v:sta 1943).

Huovinen, Erkki, vahtimestari, 1. 10. 43—28. 2. 45.

Tuomi, Harald, vahtimestari, 1. 3. 45—.

Oppilaat lv. 1944—45. ¹⁾

Oppilaan nimi	Syntymä- vuosi ja -päivä	Syntymä- paikka	Kotipaikka	Otettu kouluun	
				vuosi	luokka
<i>I A luokka.</i>					
Luokanv. Elli Touru- nen.					
Alivirta, Orri	.34	Helsinki	Tuusula	1944	I
Anttonen, Ossi, s.	.33	Muolaa	"	"	"
Björkholm, Kalevi	.31	Helsinki	"	"	"
Eerola, Maija	.33	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Elomaa, Pertti	.31	Kärkölä	Riihimäki	"	"
Hanhimäki, Kalervo	.33	Härmä	Tuusula	"	"
Hintzell, Ilpo, s.	.30	Ruokolahti	"	"	"
Holpainen, Eero	.32	Lohja	Mäntsälä	1943	"
Hurme, Pentti	.31	Helsinki	Tuusula	1944	"
Ilonen, Salme	.31	Tuusula	"	"	"
Inkinen, Erkki, s.	.33	Terijoki	"	"	"
Johansson, Erkki	.33	Pori	Riihimäki	"	"
Jyränkö, Pekka	.33	Helsinki	Helsinki	"	"
Kalkkinen, Erkki	.32	Pornainen	Pornainen	"	"
Kataja, Veikko	.31	Tuusula	Tuusula	"	"
Koskela, Anneli	.33	Riihimäki	Riihimäki	"	"
Koski, Tuula	.30	Helsinki	Hyvinkää	"	"
Koskinen, Paula	.31	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Koukku, Raimo, s.	.32	Terijoki	Tuusula	"	"
Lahti, Linnea	.32	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Latostenmaa, Eino	.32	Helsinki	Hyvinkää	1943	"
Lehtonen, Yrjö	.32	Riihimäki	Riihimäki	1944	"
Malmi, Irmeli	.32	Mikkeli	Hirvensalmi	"	"
Mikkola, Laila	.31	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Mäkelä, Ritva	.33	Helsinki	Riihimäki	"	"
Mäkeläinen, Kalervo, s.	.33	Salmi	Tuusula	"	"
Nasretdin, Hofsa	.32	Lappeenranta	"	"	"
Nissinen, Erkki, s.	.31	Sortavala	"	"	"
Nyberg, Jouko	.31	Helsinki	"	"	"
Nyman, Tauno	.32	"	"	"	"
Ojala, Helinä	.33	Hausjärvi	Kuru	"	"
Packalén, Aulis	.33	Nurmijärvi	Sipoo	"	"
Palmu, Pentti	.32	Helsinki	Tuusula	"	"
Parhiala, Jukka	.33	Mäntsälä	"	"	"
Peltonen, Aimo	.32	Merikarvia	"	"	"

¹⁾ s=siirtoväkeen kuuluva.

Ronnila, Urpo	.32	Helsinki	Tuusula	1944	I
Ruoni, Arvo	.34	Vihti	"	"	"
Rynö, Aune	.32	Tuusula	"	"	"
Tapper, Irja	.32	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Vahervaara, Pertti	.33	Kivijärvi	Tuusula	"	"
Veck, Eero	.32	Helsinki	"	"	"
Veckman, Eila	.32	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Venäläinen, Osmo	.32	Lahti	"	"	"
Vuorinen, Asta	.33	Hyvinkää	Hyvinkää	"	"
Vuorio, Seppo	.33	"	"	"	"
Åberg, Eero	.33	Helsinki	Tuusula	"	"
46.					
<i>I B luokka.</i>					
Luokanv. Veijo Kokkonen					
Aalto, Raija	.32	Helsinki	Tuusula	1944	I
Aho, Aune	.31	Tuusula	"	"	"
Ajo, Aimo, s.	.32	Koivisto	Mäntsälä	"	"
Eerola, Erkki	.31	Mäntsälä	"	"	"
Flinkkilä, Eila	.33	"	Tuusula	"	"
Helkamo, Heikki	.34	Helsinki	"	"	"
Hintzell, Rea, s.	.32	Terijoki	"	"	"
Hyttinen, Helge	.32	Helsinki	"	"	"
Joutsinen, Eine, s.	.34	Viipuri	"	"	"
Karumaa, Jorma	.32	Helsinki	"	"	"
Laine, Juhani	.32	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Lehtilinna, Veijo	.31	"	"	1943	"
Lindgren, Lea	.33	Helsinki	Tuusula	1944	"
Melart, Aulis	.33	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Uininen, Irma	.31	Heinjoki	Hausjärvi	"	"
Peusa, Maija-Liisa	.33	Parikkala	Tuusula	"	"
Seppälä, Heikki	.33	Helsinki	"	"	"
Stenroos, Raili	.32	Helsinki	Tuusula	"	"
Stigell, Anita	.30	Porvoo	"	"	"
Sälpäkivi, Yrjö	.33	Hyvinkää	Hyvinkää mlk.	"	"
Turunen, Sirkka	.31	Punkaharju	Nurmijärvi	"	"
Uitto, Pauli	.32	Keuruu	Tuusula	"	"
Voipio, Laura	.33	Helsinki	Tarpalsaari	"	"
23.					
<i>I C luokka.</i>					
Luokanv. Tellervo Tapionlinna					
Aaltonen, Raimo, s.	.33	Tampere	Tuusula	1944	I
Alén, Ritva	.32	Karinainen	"	"	"
Aromaa, Oili	.33	Mäntsälä	"	"	"
Arvonen, Paula	.30	Helsinki	"	"	"
Backlund, Ake	.32	"	"	"	"
Harju, Onni	.32	Forssa	"	"	"
Heinänen, Lilja	.31	Elimäki	"	"	"
Heiskari, Salme, s.	.32	Terijoki	"	"	"

Helin, Helmi	.34	Hämeenlinna	Tuusula	1944	I
Hemilä, Helvi	.32	Helsinki	»	»	»
Karpio, Tapio	.33	Helsinki	»	»	»
Laine-Ylijoki, Kaarina	.34	»	»	»	»
Laurila, Jaakko	.32	Järvenpää	»	»	»
Lehikoinen, Pertti	.32	Pitkäranta	»	»	»
Lehtinen, Sirkka	.33	Somerniemi	»	»	»
Lindberg, Sinikka	.33	Järvenpää	»	»	»
Lindfors, Jorma	.32	Helsinki	»	»	»
Malm, Reino	.31	Järvenpää	»	»	»
Malmi, Pekka	.32	Helsinki	»	»	»
Murtomäki, Kerttu	.33	Tuusula	»	»	»
Mutru, Olli. s.	.33	Pitkäranta	»	»	»
Nurminen, Osmo	.32	Tuusula	»	»	»
Penna, Maila, s.	.32	Kirvu	»	»	»
Pennanen, Pirkko	.34	Helsinki	Mäntsälä	»	»
Railo, Pekka	.33	Suistamo	Tuusula	»	»
Salonen, Leena	.32	Pornainen	Pornainen	»	»
Samaletdin, Aitän	.33	Terijoki	Tuusula	»	»
» , Närmin	.33	»	»	»	»
Silvonen, Eila	.30	Kylmäkoski	»	»	»
Sipiläinen, Juhani, s.	.31	Terijoki	»	»	»
Terho, Arto	.34	Helsinki	»	»	»
Tyynelä, Eeva, s.	.34	Sortavala	»	»	»
Uimonen, Kaarlo	.32	Helsinki	»	»	»
Vesterinen, Pirkko	.33	»	»	»	»
Vilkman, Mirjam	.32	Lahti	»	»	»
Väljä, Ritva	.33	Pornainen	Pornainen	»	»
36.					
<i>II A luokka.</i>					
Luokanv. Liisa Toivonen.					
Aalto, Hilppa	.31	Mäntsälä	Mäntsälä	1943	I
Andersson, Inga-Lill	.32	Helsinki	Tuusula	»	»
Anttila, Suoma	.30	Korpilahti	Korpilahti	1944	II
Aunio, Kauko	.31	Mäntsälä	Tuusula	1942	I
» , Matti	.32	»	»	1943	»
Eerola, Ritva	.33	Helsinki	Hyvinkää	»	»
Granlund, Ruden	.30	New York	Tuusula	»	»
Grönqvist, Ritva	.32	Hyvinkää	Hyvinkää	»	»
Hannikainen, Anna-Kaisa, s.	.32	Terijoki	Tuusula	»	»
Inki, Anna-Maija	.31	Helsinki	Hausjärvi	1944	II
Jalo, Laila	.32	»	Tuusula	1943	I
Jaukkari, Kalevi	.31	Mäntsälä	Mäntsälä	1942	»
Juva, Onni	.32	Hyvinkää	Hyvinkää	1943	»
Juvonen, Sauli, s.	.32	Terijoki	Tuusula	»	»
Kaskinen, Anneli, s.	.32	»	»	»	»
Kilpinen, Terttu	.30	Hyvinkää	Hyvinkää	1944	II
Kolehmainen, Juhani	.33	Helsinki	Tuusula	1943	I
Koskelainen, Keijo	.31	»	»	»	»

Kostiainen, Eine, s.	.30	Mikkeli	Tuusula	1943	I
Koukku, Matti, s.	.32	Terijoki	"	"	"
Kähönen, Marjatta, s.	.30	"	"	"	"
Laine, Eero	.31	Nurmijärvi	Nurmijärvi	1944	II
Laitinen, Tauno, s.	.30	Terijoki	Tuusula	1943	I
Lassila, Keijo	.31	Helsinki	"	"	"
Latostenmaa, Leena	.33	"	Hyvinkää	"	"
Lehtiniemi, Henry	.30	Kanada	Hausjärvi	"	"
Lindell, Hilikka	.29	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Lindfors, Lea	.30	Helsinki	Hyvinkää mlk.	1942	I
Lotsari, Rajja, s.	.31	Vaasa	Tuusula	1943	"
Mäkelä, Pirkko	.33	Helsinki	"	1944	II
Naukler, Pirkko	.30	Lahti	Ridasjärvi	"	"
Niemelä, Irma	.32	Ilmajoki	Tuusula	1943	I
" , Raili	.31	Porvoo	Mäntsälä	1944	II
Peltonen, Eero	.30	Tuusula	Tuusula	1943	I
Perttunen, Eine	.32	Hausjärvi	Hausjärvi	"	"
Rautasuo, Tapani	.31	Mäntsälä	Mäntsälä	1944	II
Rautavaara, Kerttuli, s.	.33	Viipuri	Tampere	"	"
Sandholm, Sinikka	.31	Helsinki	Tuusula	1943	I
Sulonen, Maire	.30	Hyvinkää	Hyvinkää	1944	II
Tuomi, Tuulikki	.31	Mäntsälä	Mäntsälä	1943	I
Tuovinen, Eila	.31	Helsinki	Tuusula	"	"
Vanhanen, Lauri, s.	.30	Terijoki	Hyvinkää	1942	"
Vestala, Matti	.32	Helsinki	Tuusula	1943	"
Viitanen, Sirpa, s.	.31	Tuusula	"	"	"
Vilja, Hemmi	.32	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Virta, Olli	.32	"	"	"	"
Vuorinen, Anja	.30	Hyvinkää	Hyvinkää	"	"
47.					
<i>II B luokka.</i>					
Luokanv. Elvi Päivänsalo					
Aaltonen, Liisa	.32	Helsinki	Tuusula	1943	I
Averin, Vera, s.	.30	Viipuri	"	1944	II
Fallström, Teuvo	.31	Tuusula	"	1943	I
Heinonen, Seppo	.32	"	"	"	"
Huhta, Kaija	.32	"	"	"	"
Hyttinen, Vuokko	.31	Käkisalme	"	1944	II
Ikonen, Pirkko, s.	.31	Terijoki	"	"	"
Järvinen, Esko	.29	Ulvila	"	1942	I
Knuutinen, Mirjam, s.	.31	Terijoki	"	1943	"
Kotkavuori, Risto, s.	.31	Helsinki	"	1944	"
Laurila, Matti	.30	Tuusula	Tuusula	1942	"
Lehtinen, Kirsti, s.	.32	"	Lemi	1943	"
Lindberg, Aili	.32	"	Tuusula	"	"
Lindblad, Leo	.34	Porvoo	"	"	"
Loisti, Veikko	.30	Tuusula	"	"	"
Mela, Ritva	.30	"	"	1942	"

Myyryläinen, Sinikka	31	Ruokolahti	»	1943	I
Mäenrinta, Maila	30	Pukkila	Pukkila	»	»
Nemlander, Aili	30	Helsinki	Tuusula	1944	II
Nikander, Nils	30	»	Helsinki	1943	I
Palm, Ritva	32	Hausjärvi	Tuusula	»	»
Piekkari, Lilja	31	Hyvinkää	Hyvinkää mlk.	1942	»
Pirnes, Salme	32	Turku	Tuusula	1943	»
Puljula, Hilikka, s.	31	Sodankylä	Sodankylä	»	»
Railo, Paavo	30	Suistamo	Tuusula	»	»
Rinne, Anja	32	Mäntsälä	Mäntsälä	»	»
Saarinen, Irma	31	Tuusula	Tuusula	»	»
Sadik, Fehim	31	Helsinki	»	»	»
Salovaara, Raimo	31	Hyvinkää	»	»	»
Sauso, Harry	31	Helsinki	»	»	»
Savolainen, Erkki, s.	32	Terijoki	»	»	»
Seppälä, Kaija ¹⁾	32	Porvoo	Mäntsälä	»	»
Serenius, Hely	31	Mäntsälä	»	1942	I
Simovaara, Hillervo	30	Helsinki	»	1943	»
Toponen, Asta	32	»	Tuusula	»	»
Uimonen, Raili	30	»	»	»	»
Vasarainen, Raija	29	Mäntsälä	Mäntsälä	1942	I
Veijalainen, Kari, s.	30	Viipuri	Tuusula	1944	II
Vesalainen, Sirkka	31	Mäntsälä	Mäntsälä	1943	I
Viksten, Sinikka	32	»	»	»	»
Virtanen, Reino	31	Tuusula	Tuusula	»	»
Vuorenmaa, Henry	30	»	»	1942	I
Vuori, Anni	30	Pornainen	Pornainen	1944	II
43.					
<i>III A luokka.</i>					
Luokanv. Väinö Kyrölä					
Aittola, Pertti	28	Helsinki	Riihimäki	1941	I
Anttila, Aulis	30	Mäntsälä	Mäntsälä	1943	II
Haili, Kaarina, s.	30	Viipuri ml.	Nurmijärvi	1944	III
Hemmilä, Ritva	30	Helsinki	Mäntsälä	1943	II
Henriksson, Sirkka-Liisa	29	Riihimäki	Riihimäki	1942	I
Ignatius, Sirkka	32	Helsinki	Mäntsälä	»	»
Jatila, Eeva	30	Riihimäki	Hyvinkää	»	»
Juvonen, Sinikka, s.	30	Terijoki	Tuusula	1941	»
Kaihlanen, Anja	29	Mikkeli	»	1942	»
Kallamaa, Eeva	29	Janakkala	»	»	»
Kari, Tuomo	30	Tuusula	»	»	»
Karvonen, Heimo, s.	29	Terijoki	»	1941	»
Katkola, Terttu	30	Riihimäki	»	1942	»
Koskinen, Maija-Liisa	29	Mäntsälä	Mäntsälä	»	»
Koukku, Anja, s.	31	Terijoki	Tuusula	»	»
Laitinen, Anneli	28	Hämeenlinna	Riihimäki	1941	»
Latostenmaa, Raili	29	Helsinki	Hyvinkää ml.	1942	»
Latvio, Liisa	29	Mäntsälä	Mäntsälä	»	»

¹⁾ Eronnut 9. 1. 45.

Laurinen, Helga	.30	Riihimäki	Riihimäki	1943	II
» Helvi	.30	»	»	»	»
Liljavirta, Maija	.30	Helsinki	Mäntsälä	1942	I
Lindell, Hannele	.29	»	Hyvinkää	»	»
Luukkonen, Pirkko	.31	Joensuu	Tuusula	1944	III ¹⁾
Lättilä, Irma	.31	Loppi	Loppi	1942	II
Miettinen, Anna-Liisa	.30	Suodenniemi	Luopioinen	»	I
Mähönen, Jouko	.28	Kuopio	Tuusula	»	II
Mäkelä, Meeri	.29	Helsinki	»	»	I
Ojala, Markku	.31	Hausjärvi	Hausjärvi	1943	II
Pekkola, Pirkko	.31	Helsinki	Tuusula	1941	I
Peltonen, Pirkko	.30	Merikarvia	»	»	»
Pietilä, Raini	.30	Helsinki	Pukkila	1942	»
» Terttu	.32	»	»	»	»
» Virpi	.30	»	»	»	»
Rautasuo, Hemmo	.29	Mäntsälä	Mäntsälä	1943	II
Riola, Pulmu	.31	Tuusula	Tuusula	1942	I
Salmi, Niilo	.30	Mäntsälä	Mäntsälä	»	»
Salminen, Helvi	.28	Riihimäki	Riihimäki	1941	»
Sepivä, Ritva	.31	Helsinki	Nakkila	1943	II
Sippola, Ilmari	.27	Hyvinkää	Hyvinkää	1941	»
Svinhufvud, Erik	.32	Ilmajoki	Tuusula	1942	I
Toivanen, Raimo	.31	Kuopio	»	»	»
Ullner, Mary-Ann	.30	Helsinki	Mäntsälä	»	»
42.					
<i>III B luokka.</i>					
Luokanv. Iiri Levantin					
Aalanto, Raili	.30	Mäntsälä	Tuusula	1943	II
Antman, Henry	.29	Porvoo	»	1942	I
Eerola, Mirja	.29	Mäntsälä	Mäntsälä	»	»
Erkkilä, Kaarina	.31	Helsinki	Tuusula	»	»
Flyktman, Mirja	.31	Pyhäjärvi U.l.	H:gin mlk.	»	»
Gubeidullen, Mansur	.29	Lahti	Tuusula	1941	»
Haarasilta, Liisa	.31	Sysmä	Sysmä	1942	»
Harmia Kari	.32	Tampere	Tuusula	»	»
Helineva, Mailis	.29	Pori	»	»	»
Hohti, Hellä, s.	.30	Viipurin pit.	Nurmijärvi	»	»
Huikkola, Matti	.29	Mäntsälä	Mäntsälä	1940	»
Jokinen, Anja	.30	Helsinki	Tuusula	1942	»
» Matti	.30	»	»	»	»
Joutsinen, Raili, s.	.30	Viipuri	»	»	»
Kaarlela, Siiri	.29	Nivala	»	»	»
Kaisko, Greta	.31	Tuusula	»	»	»
Kallio, Pekka ¹⁾	.31	Turku	»	»	»
Karstinen, Taimi, s.	.31	Terijoki	»	»	»
Kivikangas, Anja	.32	Tuusula	»	»	»
Laine, Maija-Liisa	.29	Mäntsälä	Mäntsälä	»	»

¹⁾ Eronnus 9. 1. 45.

Lehikoinen, Erkki	30	Sortavala	Tuusula	1941	I
Lindberg, Salme	29	Tuusula	"	1942	"
Mikkola, Sirkku	31	Helsinki	Mäntsälä	"	"
Määttänen, Raili, s.	29	Viipuri	Tuusula	"	"
Nokkonen, Gunnar, s.	29	Terijoki	"	"	"
Oja, Meeri	31	Mäntsälä	"	"	"
Pimiä, Olavi, s.	30	Terijoki	"	"	"
Porvali, Pentti, s.	29	"	Kerimäki	"	"
Rantanen, Eila	29	Tuusula	Tuusula	1941	"
Salmi, Yrjö	29	"	"	"	"
Siukonen, Sakari	29	Hyvinkää	Hyvinkää mlk.	"	"
Terhivaara, Reijo	28	Helsinki	Tuusula	"	"
Varjoranta, Kaija	30	Mäntsälä	Mäntsälä	1942	"
Vilkas, Ulla	30	"	"	1943	II
Virtama, Anja	31	Helsinki	Tuusula	1942	I
35.					
<i>IV A luokka.</i>					
Luokanv. Aili Suvanto					
Andersson, Disa	30	Helsinki	Tuusula	1941	I
Eerola, Hannu	30	Hyvinkää	Hyvinkää	1941	"
Hannula, Jouko	28	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Helppolainen, Eila, s.	29	Terijoki	Hyvinkää mlk.	"	"
Inki, Osmo	28	Riihimäki	Hausjärvi	1942	"
Isotalo, Tapani	29	Alahärmä	Tuusula	1941	"
Jortamo, Raija	29	Helsinki	Mäntsälä	"	"
Junttila, Veikko	30	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Jääskeläinen, Sinikka	30	Tervo	Tuusula	1940	"
Kallamaa, Eero	27	Janakkala	"	1941	"
Kivinen, Ritva	30	Imatra	"	"	"
Koskinen, Mirjam	29	Helsinki	"	"	"
Kunelius, Liisa	28	Muhos	"	"	"
Lahtinen, Vilho	30	Helsinki	"	"	"
Laine, Anja	30	Ulvila	Hyvinkää mlk.	"	"
" Saara	29	Mäntsälä	Mäntsälä	1942	II
Lehtinen, Eero	28	Helsinki	Riihimäki	1941	I
Lempinen, Liisa, s.	29	Sortavala	Tuusula	1943	III
Matikka, Esko	30	Hyvinkää	Hyvinkää	1941	I
Nikkinen, Pirkko	28	Tampere	Riihimäki	"	"
Nyberg, Jorma	28	Helsinki	Tuusula	"	"
Paakkala, Eeva	28	Hausjärvi	Vihti	"	"
Palojoki, Antti	30	Hyvinkää	Hyvinkää mlk.	"	"
Peltonen, Osmo	29	Merikarvia	Tuusula	"	"
Perttunen, Tuovi	26	Hausjärvi	Hausjärvi	1942	II
Ranta, Antero	28	Mäntsälä	Mäntsälä	1941	I
Rautasuo, Sirkku	29	"	"	"	"
Reuna, Inkeri	29	Tuusula	Hyvinkään mlk.	"	"
Salminen, Helvi	29	Mäntsälä	Mäntsälä	1942	II
Salonen, Eija	29	Tuusula	Tuusula	"	"
Suomaa, Pirkko	29	Helsinki	"	1941	I

Svinhufvud, Ulla	30	Ilmajoki	Tuusula	1941	I
Tammisto, Aune	.26	Hyvinkää	"	1938	"
Toivonen, Pirkko	29	Porvoo	Mäntsälä	1942	II
Vainio, Heljä	28	Hausjärvi	"	1941	I
Valonen, Eila	29	Helsinki	Tuusula	1942	"
Vikström, Erna	28	"	"	1941	"
Vilja, Toivo	.27	Mäntsälä	Mäntsälä	1940	"
Virkanen, Anja	.30	Nastola	Hyvinkää	1941	"
<i>IV B luokka.</i>					
Luokanv. Ilta Kokkonen					
Eloranta, Raija	.2	Säynätsalo	Riihimäki	1944	IV
Flinkkilä, Kaisu	.29	Tuusula	Tuusula	1941	I
Gäddnäs, Margit	.27	Helsinki	Riihimäki	1944	IV
Haili, Helky, s.	.29	Viipuri mlk.	Nurmijärvi	"	"
Heinonen, Inkeri	.28	Pyhäjärvi Ol.	Pyhäjärvi	"	"
" Pirkko	.30	Tuusula	Tuusula	1941	I
Hintzell, Kaija, s.	.29	Terijoki	"	"	"
Hisametsä, Halife, s.	.29	Viipuri	"	"	"
Hämäläinen, Seija	.30	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Ikonen, Ulla	.30	Pielavesi	Tuusula	"	"
Inkinen, Lauri, s.	.29	Kivennapa	"	1944	IV
Jalo, Heljä	.29	Helsinki	"	1941	I
" Jaakko	.30	"	"	"	"
Jatila, Eero	.28	Mäntsälä	Hyvinkää	1942	III
Jokiniemi, Antti	.27	Hyvinkää	"	"	I
Juhola, Kyllikki	.29	Helsinki	Tuusula	1940	"
Kahra, Harry	.30	"	"	1941	"
Kähönen, Mirjam, s.	.28	Terijoki	"	1942	II
Laitinen, Vieno	.28	Riihimäki	"	1941	"
Lehtinen, Pentti, s.	.28	Kisko	"	1942	"
Lindholm, Veikko	.30	Hollola	"	1941	I
Merinen, Unto	.30	Helsinki	"	"	"
Miettinen, Jouko	.29	"	"	1940	"
Mikkola, Hilka	.28	"	"	1941	"
Niemi, Liisa, s.	.29	Lapua	"	"	"
Oksanen, Raimo	.29	Tuusula	"	"	"
Paasivuori, Matti ¹⁾	.29	Helsinki	Helsinki	1944	IV
Peusa, Mirjam	.31	Parikkala	Tuusula	1941	I
Piekkari, Kaija	.30	Hyvinkää	Hyvinkää	1940	"
Ruotsalainen, Eeva ¹⁾	.28	Kuopio	Tuusula	1941	"
" Laina ¹⁾	.28	"	"	"	"
Rytkö, Kauppo	.28	Virolahti	"	1942	II
Salenius, Lily	.30	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Salokoski, Kai	.29	"	"	1940	I
Sauso, Eine	.29	Tuusula	Tuusula	1941	"
Sevón, Aune	.29	Pihtipudas	"	"	"

¹⁾ Eronnut 9. 1. 45

Toivanen, Esko	28	Liekksa	Tuusula	1939	I
Valasma, Sulo	29	Lohja	"	1942	II
Veckman, Risto	28	Mäntsälä	Mäntsälä	1940	I
Viitanen, Sirkku, s.	29	Orimattila	Tuusula	1941	"
Väyrynen, Anita	26	Helsinki	Hyvinkää	"	II
41.					

V A luokka.

Luokanv. Eva Backman

Ainetdin, Mönira	28	Lahti	Tuusula	1941	I
Allonen, Touko	29	Mäntsälä	Mäntsälä	1940	"
Aro Simo	27	Tuusula	Tuusula	1939	"
Flinkkilä, Aino	27	Peräseinäjoki	"	"	"
Gubeidullen, Halide	28	Lahti	"	"	"
Helander, Hertta	29	Tuusula	"	1941	II
Hämäläinen Terttu	28	Mäntsälä	Mäntsälä	1940	I
Jänkäväära, Helinä	27	Akaa	Tuusula	"	"
Kare, Inkeri	27	Hausjärvi	Hausjärvi	1942	III
Kuusela, Hilikka	28	Tuusula	Tuusula	1941	II
Lahti, Risto	28	Mäntsälä	Mäntsälä	1940	I
Laristo, Ritva	29	Lahti	"	"	"
Mutru, Juhani, s.	29	Impilahti	Tuusula	"	"
Mäkelä, Maija-Liisa	29	Helsinki	Riihimäki	1943	IV
Mäkinen, Tapio	29	Iitti	Tuusula	1940	I
Nordberg, Hjördis	29	Tuusula	"	"	"
Nyman, Terttu	28	Helsinki	"	1941	II
Ora, Pirkko, s.	29	Lahti	"	1943	IV
Palm, Anna-Liisa	28	Helsinki	"	1940	I
Penttilä, Marjatta	26	Riihimäki	Riihimäki	"	"
Rossinen, Eeva, s.	30	Kivennapa	Tuusula	1941	II
Sallio, Anna-Liisa	28	Hyvinkää	Riihimäki	1943	IV
Tirilä, Alli	27	Pyhäjoki	Hyvinkää mlk.	1940	I
Toiviainen, Helka, s.	27	Terijoki	Tuusula	"	"
Vihtonen, Erna, s.	25	Pietari s.	"	1942	IV
25.					

V B luokka.

Luokanv. Axa Berglind

Cleve, Maija	28	Ylihärmä	Luhanka	1940	I
Flyktman, Helge	27	Helsinki	Riihimäki	"	II
Hannula, Pirkko	28	Mäntsälä	Mäntsälä	"	I
Holpainen, Leila	29	Jämsänkoski	"	"	"
Ignatius, Ritva	30	Mäntsälä	"	"	"
Juva, Anni	26	Hyvinkää	Hyvinkää	1944	V
Kankainen, Veikko	28	Pori	Tuusula	1940	II
Kekäläinen, Taimi	24	Vihti	Hyvinkää	1937	I
Koski, Eero	29	Helsinki	Hyvinkää	1942	III
Lotsari, Juhani, s.	27	Vaasa	Tuusula	1940	I
Luuk, Annikki	26	Helsinki	"	1944	V

Miettinen, Toivo	27	Helsinki	Tuusula	1939	I
Niittylä, Pentti	26	Hausjärvi	Ryttylä	1943	V
Ojala, Sirkka	26	Helsinki	Mäntsälä	1944	V
Paakkola, Riitta-Liisa	27	Nurmijärvi	Nurmijärvi	1942	IV
Piekkari, Veikko	27	Hyvinkää	Hyvinkää	1938	I
Pohjalainen, Mirjam	27	Kivennapa	Tyrväntö	1944	V
Punnonen, Astrid	26	Hyvinkää	Hyvinkää	1942	III
Ruotsalainen, Irma	26	Kuopio	Tuusula	1938	I
Saarnilahti, Kaija	25	Riihimäki	Riihimäki	1940	III
Seuna, Eila	27	Tuusula	Tuusula	"	I
Toivonen, Seija	27	Hyvinkää	Hyvinkää	1943	IV
Toponen, Unto	27	Mäntsälä	Tuusula	1940	I
Tuominen, Irma	28	"	Mäntsälä	"	"
Vuorinen, Aira	26	Riihimäki	Hausjärvi	1939	"
25.					
<i>VI luokka.</i>					
Luokanv. Ester Kokkonen.					
Apponen, Pirkko	28	Mäntsälä	Mäntsälä	1939	I
Eestilä, Matti	27	Porvoo	"	1938	"
Ignatius, Yrjö	29	Helsinki	"	1939	"
Juvonen, Saini, s.	28	Terijoki	Tuusula	1940	"
Kittelä, Kalevi	26	Tuusula	"	1938	"
Kukkola, Kaarina	29	Pyhäjärvi Ul.	Kärkkilä	1944	VI
Kylänpää, Liisa	26	Tuusula	Tuusula	1939	I
Laine, Pirkko	28	Savukoski	Pelkosenniemi	"	"
Lampinen, Helvi	24	Riihimäki	Riihimäki	1943	VI
Louhe, Pirkko	27	Häntsälä	Mäntsälä	1938	I
Malinen, Arvi	28	Hämeenlinna	Tuusula	1939	"
Mattila, Airi	25	Mäntsälä	Mäntsälä	1938	"
Mesiäinen, Eeva	27	Tuusula	Tuusula	1941	II
Mäkinen, Hilikka	28	Riihimäki	"	1939	I
Niskanen, Veikko	28	Helsinki	Kangasala	1944	VI
Oksanen, Helmer	27	Tuusula	Tuusula	1939	I
Peltonen, Kirsti	26	"	"	1939	"
Pranttila, Anneli	28	Kylmäkoski	"	"	"
Riihimaa, Pirkko	28	Mäntsälä	Mäntsälä	"	"
Ryynänen, Kaija	27	Hämeenlinna	Hyvinkää	1944	VI
Räsänen, Kari ¹⁾ s.	27	Käkisalmi	Tuusula	"	"
Saarinen, Reino	26	Tammisaari	Riihimäki	1943	V
Sepivä, Terho	28	Viipuri	Nakkilä	1144	"
Sukula, Marjatta	28	Mäntsälä	Mäntsälä	1939	I
Sulopuisto, Sävy	28	"	"	1942	IV
Tuomi, Paula	27	"	"	1939	I
Tuomisto, Olavi	27	Ähtäri	Tuusula	"	"
Tuulio Mauri	27	Helsinki	"	1942	III
Tynkkynen, Pentti, s.	28	Viipuri	"	1940	I
Ullner, Lars	27	Helsinki	Mäntsälä	1939	"
Virtanen, Veikko	27	"	Tuusula	1938	"
31.					

¹⁾ Ollut kevätlukukauden poissa sairauden vuoksi.

<i>VII luokka.</i>					
Luokanv. V. Raevuori					
Eerola, Sirkka	.26	Mäntsälä	Mäntsälä	1938	I
Finnilä, Harri	.26	"	"	1937	"
Flinkkilä, Riika	.25	Peräseinäjoki	Tuusula	"	"
Hellström Helena	.25	Turku	Hyvinkää	1944	VII
Juselius, Kirsti	.25	Mäntsälä	Mäntsälä	1938	I
Junttila Kaija	.24	"	"	1937	"
Kare, Marja-Terttu ¹⁾	.24	Hausjärvi	Hausjärvi	1941	IV
Lampi, Pentti	.27	Hyvinkää	Hyvinkää	1938	I
Lehikoinen, Jyrki	.28	Helsinki	Helsinki	1944	VII
Liukola, Kerttu	.27	Tuusula	Tuusula	1938	I
Miettinen, Marjatta, s.	.25	Pyhäjärvi VI.	"	1940	H
" Ulla-Maija	.26	Suodenniemi	Luopioinen	1938	I
Mutru, Martti, s.	.27	Impilahti	Tuusula	1940	H
Nuotio Kaija	.26	Helsinki	"	1937	I
Ollari, Pirjo	.27	Alavus	Tuusula	"	"
Ora, Raili, s.	.27	Viipuri	"	1943	VI
Pranttila, Hilikka	.25	Akaa	"	1939	II
Pulli, Annikki, s.	.26	Rautu	"	1940	III
Pärhä Laura	.23	Orimattila	Orimattila	1942	VI
Rajala, Hilikka	.27	Mäntsälä	Mäntsälä	1938	I
Riutta, Irja	.26	Riihimäki	Riihimäki	1940	III
Sukula Aune	.26	Mäntsälä	Mäntsälä	1938	I
Tamminen, Inga	.25	Lieto	Hyvinkää	1942	V
Virtalinna, Aila	.25	Helsinki	Ruokolahti	1944	VII
Virtanen, Maila	.26	Mäntsälä	Tuusula	1938	I
Väänänen, Liisa	.28	Jokioinen	"	"	"
26.					
<i>VIII luokka.</i>					
Luokanv. Aune Miettinen					
Heiskala, Annikki	.23	Hausjärvi	Hausjärvi	1940	IV
Hilli, Elna	.24	Johannes	Riihimäki	1937	I
Kotilainen, Hellin	.22	Pielisjärvi	Pielisjärvi	1939	V
Lahdenperä, Pentti	.26	Kuopio	Tuusula	1937	I
Laiho, Vilho	.26	Helsinki	"	"	"
Lotsari, Aili, s.	.23	Kivennapa	"	1940	IV
Malinen, Eeva	.27	Hämeenlinna	"	1937	I
Mattila Aira	.26	Hyvinkää	Hyvinkää m.	"	"
Mustila, Lahja	.25	Janakkala	Hyvinkää	1939	III
Mörttinen, Ulla-Maija	.26	Tuusula	Tuusula	1937	I
Nuorkivi, Emerik	.27	Helsinki	"	1938	H
Ojamo, Marjatta	.23	Mäntsälä	Mäntsälä	1936	I
Riola, Marja-Terttu	.23	Tuusula	Tuusula	1937	"
Saari, Airi ¹⁾	.25	Ypäjä	"	"	"
Tillander, Carita	.24	Helsinki	Riihimäki	"	III
Varjoranta, Rauni	.24	"	Tuusula	1939	IV
16.					

¹⁾ Ollut sairauden vuoksi poissa kevätlukukauden.

Asepalveluksessa olleet oppilaat,

jotka vielä lukuvuoden 1944—45 aikana ovat olleet Järvenpään Yhteiskoulun kirjoissa, mutta välirauhan jälkeen eronneet tai jatkaneet opintojaan joko valtion sisäoppilaitoksessa, joissakin helsinkiläisissä iltakouluissa tai yksityisesti.¹⁾

	Synt. aika	Synt.paikka	Kotipaikka	Otettu kouluun		Ast. asepalv.		Eronnut t. miten jatkaa opintojaan.
				vuosi	luokka	vuosi	luokka	
<i>VIII lk:lla</i>								
Honkanen, Pentti, s.	23	Terijoki	Tuusula	1940	V	1941	VH	Hels.iltak. ²⁾
Laamanen, Matti, s.	27	Sakkola	"	1941	"	1943	"	"
Leino, Pentti	23	Salo	"	1936	II	1941	"	"
Mannermaa, Olli	21	Turku	"	1942	VII	"	"	"
Salomaa, Antero	21	Hausjärvi	Riihimäki	1939	VI	"	"	Sisäoppil.
Siekinen, Pentti	26	Lohja	Hyvinkää	1942	VII	1944	VIII	Yksityis. ²⁾
Siekinen, Lennart	24	"	"	"	"	1943	VII	Sisäoppil.
Seppä, Heimo	23	Mäntsälä	Mäntsälä	1935	I	"	"	Hels. iltak.
Suominen, Esko	24	"	"	1936	"	1942	"	"
Toiviainen, Taneli, s.	24	Metsäpirtti	Tuusula	1940	V	"	"	Sisäoppil.
<i>VII lk:lla</i>								
Aittola, Tapio	19	Hausjärvi	Riihimäki	1941	VII	1941	VII	Eronnut
Lintula, Heikki	21	"	Tuusula	1935	I	"	VI	Hels. iltak.
Lundqvist, Nils	23	Riihimäki	Riihimäki	1938	III	"	"	"
Mäkelä, Kalevi	23	"	"	"	IV	"	VII	Sotasairaal.
Siimestö, Seppo	23	Helsinki	Tuusula	1934	I	"	VI	Sisäoppil.
Talvela, Heikki	24	Tuusula	"	1936	"	1942	VII	"
Viitanen, Samppa	25	Helsinki	"	1942	VI	1943	VI	Hels. iltak.
<i>VI lk:lla</i>								
Hokkanen, Pekka	23	Riihimäki	Riihimäki	1940	IV	1941	VI	Eronnut
Holvikivi, Eero	23	Helsinki	Hyvink.mlk	1936	I	"	"	"
Laakkonen, Seppo, s.	23	Värtsilä	Tuusula	1940	IV	"	"	Sisäoppil.
Leijala, Seppo	25	Riihimäki	Riihimäki	1942	VI	"	"	Yksityis.
Mannermaa, Esko	24	Helsinki	Tuusula	1941	IV	1943	V	Sisäoppil.
Nikkanen, Kalevi, s.	25	Terijoki	"	1940	III	"	VI	"
Svinhufvud, Nils	24	Ilmajoki	"	1935	I	1941	"	"

¹⁾ Ryhmitelty sen mukaan, mille luokalle he olivat sota-aikana opinnoissaan päässeet koulusta lopullisesti erotessaan tai helmikuun alussa, jolloin valtion sisäoppilaitos aloitti toimintansa.

²⁾ Suorittanut ylioppilastutkinnon maaliskuun sotilasylioppilas-kirjoituksissa.

V lk:lla								
Helenius, Johan	.22	Mäntsälä	Mäntsälä	1936	I	1941	V	Yksityis.
Juselius, Pauli	.24	Helsinki	"	"	"	"	"	"
Hannula, Kalevi	.25	Tuusula	Tuusula	"	"	1943	"	"
Jortamo, Kalevi	.24	Hyvink.mlk	Hyvink.mlk	1937	"	1943	"	¹⁾
Morosoff, Boris, s.	.25	Kellomäki	Tuusula	1940	H	"	"	Yksityis.
Sten, Paavo	.23	Hyvinkää	Hyvinkää	1936	I	1943	"	"
Vihko, Eino	.25	Terijoki	"	"	"	"	"	"
IV lk:lla								
Jussila, Toivo	.27	Lahti	Riihimäki	1939	I	1943	IV	¹⁾
Leikoski, Onni	.24	Hyvinkää	Hyvinkää	1937	"	"	"	¹⁾
Riutta, Olavi	.23	Riihimäki	Riihimäki	1940	II	"	"	¹⁾
Rusko, Timo	.26	Hausjärvi	Hausjärvi	1942	IV	"	"	¹⁾
Tilanterä, Unto	.24	Riihimäki	Riihimäki	1937	I	"	"	Yksityis.
Koskelainen, Kalle	.26	Helsinki	Tuusula	1940	"	1944	"	Eronnut
Uuskallio, Niilo	.26	Mäntsälä	"	1938	"	"	"	¹⁾

¹⁾ Ei ole ilmoittanut mitään opinnoistaan eikä eroamisestaan.

Työaika ja lukusuunnitelma.

Työ koulussa on ollut järjestettynä kahteen vuoroon siten, että I C ja II B luokat ovat työskennelleet iltapäivävuorolla kello 13,35—17,55 ja muut luokat aamupäivävuorolla kello 8,35—13,25. I B sekä V A ja V B luokat ovat olleet sijoitettuina seurakuntatalolle, III A ja III B »vanhalle koululle» ja muut koulun päärakennukseen. Syyslukukausi kesti 1. 11. 44—19.12. 44 ja kevätlukukausi 9. 1. 45—31. 5. 45. Työpäivien lukumäärä oli syyslukukaudella 42 ja kevätlukukaudella 107 päivää.

Koulussa on noudatettu seuraavaa, 28. 8. 41 vahvistettua, mutta sota-ajan olojen vuoksi — kouluhallituksen suostumuksella — syksystä 1943 lähtien hieman supistettua lukusuunnitelmaa:

<i>Pakolliset aineet.</i>	I	II	III	IV	V	Yht.	VI	VII	VIII	Yht.
Uskonto	2	2	2	2	2	10	2	2	2	16
Äidinkieli ja kirjallisuus	4	4	4	3	2	17	3	3	3	26
Historia ja yhteisk.oppi ..	2	2	3	3	3	13	3	3	4	23
Talousmaant. ja kansantal.	—	—	—	—	—	—	2	2	2	6
Luonnonhist. ja maantiede	6	4	4	4	5	23	2	2	2	29
Fysiikka ja kemia	—	—	2	3	3	8	5	3	3	19
Matematiikka	5	4	4	4	4	21	3	3	4	31
Ruotsinkieli	4	4	3	2	2	15	2	2	2	21
Saksankieli	—	5	5	3	4	17	4	4	4	29
Englanninkieli	—	—	—	—	—	—	3	3	3	9
Voimist., urh. ja terv.op.	2	2	2	2	3	11	3	3	3	20
Piirustus ja kaunokirj. ..	3	2	2	2	—	9	—	—	—	9
Pikakirjoitus	—	—	—	2	2	4	—	—	—	4
Laulu ja musiikkioppi ..	2	1	1	—	—	4	—	—	—	4
Sovellettu opetus:										
Sovell. luonnonh. poj. ..	2	2	—	2	—	6	—	—	—	6
» luonnonop. » ..	—	—	—	—	2	2	—	—	—	2
» luonnonh. poj. ja tyt.	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Kotital. ja kodinhoito tyt.	—	—	—	(2)	(2)	(4)	(3)	—	—	(7)
Käsityöt tyt.	(2)	(2)	—	—	—	(4)	—	—	—	(4)
Yht. tunteja	32	32	32	32	32	160	32	32	32	256

Vapaaehtoiset aineet.

Kuorolaulu	—	1	1	1	1	4	1	1	—	6
Pikakirjoitusharjoituksia	—	—	—	—	—	—	1	1	—	6

Konekirjoitus: Kesäisin järjestetään V—VIII lk:n oppilaille kurssija: alkeiskurssi 25 tuntia ja jatkokurssi 25 tuntia.

Kirjanpito: Heinä-elokuussa järjestetään V ja VIII luokalta päässeille oppilaille 2 kk. kestävät kurssit.

Suoritettut oppimäärät.

Uskonto: I. Pohjanpään Raamatunhistoriasta luettu ja heijastuskuvoin kerrattu Israelin kuninkaitten aikaan. Katekismuksesta käskyt. — II. Israelin kuninkaitten ajasta V. Testamentin loppuun edellisen oppikirjan mukaan. Uudesta Testamentista luettu Jeesuksen lapsuuskertomukset Raamatun mukaan. — III. Uudesta Testamentista luettu Pohjanpään oppikirjasta vuorisaarnaan saakka. — IV. Vuorisaarnasta Jeesuksen kärsimyshistoria loppuun. Katekismuksesta kolmas pääkappale. Sama oppikirja kuin edellisellä luokalla. — V. Paavalin lähetysmatkojen loppupuoli, Voipion Suomen kirkkohistoria luettu ja kerrattu pääpiirteissään. — VI. Gummerus—Rosenpvistin Kirkkohistoriasta lyseoita varten luettu keskiaika loppuun sekä kerrattu. — VII. Samasta oppikirjasta uskonpuhdistuksesta 65 §:ään saakka. Kerrattu sama. — VIII. 59 §:stä kirja loppuun ja Kailan Uskonto-opista §§ 1—21.

Suomenkieli: I. Kettunen—Vaulan Suomen kieliopista luettu ja kerrattu pääpiirteissään äänneoppi, sanaluokat, nominien taivutus, verbien persoonamuodot ja lauseen pääjäsenet. Lukukirjana käytetty Keskikoulun lukukirjan I osaa. Harjoitettu suullista ja kirjallista esitystaitoa. — II. Kettunen—Vaulan Suomen kieliopista luettu ja kerrattu pääpiirteissään äänneoppi, sanaluokat, nominien ja verbien taivutus sekä harjoitettu lauseenjäsennystä. Lukukirjana käytetty Keskikoulun lukukirjan I osaa ja Topeliuksen Satuja ja runoja. Harjoitettu suullista ja kirjallista esitystaitoa. Oppilaat toimittaneet luokkalehteä. — III. Kettunen—Vaulan Suomen kieliopista luettu ja kerrattu äänneoppi, sanaluokat, nominien ja verbien taivutus, lauseiden rinnastaminen ja alistaminen sekä harjoitettu lauseenjäsennystä. Lukukirjana käytetty Keskikoulun lukukirjan II osaa. Harjoitettu suullista ja kirjallista esitystaitoa. III A:lla pidetty päiväkirjaa, III B:llä toimitettu luokkalehteä. — IV. Kettunen—Vaulan Suomen kieliopista luettu ja kerrattu äänneoppi, sanaluokat, nominien ja verbien taivutus, lauseenjäsenet ja lauseenvastineet. Lukukirjana käytetty Vänrikki Stoolin tarinoita. Harjoitettu suullista ja kirjallista esitystaitoa. IV A:lla oppilaat kirjoittaneet jatkoromaania. — V. Luettu Hästeskon Lyhennetty Kalevala ja V A:lla Järviluoman Pohjalaisia, V B:llä lausuntahar-

joituksia. Jokainen oppilas pitänyt esitelmän. Kirjoitettu 8 ainetta. — VI. Luettu Juveliuksen Lyhyt runousopin oppikirja sekä kaunokirjallisuudesta Aleksis Kiven Seitsemän veljestä ja Nummisuutarit. Kirjoitettu 9 ainetta, tarkasteltu oikeakielisyysseikkoja. — VII. Tutustuttu Kalevalaan ja sen kokoonpanoon, luettu Kanteletaren runoja, Eino Leinon Helkavirsiä, V. A. Koskenniemen lyriikkaa ja Johannes Linnankosken Pakolaiset. Kirjoitettu 9 ainetta, käsitelty oikeakielisyysseikkoja. — VIII. Luettu Shakespearen Hamlet sekä näytteitä Juhani Ahon ja häntä nuorempien kirjailijamme tuotannosta käyttämällä lukukirjana Lukemistoa. Kirjoitettu 9 ainetta, käsitelty oikeakielisyys- ja tyyliseikkoja.

Ruotsinkieli: I. Efr. Jacobsonin Ruotsinkielen alkeiskirjasta luettu kappaleet 1—45. Kielioppiseikat selitetty ja kirjoitettu kielioppivihkoihin. Kirjoitusharjoituksia taululle ja vihkoon. — II. Yllämainitusta oppikirjasta luettu kappaleet 45—95. Kielioppiseikat selitetty ja kirjoitettu kielioppivihkoihin. Kirjoitusharjoituksia taululle ja vihkoihin. — III. Samasta oppikirjasta luettu kappaleet 97—125. Kielioppiseikat selitetty ja kirjoitettu kielioppivihkoihin. Kirjoitusharjoituksia taululle ja vihkoihin. — IV. Samasta oppikirjasta luettu kappaleet 129—145. Kielioppiseikat selitetty ja kirjoitettu kielioppivihkoihin. Kirjoitusharjoituksia taululle ja vihkoihin. — V. Sama oppikirja luettu loppuun kappaleesta 146. Lisäksi luettu Svensk Läsebokista kappaleet Landskapen, Berättelser ur Nordiska gudasagan (Om skapelsen, Sagan om Oden ja Sagan om Tor) sekä Silverpenningens berättelser vuosilukuun 758 saakka. Y. M. Biesen Ruotsin kieliopistat luettu pääkohdat. Kirjoitusharjoituksia taululle ja vihkoihin. — VI. Svensk Läsebokista luettu Silverpenningens berättelser loppuun sekä kappaleet Den lilla systemen, Tomten, En julkväll i lotskojan ja PoPojkarna. Lisäksi luettu H. Winterin harjoituskirjasta »77 käännöstehtävää». Kirjoituksia. — VII. Svensk Läsebokista luettu kappaleet Pojkarna, Minnet av mitt första författarskap, Fem kronor, Silvergruvan ja Bland svenska skären. Harjoituskirjana käytetty H. Winterin »Uusia käännöstehtäviä». Kirjoitusharjoituksia. — VIII. Svensk Läsebokista luettu kappaleet Barden, Kattpojken, Bröd ja Skuggan, Y. M. Biesen Ruotsinkielen käännöstehtävistä kappaleet 1—61 sekä ylioppilastehtävät. Lisäksi H. Winterin Uusia Käännöstehtäviä luettu loppuun. Kirjoitusharjoituksia.

Saksankieli: II. Solmu Nyströmin alkeiskirjasta »Deutsches Lehrbuch» kappaleet 1—38. Kirjoitusta luokan taululle ja vihkoihin. — III. Yllämainitusta alkeiskirjasta luettu kappaleeseen 83. Kirjoitusta luokan taululle ja vihkoihin. — IV. Sama oppikirja

loppuun ja saman tekijän oppikirjasta »Deutsches Lehrbuch II» kappaleeseen 8. Kirjoitusta luokan taululle ja vihkoihin. — V. Oppikirjasta luettu kappaleeseen 30, Jakobsson—Öhmannin »Saksan kieliopista» §§ 22—98. Kirjoitusta luokan taululle ja vihkoihin. — VI. Oppikirja luettu loppuun. U. Lindelöf ja J. Öhquistin »Saksan kieliopista» luettu §:ään 112. Kirjoitusharjoituksia. — VII. Yllämainittu oppikirja luettu loppuun, Rosendahl—Maliniemen »Lesebuch II» kappaleeseen 12. Viimeksimainitusta kieliopista verbioppi loppuun. Harjoituskirjana käytetty Paasion »Saksankielen käännöstehtäviä». Kirjoituksia saksasta suomeksi ja päinvastoin. — VIII. Rosendahl—Maliniemen lukukirjasta luettu kappaleet 23—30. Kielioppi luettu loppuun ja kerrattu. Paasion harjoituskirjaa käytetty. Kirjoituksia saksasta suomeksi ja päinvastoin.

Englanninkieli: VI. Y. M. Biesen Englanninkielien Alkeiskirjasta luettu kappaleet 1—23 sekä näihin kuuluvat kirjan harjoitukset. Tekstiin kuuluvat kielioppiseikat selitetty ja kirjoitettu kielioppi-
vihkoihin. Kirjoitusharjoituksia taululle ja vihkoihin. — VII. Oppikirjastat luettu kappaleet 23—41 sekä niihin kuuluvat kirjan harjoitukset. Kielioppiseikat selitetty ja kirjoitettu kielioppivihkoihin. Kirjoitusharjoituksia taululle ja vihkoihin. — VIII. Oppikirjasta luettu kappaleet 39—50 sekä kirjan harjoitukset. Luettu ja kerrattu Eino Miettisen Englannin kielioppi. Kirjoitusharjoituksia taululle ja vihkoihin.

Historia: I. Mantere—Sarvan Keskikoulun yleisestä historiasta luettu ja kerrattu lukuun Kreikan tieteellinen elämä. — II. Luettu ja kerrattu edellämainitun oppikirjan mukaan vanha aika loppuun sekä saman oppikirjan keskiajan historiasta lukuun Frankkilaisvaltakunnan synty. — III. Luettu ja kerrattu edellämainitun oppikirjan mukaan keskiaika loppuun sekä saman tekijän uudenajan historiasta lukuun Alankomaiden kohoaminen vapaussodan aikana. — IV. Luettu ja kerrattu edellämainitun oppikirjan mukaan uusi-aika loppuun sekä luettu uusimmasta ajasta lukuun Kumouksia muualla Euroopassa. — V. Luettu ja kerrattu edellämainittu oppikirja loppuun sekä Mantere—Sarvan Keskikoulun Suomen historia, josta kuitenkin aika sortovuorista eteenpäin on ennätetty läpikäydä vain pääpiirteittäin. — VI. Luettu ja kerrattu Suomen historian 1800-luvun päätapahtumat sekä luettu ja kerrattu K. O. Lindeqvistin Vanhan ajan historia. — VII. Luettu ja kerrattu K. O. Lindeqvistin keskiajan historian päätapahtumat sekä saman tekijän Uudenajan historiasta lukuun Vallankumouksen ja Napoleonin aikakausi 1789—1815. Suomen historiaa on kerrattu aina rinnan vastaavien uudenajan tapahtumien kanssa. — VIII. Luettu edell.

mainitun tekijän Uudenajan historian oppikirja loppuun sekä kerrattu Suomen historian päätapahtumat.

Talousmaantiede, yhteiskuntaoppi ja kansantalous: VI. Luettu Leiviskän Yleismaantieteestä ihmismaantiede kiinnittäen erikoisesti huomiota sen talouselämää koskevaan osaan. Tilastollisen vuosikirjan ja opettajan selostusten pohjalla perehdytty Suomen talouselämään. Luettu Reino Kuusen Yhteiskuntaopin oppikirjasta pääjaksot I, II, VIII, IX. ja X. — VII. Kivialhon Kansantalouden oppikirjasta luettu johdanto sekä kansantalouden teoriasta jakaantumisoppiin saakka. — VIII. Samasta oppikirjasta luettu jakaantumis- ja kulutusoppi, kansantaloustieteen kehitys ja oppisuunnat sekä kursoorisesti kansantalouspolitiikka.

Maantiede: I. Leiviskän maantieteestä luettu Suomi. — II. Luettu Euroopasta Alppimaihin saakka. — III. Luettu Eurooppa loppuun. — IV. Luettu Aasia loppuun ja Afrikan maantieteestä luonto. — V. Luettu aluemaantiede loppuun ja tärkeimpiä kohtia Leiviskän Yleismaantieteestä. — VIII. Kerrattu Leiviskän Yleismaantiede.

Kasvioppi: I. Luettu A. Pulkkisen Kasviopin I osasta 15 lukua sekä siemen ja itäminen. Keväällä harjoitettu kasvien tutkimista ja prässäämistä. — II. Luettu oppikirjan I osa loppuun ja muotoopin perusteet. — III. Luettu kaksisirkkaiset loppuun. — IV. Luettu yksisirkkaiset loppuun ja tärkeimmät viljelyskasvit. — V. Luettu paljassiemeniset, sekovartiset, sammalet ja sanikkaiset. — VI. Luettu kasvianatomiaa ja fysiologiaa.

Eläinoppi: I. Luettu A. Pulkkisen Eläinopista ihminen ja nisäkkäistä petoeläimet, eväjalkaiset ja valaat. — II. Luettu nisäkkäistä vajaahampaisiin. — III. Luettu linnuista kanalintuihin saakka. — IV. Luettu linnut, matelijat ja sammakkoeläimet. V. Luettu eläinoppi loppuun.

Biologia: VI. Luettu Gunnar Marklundin Biologiasta muotooppi ja fysiologiasta ärsytysfysiologiaan saakka. — VII. Luettu biologia loppuun. — VIII. Kerrattu biologia.

Sovellettu luonnontiede ja matematiikka: I (pojat.) Tehty meteorologisia havaintoja ja niihin perustuvia muistiinpanoja sekä luettu Oksasen Pieni sääopas. Kenttämittauksen ja yksinkertaisen karttapiirustuksen perusteet selvitetty harjoitustehtäviä suorittaen. Harjoitettu ahkerasti päässä laskua. — II. (pojat) Suomen lehti- ja havupuut luettu Pulkkisen Kasviopin mukaan. Tavaila—Jäntin Nuorten maatalousopista luettu metsänhoitoa koskeva osa. — IV. Tavaila—Jäntin Nuorten maatalousopista luettu kasvinviljelystä koskeva osa. Keväällä työskentelyä puutarhassa. — VI. (pojat)

Tutustuttu kemian laboratorion työskentelytapoihin. Suoritettu metallien ja happojen reaktioita Hartvall—Kilpi—Lydenin Kemiallisen kvalitatiivisen analyysin oppikirjan mukaan. Analyysin kulkuun ennätetty vain vähän perehtyä. — VII. Väinö Lehtosen Puutarhakirjasta luettu yleinen osa ja vihannesviljelys. Työskentelyä puutarhassa.

Luonnonoppi: III. Raevuoren lyhyt kemian alkeiskurssi luettu kokonaan. — IV. Lindmanin Luonnonopista kemian kurssi luettu kokonaisuudessaan. — V. Lindmanin Luonnonopin mukaan Kemian kurssi lopetettu sekä luettu Fysiikan kurssi kokonaisuudessaan lukuunottamatta mekaniikkaa, joka oli luettu IV:llä luokalla. — VI. V. J. Kallion Fysiikan I osasta luettu kirjan alusta kaasuihin saakka. — VII. V. J. Kallion Fysiikasta Mekaniikka loppuun, Lämpöoppi ja Sähköoppi. — VIII. Sähköoppi loppuun, Valo-oppi kokonaisuudessaan sekä kerrattu Mekaniikka ja Lämpöoppi.

Matematiikka: I. Saarialhon Laskennon oppikirjasta luettu §§ 1—58. — II. Edellämämainitusta oppikirjasta §§ 60—86. — III. Aritmetiikka: Kerrattu II luokan kurssi sekä luettu uutta prosentti- ja korkolaskut. Verranto-oppi ja päätöslasku luettu vain lyhyesti. Geometria: Kallio—Malmion Geometrian oppikirjan mukaan §§ 1—80. — IV. Algebra: Kallio—Poukan Algebrasta luettu §§ 1—46. Geometria: Oppikirjasta luettu §§ 79—150. — V. Oppikirjasta §§ 47—106. Geometria: Oppikirjasta §§ 143—250. — VI. Algebra: Oppikirjan I osa loppuun §:stä 96 lähtien, II osasta §§ 1—55. Geometria: Oppikirjan §§ 218—337. — VII. Algebra: Kallio—Poukan Algebran II osasta §§ 11—66. Geometria: Kallio—Malmion Geometrian II osasta §§ 321—412. — VIII. Algebra: Oppikirjan §§ 67—149. Geometria: Oppikirjan §§ 413—601.

Terveysoppi: Luettu Kari—Suomelan Oppikoulujen terveysoppi. Raittiusoppia opetettu sopivissa kohdissa läksyjen yhteydessä.

Piirustus: I. Perusmuotojen ja muiden yksinkertaisten muotojen selvittäminen. Väriliitutekotojen harjoittaminen. Ihmisruumiin kuvapiirustusta. Keväällä ulkona luonnossa. — II. Käytännöllinen värioppi. Värisointuoppi. Vesiväritekotojen harjoitusta. Sommitelu- ja tyyllitelytehtäviä. Ihmisryhmäsommitteluja. Piirustusta mallin mukaan, muistista ja mielikuvista. Keväällä luonnosta. — III. Esinepiirustusta: malleina täytettyjä lintuja, maljakoita, kirjoja ym. Perspektiivipiirustusta. Sømmittelua ja mielikuvapiirustusta. Ihminen luonnossa mallista ja mielikuvapiirustuksena. Keväällä ulkona luonnossa. IV. Väriliitukuvia. Vesiväriharjoituksia. Varjostusharjoituksia. Oppilas ollut muotokuvamallina. Ihminen

piirretty muistista. Piirustettu ja maalattu erilaisten mallien mukaan. Sommitteluharjoitelmia. Piirustusta ulkona luonnossa.

Kaunokirjoitus: I. T. Salervon vihot I ja II (osa). — II. T. Salervon vihot II ja III. Käsilaharjoitusta tekstin ja sanelun mukaan.

Pikakirjoitus: IV (pakoll.) Nevanlinnan järjestelmä opittu käyttäen oppikirjana Kallioniemen »Pikakirjoituksen alkeita», harjoituskirjana Raevuoren »Harjoitustehtäviä pikakirjoituksen opiskelijoille, vihko I» sekä lukukirjana Lyyli Kallioniemen »Pikakirjoitusoppilasta». Saavutettu 16—20 sanan nopeus. — V. (pakoll.) Peruskurssi kerrattu ja harjoitettu perusteellisesti. Ehtolyhennyksiä opiskeltu lukemalla ja harjoittamalla Eino Pirisen »Pikakirjoitus — siivekäs kynä» ja Raevuoren »Johannes Linnankoski pikakirjoittajana»; apuna Raevuoren »Harjoitustehtäviä pikakirjoituksen opiskelijoille, vihko II». Saavutettu 32—40 sanan nopeus. — VI (vapaaehtoisena 21 oppilasa). Luettu ja harjoitettu ehtolyhennyksiä silmälläpitäen Eino Pirisen »Pikakirjoitus — siivekäs kynä» ja Raevuoren »Johannes Linnankoski pikakirjoittajana». Saavutettu 36—40 sanan nopeus. — VII. Harjoitettu ehtolyhennysten käyttöä; apuna Raevuoren: »Pikakirjoituslyhennyksiä Mantere—Sarvan Suomen historian eräisiin lukuihin». Saavutettu 48—60 sanan nopeus.

Poikien voimistelu: I—VIII. Järjeslysharjoituksia, vapaaliikkeitä sekä teline liikkeitä. Pääpaino kuluneena vuonna pantu teline liikkeisiin. Otteluita ja leikkejä. Keväällä urheilua ja pelattu pesäpalloa. Suoritettu urheilu-, hiihto- ja voimistelumerkkejä.

Tyttöjen voimistelu: I—VIII. Vapaaliikkeitä, hyppyjä ja teline liikkeitä. Leikkejä ja kansantanssua. Suoritettu hiihto- ja retkeilymerkkejä, tyttöjen ja naisten urheilumerkkejä, pelattu pesäpalloa syksyllä ja keväällä, hiihdetty talvella. VIII lk:lla voimisteluohjelman laatiminen ja komentaminen.

Musiikkioppi ja laulu: I. Teoriaa on opetettu Lauri Parviaisen »Koulun laulukirjasta», josta myös on harjoitettu yksiaänisiä lauluja. Lisäksi rytmillisiä harjoituksia ja säveltäilyä. Virsiä opittu ulkoa. — II. Kerrattu I luokan oppimäärä ja opittu kaikki duuriasteikot. Rytmiharjoituksia. Lauluja opittu yksiaänisesti Parviaisen »Koulun laulukirjasta». Virsiä. — III. Opittu tuntemaan soittimet. Luettu A. Törnuddin »Musiikin historia pääpiirteissään». — III—IV luokalla laulettu yhdessä kolmiäänisiä lauluja sekä V, VI ja VII luokalla neliäänisiä lauluja.

Kotitalous (tytöille): IV. Ruokatalousteoriam selvitettiin käyttäen oppikirjana »Marttojen ruokatalousoppia». — V. ja VI. Käy-

tännöllisestä työstä seurattiin perhejärjestelmää. Valmistettiin yksinkertaisia aterioita ja koetettiin tehostaa oppilaille ruoan huolellista ja halpaa valmistamista. Leivottiin kahvi- ja pikkuleipiä, mikäli olosuhteet sallivat.

Käsityöt (tytöille): I. Harjoitettiin paperikankaalle eri pistola-jeja, joista sommiteltiin yksinkertaisia malleja. Keväällä opeteltiin napinreikien ompelemisia. — II. Harjoitettiin reikäompelua. — Molemmilla luokilla parsittiin ja paikattiin oppilaiden kotoa tuomia vaatekappaleita. Valmistettiin joulukoristeita paperista ja oljista.

Opintoretkeilyt lukukauden aikana.

Kun lukuvuodet sota-aikana ovat olleet normaalisia paljon lyhempiä (kts. s. 3) ja opettajavoimat suhteellisesti vähäiset, ei aikaa ole juuri lainkaan riittänyt tavanmukaisten opintoretkeilyjen suorittamiseen. Kulumassa olevana lukuvuotena on kuitenkin, käyttäen hyväksi eräitä useamman päivän perättäisiä lomia, voitu useita tällaisia retkeilyjä järjestää. Niinpä VI luokka teki maist. *Backmanin* johdolla retkeilyn Turkuun, jossa tutustuttiin kaikkiin sikäläisiin sekä historiallisiin, luonnontieteellisiin että taidekokoelmiin ja muihin nähtävyyksiin. Retkeilyjä Helsinkiin ovat tehneet III—V luokan molemmat osastot, käyden lintunäyttelyssä, betaanisessa puutarhassa ja eduskuntatalossa ym.

Luonnonhistorian ja maantieteen tunneilla on useimmilla keskikoululuokilla tehty tunnin, pari kestäviä paikallisia retkeilyjä. Sellaiset poikien sovellettujen aineiden tunnit, joilla keväisin on tavallisesti tehty retkeilyjä, on kuluvana lukuvuonna käytetty puutarhatöihin, koska mitään tavannukaisia puutarhatöitä ei voitu enää syksyllä suorittaa lukukauden myöhäisen alkamisen vuoksi ja koska »varsinaisen puutarhaluokan» nim. VII:n vähistä tunneista olisi kovin suuri määrä kulunut ulkotöihin, jos sitä yksinomaan olisi käytetty näihin tehtäviin.

Kesäkurssit.

Ns. kesäkurssit, joita koulussamme 7:nä kesänä ennen sotaä järjestettiin kielissä ja matematiikassa ja jotka olivat saavuttaneet niin suuren kannatuksen, että miltei kaikki ehtoja ja kehoituksia saaneet oppilaat niihin osallistuivat, olivat koko sota-ajan keskeytyksissä osittain johtuen oppilaiden sota-aikaisesta työvelvollisuudesta osittain siitä, ettei tänä aikana ehtoja lainkaan annettu. Edessä olevana kesänä tällaiset kurssit taas pannaan käyntiin kohta

kevätlukukauden päätyttyä niin, että oppilaat ovat juhannuksen tienoissa tilaisuudessa suorittamaan ehtonsa.

Myös sellaisia kansakoulun IV luokalta suoraan koulumme II luokalle pyrkiviä varten, jotka kevätpääsyutkinnossa havaitaan yleisen kehitystasonsa puolesta kyllin kehittyneiksi, järjestetään kohta kesän alussa kurssit ruotsinkielessä, aritmetiikassa, suomen kieliopissa, historiassa ja kasviopissa.

Kasviopilliset kesäretkeilyt ym.

Myös tavanmukaisia kasviopillisiä retkeilyjä oppilaiden perehdyttämiseksi kasvien tutkimiseen, jommoisia sota-aikana hyvin ymmärrettävistä syistä ei ole voitu toimeenpanna, järjestetään tänä kesänä. Retkeilypäiviksi on määrätty seuraavat:

II A ja B: 5—6. 6. 45;

III A ja B: 7. 6. 45 ja 3. 8. 45;

IV A ja B: 4. 8. 45 ja 28. 8. 45;

V A ja B: 29. 8. 45 ja syyslukukauden aikana.

Jos ilma sattuu olemaan ilmeisen sateinen jonakin yllämainituista päivistä, lykkääntyy retki seuraavaan kauniiseen päivään.

Kaikille näille retkeilyille lähdetään kello 8.30 koululta. Suotavaa on tietysti, että kaikki sellaiset oppilaat, joiden koti on Tuusulassa tai sen lähikäytävissä, tulisivat mukaan näille retkille, sitäkin suuremmalla syyllä, kun oppilaat tänäkin kesänä ovat — opetusministeriön 3. 5. tekemän päätöksen mukaisesti — vapautetut pakollisesta kasvinkeräilystä.

Kun on osoittautunut, että IV luokalla suurella vaivalla hankittu pikakirjoituksen alkeistaito kesän kuluessa helposti unohtuu niin että syksyllä menee liian pitkä aika IV luokan kurssin kertamiseen, on oppilaiden kanssa sovittu, että he kirjoittavat kesän kuluessa taitoaan ylläpitääkseen harjoitustehtävänä Mantere—Sarvan Keskikoulun yleisen historian uusimmasta ajasta luvun »Taan- tumusta ja vastustushenkeä» kolmessa osassa — osan kunakin kesäkuukautena — ja lähettävät asianomaiselle opettajalle korjattavaksi.

Kirjasto ja opetusvälineet.

Koulun opettajakirjastoa on sota-aikanakin jonkin verran täydennetty niin, että se nykyään käsittää 465 nidettä. Oppilaskirjastosen sijaan on ennallaan: 295 nidettä. Varsinkin siiro-oppilaiden tarpeita silmälläpitäen hankittiin sota-aikana vähävaraisten oppi-

laiden käytettäväksi pieni kurssikirjasto, jonka suuruus on n. 100 nidettä.

Opetusvälineistöä ei sota-aikana ole juuri lainkaan voitu täydentää, johtuen tämä osittain koulun taloudellisen aseman heikkenemisestä, osittain opetusvälineiden saantivaikeuksista.

Stipendit ja tunnuspalkinnot.

Kun koulun stipendirahastot tänä vuonna ensi kerran ylittävät 100.000 markkaa (kts. s. 16), päätti opettajakunta tämän kevään päättäjaisissä jakaa stipendejä ja tunnustuspalkintoja yht. 5,500 mk. Täten tulevat saamaan: Jean Sibeliuksen stipendirahastosta *Marjatta Miettinen* (VII) 500 mk., *Kaarina Kukkola* (VI) ja *Sirkku Rautasuo* (IV A) kumpikin 300 mk., Ensimmäisten ylioppilaiden stipendirahastosta *Eeva Mesiäinen* (VI) 500 mk ja *Veikko Virtanen* (VI) 300 mk., Heino Kokkosen st.rahastosta *Vilho Laiho* (VIII) 500 mk., Pikakirjoit. edist.rahastosta *Pentti Lampi* (VII), *Annikki Pulli* (VII), *Veikko Kankainen* (V B), *Toivo Miettinen* (V B), *Anna-Liisa Palm* (V A), *Ritva Laristo* (V A) ja *Terttu Hämmäläinen* (V A) kukin 200 mk., *Veikko Lindholm*, *Aune Sevón*, *Pentti Lehtinen*, *Saara Laine* ja *Eila Helppolainen* kukin 100 mk. sekä Elvi Westermarckin rahastosta *Eila Valonen* (IV A), *Eija-Liisa Salonen* (IV A), *Aulis Anttila* (III A), *Taimi Karstinen* (III B), *Anja Koukku* (III A) ja *Anna-Kaisa Hannikainen* (II A) kukin 200 mk. Lisäksi on *Eeva Mesiäinen* (VI) saanut Opettajain stipendirahastosta, josta annetaan stipendejä erikoisia kirjallisia lahjoja omaaville oppilaille, 500 mk.

Oppilaiden vapaat harrastukset.

Sotavuosina häiritsivät säännöllistä koulutyötä niin monet seikat — ennenkaikkea lukukausien lyhyys — että aikaa ei riittänyt juuri muihin oppilaiden vapaisiin harrastuksiin, kuin kaikenlaisiin talkootöihin ja keräyksiin. Niinpä mm. toveri- eli teinikunnan toiminta oli varsin laimeata, ja raittius- sekä urheiluseuran toiminta oli aivan pysähdyksissä. Vain joitakin luokkajuhlia pidettiin ja keväisin osallistuttiin tavanmukaisiin koko maata käsittäviin pikakirjoituskilpailuihin, mutta niinhinkin pienessä määrässä ja heikoin tuloksin.

Mutta nyt kuluvana lukuvuotena näyttää tällä alalla entinen toimeliaisuus palautuneen oppilaiden keskuuteen, tuntuupa melkein siltä, kuin olisi haluttu erikoisen vilkkaalla toiminnalla taval-

laan korvata se, mitä tässä kohden edellisinä vuosina oli laiminlyöty, kuten näky seuraavasta.

Oppilaiden uskonnollisten harrastusten ilmauksena on ollut tyttöjen joka-tiistaiset raamattupiirit, joita on johtanut maisteri Backman. Rippikoulunsa on kevään kuluessa maisteri Backman'in johdolla suorittanut 52 koulun oppilasta (IV—VII lukalta).

Teinikunnan toiminta on tänä vuonna ollut suhteellisen vilkasta. Kuraattorina on toiminut maist. Erkki Kolehmainen, puheenjohtajana Inga Tamminen (VII), sihteerinä Ulla-Maija Miettinen (VII) ja rahastonhoitajana Martti Mutru (VII). »Kas-Kas»-lehden päätoimittajana on ollut Irja Riutta (VI). Emännän tehtäviä on hoitanut Aune Sukula (VII) ja isännän Veikko Niskanen (VI). On pidetty lukuisia konventteja, joista mainittavimpia tietenkin V:n luokan kastajaisjuhla, pikkujoulu ja vuosijuhla. Vuosijuhlasta koituvat tulot 4750 mk. annettiin Kainuun ja Lapin lasten hyväksi. Teinien vanhemmille järjestettiin erikoinen kutsujuhla, joka arvokkaine ohjelmineen oli omiaan herättämään vanhempien mielenkiintoa teinitoimintaan. Sodasta palanneiden poikien huviksi pantiin toimeen syyslukukaudella pieni illanvietto ja Suomen Teiniliiton kehoituksesta on järjestetty erikoisia yhteiskuntakerhoitunteja teinien sosialista kasvatusta silmälläpitäen. Koulumme teinikunta otti myös osaa Helsingissä pidettyihin Uudenmaan teinikunta-piirin musiikkikilpailuihin, joissa esitettiin kuorolaulua, yksinlaulua ja pianonsoittoa. Näissä sijoittui koulumme kuoro 3:nneksi, Marjatta Miettinen (VII), joka esitti yksinlaulua, pääsi myös 3:nnelle sijalle, ja Sirkku Rautasuo (IV A) pianonsoitossa 5:nnelle. Musiikki- ja lauluharrastus onkin tänä vuonna teinikunnan keskuudessa ollut melko vilkasta.

Koulumme voimistelu- ja urheiluseura »Jykyn» toiminta on sota-ajan hiljaisuuden jälkeen viimeksi kuluneena lukuvuotena piristynyt. Poikien harjoituksia on pidetty säännöllisesti kaksi kertaa viikossa ja kevätlukukauden loppupuolella saatiin myöskin tyttöoppilaiden harjoitukset käyntiin. Seuran puheenjohtajana on lv. 1944—45 toiminut Veikko Kankainen (V B) ja valvojana voim. opett. Veijo Kokkonen. Kilpailutoiminnasta on mainittava, että »Jykyn» voimistelujoukkue (Veikko Kankainen, Veikko Virtanen ja Martti Mutru) selviytyivät voittajina Porvoossa suoritetuissa SOU:n Etelä-Suomen alueen voimistelumestaruusilpailuissa. Alueen hiihtokilpailuissa ei sen sijaan pystytty voittoja saavuttamaan. Myöskin Järvenpään »Paloa» vastaan suoritetussa 5x5 km:n viestinhiihdossa (3 joukkueetta) oli seuramme tunnustettava vastustaja paremmakseen. Koulumme luokkainvälisen ns. %-hiih-

tokiertopalkinnon sai vuodeksi haltuunsa IV A. »Jykyn» voimistelukilpailut olivat osoituksena, että telinevoimisteluharrastus elää jälleen nousukautta koulumme poikaoppilaitten keskuudessa.

»Jykyn» yleisurheiluennätyksistä ovat useimmat, kuten seuraavasta selviää, melko varhaisilta vuosilta: 60 m. *Heikki Salo* (VIII) v. 1938 7,4, 100 m. *Jaakko Törmi* (VIII) v. 1936 11,9, 1000 m. *Heikki Salo* (VII) v. 1938 3.04.0, pituushyppy *Jaakko Törmi* (VII) v. 1936 640, korkeushyppy *Pentti Peltonen* (VI) v. 1937 170, kolmiloikka *Heikki Salo* (VIII) v. 1938 12.90, seiväshyppy *Aarre Mattila* (VIII) v. 1938 320, kuulantyöntö (5.44 kg) *Aarre Mattila* (VIII) v. 1938 13,58, kiekonheitto (1.5 kg) *Aarre Mattila* (VIII) v. 1938 41.25, keihäänheitto (600 gr.) *Kosti Tunander* (IV) v. 1933 55.55, vauhditon pituushyppy 302, korkeushyppy 135 ja kolmiloikka 898 *Tapio Palmu* (VII) v. 1936.

Raittiusseuran toimihenkilöinä ovat olleet: puheenjohtajana *Veikko Junttila* (IV A), sihteerinä *Anna-Liisa Sallio* (V A), rahastonhoitajana *Heljä Vainio* (IV A) ja kuraattorina maist. *Päivänsalo*. Toiminta on ollut hyvin vilkasta. Raittiusviikolla järjestettiin esitelmätilaisuus, jossa oli puhumassa toimittaja *Ensio Lehtinen* ja jossa koulun kaikki oppilaat olivat läsnä. Kokouksia on pidetty useita ja toimeenpantu kaksi yleistä puhlaa. Erikoisuutena ovat olleet eräiden luokkien (VI, IV A ja IV B) omassa keskuudessaan järjestämät vakavahenkiset keskustelutilaisuudet. Kevätlukukaudella raittiusseura toimeenpani tavanmukaiset luokkien väliset lausuntakilpailut, joissa kultakin luokalta oli kaksi edustajaa. Yläluokkien (V—VIII) sarjassa tulivat ensimmäiselle sijoille VI, V A ja V B luokka, saaden *Kaija Ryynänen* (VI) I, *Eero Koski* (V B) II ja *Hjördis Nordberg* (V A) III palkinnon. Alaluokkien sarjassa saavutti parhaat tulokset III A, II B ja I C luokka, saaden *Terttu Katkola* (III A) I, *Salme Heiskari* (I C) II ja *Kirsti Lehtinen* (II B) III palkinnon. — Suomen opiskelevan nuorison raittiusliiton järjestämään raittiusaiheiseen kilpakirjoitukseen osallistui koulustamme kaikkiaan 270 oppilasta. Mitään varsinaista palkintoa ei näistä kirjoituksista koulumme osalle tullut. — Raittiusseura lähettää kesällä Ilmajolle pidettäviin kilpailuihin seitsemän edustajaa: kolme laulajaa ja neljä voimistelijaa sekä lisäksi yhden toimihenkilöistään.

Järvenpään Yhteiskoulussa aikaisemmin toiminut partiolippukunta »*Järvenpään Partio-Sissit*», jonka toiminta sota-aikana oli ollut keskeytyksissä, heräsi partiojohtaja *O. Halmeen* aloitteesta uudelleen eloon joulukuun alussa 1944. Perustavassa kokouksessa oli läsnä n. 15 asiasta kiinnostunutta poikaa. Mutta kun sopivan

johtajaa ei ollut saatavissa, täytyi partiojohtajakokelas *L. Inkisen* (IV B) toistaiseksi ryhtyä tähän tehtävään toimien samalla myös sihteerinä. Lpk. jaettiin kahteen ryhmään, vartioon, joista ensimmäistä rupesi johtamaan lpk:n va. johtaja ja toista väliaikaisesti *R. Kotkavuori* (II B). Molemmilla vartioilla oli lisäksi apulaisjohtaja sekä rahastonhoitaja. Lpk:n toiminta jatkui tällaisena helmikuun loppupuolelle saakka. Kerran vieraili piirijohtaja *Kivi* lpk:ssa.

Helmikuun lopulla Keravalla pidettyjen piiripäivien jälkeen lkp:n johto hieman muuttui. Johtajaksi lupautui näet maisteri *V. Kyrölä*, ja lpk:n yhteiseksi rahastonhoitajaksi valittiin *F. Sadik* (II B) sihteerin tehtävien jäädessä ent. käsiin. Ensimmäisen vartion johtajana pysyi edelleen *L. Inkinen*, mutta toisen vartion johtoon saatiin — tosin koulun ulkopuolelta — tehtävään täysin koulutettu henkilö: *Lauri Kolehmainen*. Täten oli siis lippukunnan kaikki johtajakysymykset saatu onnellisesti järjestymään.

Kevätlukukauden kuluessa on lkp:n toiminta jatkunut vilkkaana varsinkin vartiokokousten ja erilaisten retkien muodossa. Maaliskuussa pidettiin hiihtokilpailut Nuppulinnan Partio-Sissejä vastaan. Huhtikuun 28:nä vietettiin partiolaisten perinteellistä Yrjönpäivänjuhlaa, jossa 11 alokasta vannoi partiovalansa. Lpk:n rahasiat ovat koko ajan olleet heikossa kunnossa. Nyt käynnissä olevalla kannatusjäsenhankinnalla pyritään sitäkin kohentamaan. Sopivien johtajien puutteesta johtuen ei lkp:n toimintaa ole voitu laajentaa, mutta vielä tänä keväänä aiotaan lähettää poikia vj-kursseille.

Nuorin koulussamme toimivista järjestöistä on marraskuussa v. 1943 perustettu luonnontieteellinen seura »*Natura*», jonka tarkoituksena on edistää luonnontieteitten harrastusta ja toimia luonnonsuojelun hyväksi Järvenpään Yhteiskoulun piirissä. Seuralla on ollut kaikkiaan 12 kokousta, joista kuusi tämän lukuvuoden aikana. Kokouksissa on pidetty useita esitelmiä varsinkin linnuista ja tähdistä. Lisäksi on tehty linturetkiä Järvenpään lähiympäristöön. Kuraattorina on koko ajan toiminut maisteri *Kolehmainen* tukien monin tavoin seuran toimintaa. Kunniajäseniksi on pyydetty koulun rehtori sekä maisteri *Aili Suvanto*. Seuran puheenjohtajana on kumpanakin lukuvuonna toiminut *Mauri Tuulio* (VI) ja sihteerinä aluksi *Kirsti Hakkarainen* (V A) ja sittemmin *Terho Sepivä* (VI). »*Naturassa*» on nykyään 72 jäsentä — aina I luokalta lähtien.

Oppilaiden vapaisiin harrastuksiin ovat kuuluneet myös ns. luokkajuhlat, pikakirjoituskilpailut ja sotakummilapsitoiminta.

Luokkajuhlia, joiden »yleisömenestys» — yleisön muodostavat tietysti pääasiassa koulun alaluokkien oppilaat ja heidän tuttavansa — on ollut aivan valtava, ovat järjestäneet lukuvuoden kuussa vuorostaan kaikki neljä alinta luokkaa, molemmat osastot yhdessä. Niiden tulot on käytetty osaksi sotakummilapsirahaston kartuttamiseen, osaksi raittiusseuran varojen lisäämiseen. Ne tarjoavat oppilaille monipuolista tilaisuutta kykyjensä kehittämiseen ja opettajille mahdollisuuden tutustua sellaisiin lahjoihin ja ominaisuuksiin oppilaisissa, jotka luokkaopetuksessa jäisivät kokonaan huomaamatta.

Pikakirjoituskilpailuja on ollut useampaakin lajia. IV ja V luokan molempien osastojen kesken on kilpailtu syyslukukaudella pikakirjoituksen sisälukutaidossa ja kevätlukukaudella kirjoitustaidossa. Kummallakin luokalla on kiertopalkintonsa, jotka on hankittu Pikakirjoituksen Edistämisrahaston varoilla: V luokalla taiteilija *Laura Järnefeltin* akvarelli »Keväinen ranta» ja IV luokalla saman taiteilijan akvarelli: »Maisema Vihdistä», joista edellisen voitti sisälukukilpailussa V B ja kirjoituskilpailussa V A ja jälkimmäisen kummassakin kilpailussa IV B. — Edelleen on entiseen tapaan osallistuttu toukokuun ensimmäisenä lauantaina pidettäviin koko maata käsittäviin pikakirjoituskilpailuihin kolmessa eri sarjassa: 11 VII luokan oppilasta 60 sanan nopeudella minuutissa, 24 VI ja V luokan oppilasta 40 sanan nopeudella ja 74 IV luokan oppilasta 20 sanan nopeudella. Tulokset jäivät kuitenkin tänä vuonna koulumme osalta heikoiksi johtuen sekä tämän että edellisten lukuvuosien lyhyydestä (kts. s. 4). Ainoastaan yksi oppilas *Annikki Pulli*, VII luokalla, sai 60 sanan sarjassa liikepikakirjoittajatodistuksen ja kuusi oppilasta (*Martti Mutru* VII, *Eeva Mesiäinen* ja *Pirkko Riihimaa* VI luokalta, sekä *Anna-Liisa Palm*, *Ritva Laristo* ja *Hjördis Nordberg* V A:lta) 40 sanan sarjassa ns. kilpailutodistuksen. Palkintoja tuli tällä kertaa koulun oppilaille ainoastaan III palkinto (*Anna-Liisa Palm* V A) 40 sanan sarjassa, jonka lisäksi kanslia-apulainen *Inkeri Lotsari* sai I palkinnon. Aloittelijain sarjassa (20 sanan minuuttinopeus) oli hyväksytyjä kilpailupapereita — sellaisia, jotka oikeuttavat mm. pikakirjoittajamerkin hankkimiseen — IV A luokalla 22 ja IV B luokalla 21. Palkintoja — Pikakirjoituslehden ensi vuoden vuosikerta — tuli edelliselle osastolle kolme, jälkimmäiselle kuusi.

Nimenomaan sota-ajan olosuhteista johtuva oppilaitten vapaa-ajan harrastusten muoto on ollut varojen hankinta — osittain oppilaiden keskeisillä keräyksillä, osittain juhlilla — koulun sotakummilapsen 2 ½ vuotiaan järvenpäläisen *Aune Orvokki Lehtosen*

hyväksi, jonka isä työmies Lahjo Tuomo Lehtonen kaatui 13. 11. 1943, siis jo ennen tyttärensä syntymää.

Tässä yhteydessä lienee syytä mainita, että myös koulun opettajakunnalla on omat sotakummilapsensa, nim. 11-vuotias *Antti Juhani Salmela* Mynämäeltä, jonka isä maist. Salmela kaatui jo talvisodassa ja 4-vuotias *Raili Laamanen* Järvenpäästä, jonka isä Sulo Laamanen on sotainvaliidi.

Sotiemme uhrin Järvenpään Yhteiskoulun osalta.

Viime vuosina käydyt sotamme ovat Järvenpään Yhteiskoulunkin kasvattien keskuudessa vaatineet raskaat uhriensa. Kokonaista 32 koulumme oppilaskuntaan kuulunutta nuorta miestä on sotatoimissa menettänyt henkensä, kaksi kuollut asepalveluksessa saamaansa tautiin ja kaksi siviilihenkilöä — niistä toinen koulumme entinen tyttöoppilas — saanut surmansa ilmapommituksissa ¹⁾. Kun ottaa huomioon, että koulussamme oli ennen välirauhan tekoa ollut oppilaana n. 400 17 vuotta täyttäneitä nuorukaista, voidaan sanoa, että tämänkin koulun oppilaspiirin osalta sodan vaatimat uhrin ovat olleet varsin huomattavat.

36 toivehikasta, parhaassa kukoistuskaudessaan ja parhaassa työkyvyssään ollutta nuorta elämää on täten tuhoutunut. Yhtä monta isää ja äitiä — suurin osa heistä verraten varattomia — on menettänyt rakkaimpansa, jonka kasvattamiseksi ja kouluttamiseksi he olivat pari, kolme vuosikymmentä ponnistelleet ja raataaneet, kärsineet ehkä puutettakin ja — toivoneet, toivoneet, että saisivat hänestä ilon ja turvan vanhuudenpäivilleen, toivoneet voivansa elämänsä iltana todeta lahjoittaneensa isänmaalleen ainakin yhden hyödyllisen kansalaisen ja niinollen tehneensä osaltaan sen, mikä varmimmin takaa tämän kansan olemassaolon ja tulevaisuuden. Näiden vainajiemme joukossa on sitäpaitsi neljä sellaista, jotka jo olivat ehtineet perustaa itselleen oman kodin ja joita suremassa on siis myös puoliso ja lapsia, eräässä tapauksessa kolmekin. Mikä suunnaton määrä kyyneliä, mikä suunnaton määrä tuskaa ja synk-

¹⁾ Koulumme kirjoissa on lisäksi eräs kaatunut V luokan oppilas, *Antero Lumme* Hyvinkäältä, joka syksyllä 1941 ilmoittautui oppilaaksi, mutta joka ei vielä ehtinyt lainkaan osallistua koulutyöhön, koska lukukausi silloin alkoi niin myöhään, että hänet jo sitä ennen kutsuttiin asepalvelukseen.

kää toivottomuutta liittyykään näiden 36:n vainajan nimen ympärille, sillä olihan usea heistä vanhempiensa ainoa lapsi tai ainakin ainoa poika; niin, ja onhan joukossa sellainenkin tapaus, jossa isä ja äiti ovat menettäneet molemmat poikansa, ainoat lapsensa. Miten hpvin ymmärtääkään tällaisissa tapauksissa isän ja äidin ajatuksen: tuntuu siltä kuin elämä olisi aivan hukkaan elettyä. Siellä he, nuo suuren uhrinsa antaneet vanhat isät ja äidit nyt elävät tyhjiltä tuntuissa kodeissaan ja entisillä työmaillaan vanhaan tapaansa tunnollisesti, mutta ikäänkuin unessa kulkien täyttävät jokapäiväisiä tehtäviään. Mutta työn into, elämän sisällys on poissa. Ja siellä uusissa pikku kodeissa — tai ehkä kaikki avioparit eivät vielä omaa pesää ehtineet saadakaan — nuo nuoret puoliset syvän surun ja kaipauksen vallassa vaalivat kalieinta perintöään, tuota sidettä, mikä heidät varmimmin liittää ennen aikojaan poismenneeseen.

Paljon tuskaa ja kärsimystä on sota tuottanut niille, jotka jonkun omaisensa siinä ovat menettäneet. Mutta paljon tuskaa ja kärsimystä on useissa tapauksissa ollut noiden sankarivainajien itsensäkin kestettävänä. Monessa tapauksessa pahasti silvottuina he ovat joutuneet tuntikausia taistelukentällä tai sotasairaalassa makaamaan odottaessaan armahtvaa kuolemaa, joka tekisi lopun heidän kärsimyksistään tai he ovat vaikeasti haavoittuneina ehkä jääneet vihollisen puolelle ilman minkäänlaista avun toivoa. Entä, mikä määrä vaivaa, ponnistusta, puutetta ja kuolemanpelkoa onkaan näillä vainajilla ja heidän eloon jääneillä sotilastovereillaan ollut kestettävänä pitkillä sotaretkillään monissa kymmenissä taisteluissa milloin tulipalopakkasessa, milloin hehkuvassa helteessä, nykyaikaisten hirvittävien sotakoneiden kylväessä joka puolella heidän ympärillään hävitystä ja kuolemaa.

Tällaisia ajatuksia herää mielessä, kun lukee niitä lyhyitä ja karuja elämäkertatietoja, joita vainajien omaisilta tähän koulun vuosikertomukseen olemme saaneet. Mutta tulee myös kysyneeksi, kun tietää, että tällaisia sankarivainajia lasketaan maassamme näinä sotavuosina olleen noin 70 000 ja kun tietää lisäksi, että olemme näissä sodissa joutuneet tappiolle, että olemme voittajan armoilla, ovatko todellakin kaikki nämä suunnattomat uhrit, nämä kuvaamattomat kärsimykset, nämä mittaamattomat kyynelvirrat ja onko kaikki se suuri rakkaus ja uhrimieli, jolla nuoret miehemme ovat raskasta isänmaallista velvollisuuttaan lähteneet täyttämään ja sitä täyttäneet, menneet hukkaan. Näin tulee kysyneeksi ja näin on jokaisen ajattelevan ihmisen pakko kysyä. Eikä hän voi muuta vastausta itselleen antaa kuin

että kaikella tällä kymmenien miljoonien ihmishenkien menetyksellä, sillä rajattomalla aineellisten arvojen hävityksellä, mitä maailmassa viimeksi kuluneiden kuuden vuoden aikana käyty sota, jonka pienenä osana meidänkin sotamme ovat olleet, *täytyy* olla jokin tarkoitus, noiden suunnattomien uhrien ja kärsimysten *täytyy* lopultakin kantaa jotain hedelmää — tapahtuuko se nyt sitten yleisen maailmanrauhan muodossa vai astuuko ihmiskunta — loppujen lopuksi, kaikesta huolimatta — jossain muussa muodossa onnellisempaa tulevaisuutta kohti, se on vielä meidän siimittämme salattu, — jotain uutta ja parempaa tästä hävityksen ja kuoleman aikakaudesta *täytyy* olla tuloksena, muutenhan ei minäkäänlaista korkeampaa maailmanjärjestystä voisi olla olemassa-kaan.

Ensin muutamia huomioita siitä, miten nämä 36 sankarivainajaa jakautuvat koulumme eri oppilasryhmien osalle:

sellaisia, jotka kaatuessaan olivat vielä koulun oppilaita	5
ylioppilastutkinnon suorittaneita	10
keskikoulun suorittaneita ja sen jälk. eronneita	8
alaluokilta eronneita	13

Kotipaikkansa mukaan vainajat jakautuvat seuraavasti:

Tuusula	6
Mäntsälä	8
Hyvinkään mlk. ja kauppala	7
Riihimäki	5
muut paikkakunnat	10

Niinkuin näkyy on Mäntsälän ja Hyvinkään osuus ollut erittäin huomattava, samoin Riihimäen, siihen nähden, minkä verran sieltä koulussamme on ollut poikaoppilaita. Tuusula sen sijaan on oppilasmääräänsä nähden päässyt verraten vähällä, johtuen arvattavasti siitä, että täkäläiset sotilaat ovat yleensä kuuluneet tykistöön.

Tehdessä huomioita siitä, minkälainen osuus eri vuosina kouluun otetuilla oppilailla on ollut näissä vainajissa, voi panna merkille, että vuosina 1928—38 kouluun otetuista oppilaista on sotavainajia kaikilta muilta vuosilta paitsi vuodelta 1933 ja hyvin vähän myös vuosilta 1929, 1931 ja 1937 — ainoastaan 1—2. Hyvin runsaasti edustettuina ovat sen sijaan vuosikerrat 1935 (6), 1932, 1934 ja 1938 (kunakin vuonna 5) 1930 (4) ja 1928 sekä 1936 (3).

Eri vuosien ylioppilasparvet ovat myös hyvin epätasaisesti harventuneet. Erittäin suuri on ollut vuoden 1936 — siis ensimmäisen ylioppilasparven — ja vuoden 1938 menetykset: kummallakin 3; vuoden 1939 2, 1937 1 ja 1940 1.

Seuraavassa lyhyet elämäkertatiedot sotatoimien yhteydessä henkensä menettäneistä koulumme oppilaista: ¹⁾

Heikki Eerikkilä, s. 21. 6. 18 Mäntsälässä; kotipaikka M., välillä pari vuotta Salo; vnht. mvlj. Antti E. ja Anna Sara. Tuli III luokalle 1932 Orimattilan yhteiskoulusta, sai keskikoulun päästötodistuksen 1935. Harjoitteli seuraavina vuosina metsäkoulua varten. Suoritti asevelvollisuutensa KTR I:ssä 6. 5. 39—7. 8. 40. Otti alikersanttina osaa talvisotaan alusta alkaen. Oli mukana mm. seuraavissa taisteluissa: Kivennapa, Taaperniemi, Summa (Merkki), Leipäsuu, Muolaan järvi, Kattilanoja, Lyykylä, Tali ja Karisalmi. Moskovan rauhan jälkeen toimi poikien työpalvelun metsätyönjohtajana. Toisessa sodassa oli mukana myös alusta alkaen palvellessaan KTR 8:ssä. Taistelupaikat Kannaksella: Viipuri, Porlammi, Koivisto; Itä-Karjalassa: Karjalan Maaselkä, Paatene ja Liistepohja, jossa haavoittui 5. 11. 41; kuoli Paateneen kenttäsairaalassa 14. 11. 41. Kersantti.

Pekka Eerikkilä, s. 21. 5. 22 Mäntsälässä; kotipaikka ja vanh. kuten edellisen. Tuli 1935 II luokalle Orimattilan yhteiskoulusta ja erosi 1939 suoritettuaan VI lk:n. Toimi talvisodan aikana puolustuslaitoksen ammuslataamon palveluksessa. Astui vapaaehtoisena armeijaan 6. 1. 41. Palveli toisessa sodassa JP 4:ssä. Taistelupaikat Laatokan koillispuolella: Kokkari, Vitokki, Loimola, Huusku, Koirinoja, Pitkäranta, Salmi, Vitele, Tuulos ja Aunus. Kaatui Aunuksen kaupungin liepeillä Kotsan kylässä 5. 9. 41. Korpraali.

Pentti Finnilä, s. 11. 4. 19 Mäntsälässä; vnht. mvlj. Johan F. † ja Maria Nybacka. Aloitti koulunkäyntinsä 1930, tuli ylioppilaaksi 1938; suoritti asevelvollisuutensa vapaaehtoisena 3. 6. 38—20. 8. 39, kävi RUK:n. Oli talvisodassa alusta alkaen. Katosi 12. 12. 39 Muolaan taisteluissa. Vänrikki. Siunattiin poissaolevana.

Helge Friberg, s. Helsingissä 27. 2. 24; kotipaikka Nukarin kylä, myöhemmin Helsinki; vnht. työmies Johan Friberg † ja Tyyne Laine. Aloitti koulunkäyntinsä 1937. Oli VII luokalla, kun joutui 27. 10. 42 suorittamaan asevelvollisuuttaan. Sai tykistökouluksen Riihi-

¹⁾ Kotipaikkaa ei ilmoiteta erikseen, jos se on sama kuin syntymäpaikka. Vainajan perheellisyydestä mainitaan ainoastaan siinä tapauksessa, että hän on ollut naimisissa. Jos mitään mainintaa ei ole vainajan hautapaikasta, on se kotipaikkakunnan sankarihauta. Seuraavia lyhennyksiä käytetään joukko-osastoista ym. puhuttaessa RUK=reserviupseerikoulu, UK=upseerikoulu, AUK=aliupseerikoulu, YH=ylimääräinen kertausharjoitus, JR=jalkaväkirykmentti, KTR=kenttätykistörykmentti, SVJ=Suomen valkoinen kaarti, KKK=konekiväärikomppania, ITR=ilmatorjuntarykmentti, Sk=suojeluskunta, JP=jääkäripataljoona.

mäen koulutuskeskuksessa. Joutui rintamalle 26. 2. 43 Maaselän Kannakselle, suorittaen siellä korpraaliturssin 15. 3. 43 ja palvelen patteriston tulenjohtueen puhelinmiehenä. Kesäkuussa 1944, kun rintama Kannaksella alkoi pettää, siirrettiin patteristo Kannakselle Kannelsilmään, jossa se ensi kerran joutui vihollisen kanssa kosketuksiin. Juustilan taistelussa patteristo kärsi raskaimmat tappiot ja siellä HF:kin kaatui 2. 7. 44. Sotilasarvo tykkimies. Haudattiin 18. 7. 44 Hietaniemen sankarihautaan.

Mauri Heikkilä, s. 6. 9. 22 Ikaalisissa; vnht. kansakoulunop. Frans H. ja Edla Nieminen. Aloitti koulunkäyntinsä 1935, siirtyi II luokan suorittuaan Porin lyseoon, jossa päätti keskikouluopintonsa 1940. Kävi yhden luokan Porin kauppaopistoa, jonka jälkeen joutui asevelvollisuuttaan suorittamaan syksyllä 1941, käyden mm. AUK:n, ja rintamalle Karjalan Kannakselle keväällä 1942, jossa kaatui tarkka-ampujan luodista 2. 11. 42. Korpraali. Haudattuna sukuhautaan Ikaalisten kirkkomaahan.

Pentti Heinilä, s. 5. 3. 19 Hyvinkäällä, vnht. liikemies Alexander H. ja Aina Sainio. Tuli VI luokalle Hyvinkään yhteiskoulusta 1935; ylioppilastutkinto 1938. Suoritti asevelvollisuutensa SVK:ssa 3. 6. 38—16. 8. 39 ja RUK:n Kankaanpäässä. Aloitti syksyllä 1939 opinnot filosofisen tiedekunnan hist.-kielitieteellisessä osastossa, pääaineina finanssioppi. Toimi talvisodassa Keski-Kannaksella KKK:ssa joukkueen johtajana ja sittemmin vt. komppanianpäällikkönä. Huomattavimmat taistelupaikat: Muolaanjärvi—Leipäsuo—Kämärä—Heinjoki sekä Tali—Luukulanjärvi—Koskuanselkä. Sotien välillä P.H. toimi Uudenmaan lääninhallituksen palveluksessa ensin pari kuukautta siirtoväen huollonjohtajana Hyvinkäällä ja sittemmin läänin siirtoväen huollon tarkastajana. Jatkoii toimensa ohella oyiopisto-opintojaan suorittaen joukon tutkintoja sekä progradu tutkielman. Oli mukana viimeisessä sodassa 28. 11. 41 lähtien, ensin erään KKK:n kevyen osaston päällikkönä ja sittemmin kranaatinheitinryhmän johtajana JR:ssä; mukana mm. Karhumäen valtauksessa. Kaatui 13. 10. 43 junapommituksessa Käppäselän asemalla. Luutnantti. Puoliso vuodesta 1941 yliopp. Terttu Salonen; lapsia yksi tytär.

Aimo Heinonen, s. 15. 4. 22 Riihimäellä; kotipaikka Tuusulan Järvenpää. Vnht. työmies Akseli H. ja Ida Raappana. Tuli II luokalle suoraan kansakoulusta 1936; erosi II luokalta 1937. Sen jälkeen linnoitustöissä koko ajan talvisodan loppuun, jonka jälkeen joutui Petsamoon eräisiin muihin puolustuvoimien töihin. Kutsuttiin suorittamaan asevelvollisuutta 20. 9. 41 ja joutui rintamalle Itä-Karjalaan 20. 1. 42 Rj.P. 5:ssä (rajajääkäripataljoona). Kaatui

Seesjärvellä Galizin saarella Pokovaaran kylässä 4. 7. 43. Raja-jääkäri.

Esko Hellemaa, s. 20. 7. 20 Jyväskylässä; kotipaikka Hyvinkää, sittemmin Turku. Vanhemmat ylipuutarhuri Aarne H. ja Tekla Rådman. Aloitti koulunkäyntinsä 1932, siirtyi IV luokalta oppilaaksi Turun Suomalaiseen yhteiskouluun, jossa suoritti keskikoulun loppuun. Toimi sen jälkeen Kesko Oy:n palveluksessa harjoittelijana. Astui talvisodan aikana armeijaan vapaaehtoisena ottaen asevelvollisena osaa Turun ulkosaariston rannikkopuolustustehtäviin. Suoritti asevelvollisuutensa loppuun 17. 5. 41 tullen alikersantiksi. Jatkoj tämän jälkeen liikeharjoittelua. 14. 6. 41 uudelleen asepalvelukseen kutsuttuna otti osaa taisteluihin Laatokan luoteispuolella: Hämekoski—Harlu—Sortavalan valtaus, Kannaksella: Lempäälä—Lumisuo—Metsäpirtti ja sitten vetäytymisvaiheen aikana: Lumisuo—Taipale—Äyräpää ja Vuosalmi. Kaatui 12. 7. 44 Vuosalmen torjuntataisteluissa vänrikkinä. Ylenys luutnantiksi tuli välittömästi tämän jälkeen. Haudattuna Turussa.

Tor Juselius, s. 12. 3. 20 Helsingissä; kotipaikka Hausjärvi, sittemmin Kuopio ja Helsinki. Vnht. apteekkari Knut J. † ja Isa Durchman. Koulun oppilaaksi III luokalle 1935; kävi pari luokkaa välillä Kuopiossa, palasi takaisin J:päähän VII lk:lle. Meni talvisodan aikana VIII luokalla ollessaan vapaaehtoisena armeijaan 19. 1. 40, joutui ensin koulutuskeskukseen ja sieltä helmikuun lopulla 1941 rintamalla. Osallistui sodan lopussa Viipurin puolustukseen kevyessä panssaritorjuntajoukkueessa. Sotien välisenä aikana suoritti asevelvollisuutensa ja RUK:n kurssin. Oli tullut sillä välin syksyllä 1940 ylioppilaaksi. Oli mukana viimeisessä sodassa heti alusta alkaen Kev.os. 3:n panssaritorjuntajoukkueen johtajana. osallistuen mm. Paanajärven valtaukseseen. Kaatui 15. 7. 41 Sallan Vuorikylän valtauksessa. Vänrikki. Haudattuna Helsingin Hietanien sankarihautaan.

Pertti Kaarela, s. 15. 9. 27 Kuopiossa; kotipaikka Jokela, sittemmin Helsinki. Vnht. työnjohtaja Vilho K. ja Aino Fröberg. Aloitti koulunkäyntinsä 1938. Siirtyi 12. 10. 42 III luokalta Helsingin Keskukseen yhteiskouluun; oli kuollessaan IV luokalla. Toimi sota-aikana vapaa-aikoinaan valtiollisissa poliisissa ollen armeijan kirjoissa sotamiehen arvolla. Ollessaan virantoimituksessa helmikuun 6—7 p:nä sattuneen Helsingin pommituksen aikana, sai niin pahoja vammoja, että kuoli haavoihinsa Punaisen Ristin sairaalassa 7. 2. 44. Haudattuna Malmin sankarihautaan Helsingissä.

Mauri Kallio, s. 24. 11. 16 Riihimäellä. Vnht. posteljooni Juuso

K. ja Hulda Oksanen. Tuli 1934 V luokalle Riihimäen yhteislyseosta. Keskkoulun päätettyään 1935 oli harjoittelijana Enso-Gutzeit Oy:n Pankakosken tehtaalla. Pääsi syksyllä 1939 Tampereen Teknilliseen opistoon, josta valmistui teknikoksi rintamalta opintoloman saaneena heinäkuussa 1943. Suoritti asevelvollisuutensa ITR:ssä Viipurissa saavuttaen alikersantin arvon. Talvisodan aikana palveli Lieksan ja Kuhmon suunnalla kuuluen pääasiassa partiojoukkoihin. Vähää ennen rauhaa joutui avustamaan viimeistä Kuhmon puolustustaitelua, missä myös haavoittui lievästi 13. 3. 40. Saavutti talvisodan aikana väepelin arvon. — Myöhempään sotaamme M.K. osallistui alusta lähtien ensin I.T:ssä Lieksan sunnalla ja Aunuksessa sekä sittemmin anomuksensa peruteella jv.joukkoihin päästyään ja UK:n suoritettuaan JR 5:ssä Maaselän asemakylän lohkolla, toimien siellä eri tukikohtien päällikkönä. Haavoituttuaan täällä 13. 10. 43 hän menetti ensin oikean silmänsä näkökyvyn, minkä johdosta koko vasen puoli halvautui ja myös vasemman silmän näkökyky miltei kokonaan pimeni. Kuoli sotasairaalassa Hämeenlinnassa 14. 11. 44. Vänrikki. Naimisissa v:sta 1940; lapsia yksi poika.

Jaakko Kitunen, s. 21. 12. 22 Helsingin pitäjässä; kotipaikka ensin Tuusula, sittemmin Helsinki. Vnht. prof. Eemil K. ja Ella Europaeus. Aloitti koulunkäyntinsä 1934, siirtyi IV luokan suorittuaan 1938 Helsingin V Yhteiskouluun, josta tuli ylioppilaaksi 1942. Talvisodan aikana oli SK:n koulutuskasarmissa suorittaen vartiopalvelusta Helsingissä. Jo ennen ylioppilaaksi tuloaan astui vapaaehtoisena suorittamaan asevelvollisuuttaan elokuussa 1941, joutuen kohta lyhyen koulutuksen jälkeen rintamalle. Syksyllä 1942 kävi UK:n. Kevättalvella 1942 osallistui Krivin taisteluihin ja kesällä 1944 Kannaksen puolustustaiteluihin, toimien joukkueen johtajana. Kaatui 4. 7. 44 Karisalmella vihollisen hyökkäyksen tultua pysähdytetyksi. Vänrikki. Haudattuna Hietaniemen sankarihautaan Helsingissä.

Erik Lahti, s. 21. 6. 23 Riihimäellä. Vnht. veturinkulj. Kaarle L. ja Vieno Vuoreneimo. Tuli 1938 II luokalle Riihimäen yhteiskoulusta. Talvisodan aikana hän oli lähettinä Riihimäen asemalla. Joutuessaan 15. 1. 41 surittamaan asevelvollisuuttaan E. L. oli IV luokalla. Käytyään AUK:n joutui alikersanttina viestipataljoonaan, jonka mukana otti osaa Syvärin Kontupohjan ja Äänisen taisteluihin. Asemasodan aikana opiskeli teknillisen kirjeopiston välityksellä sähkö- ja puhelin-alaa ja jouduttuaan keväällä 1944 Viipuriin rupesi suorittamaan V luokan kursseja. Kannaksen suurhyökkäyksen viime kesänä alettua oli mukana

mm. Kivennavan ja Rokkajoen taisteluissa, joista viimeksimainitussa kaatui 19. 6. 44. Jäi vihollisen puolelle. Alikersantti.

Pentti Olavi Lahtinen, s. 12. 9. 27 Riihimäellä. Vnht. seppä Väinö L. ja Sylvia Alanko. Tuli III luokalle 1938 Riihimäen yhteislyseosta, sai päästötodistuksen keskikoulusta 1941. Lähti suorittamaan asevelvollisuuttaan 16. 1. 42, suorittaen UK:n kurssin 5. 7. 43. Palveli JR 9:ssä ottaen osaa Laatokan koillispuolella käytyihin taisteluihin ja joutuen joukkueenjohtajana siellä mm. aukaisemaan mottia, johon suomalaiset olivat joutuneet. Tässä taistelussa hän myös kaatui 7. 7. 44. Vänrikki.

Paul Lundqvist, s. 20. 11. 24 Riihimäellä. Vnht. esimies Uno L. ja Erika Mattson. Tuli 1938 II luokalle Riihimäen Yhteislyseosta. Oli VII luokalla, kun joutui 10. 3. 43 asevelvollisuuttaan suorittamaan ratsuväen koulutuskeskukseen. Koulutuksen päätyttyä palveli jonkin aikaa ratsuväen muodostelmassa Karjalan kannaksella, mutta joutui sieltä alokkaita kouluttamaan ratsuväen koulutuskeskukseen, jossa sairastui keuhkokuumeeseen 5. 3. 44 ja kuoli Tiuruniemen sotilassairaalassa 29. 3. 44. Sotilasarvo: ratsuväen aliupseerikoulunoppilas.

Tauno Luoto, s. 27. 7. 22 Helsingissä, kotipaikka Riihimäki. Vnht. työmies August L. ja Lyydia Mäkelä. Aloitti koulunkäyntinsä 1935. Erosi keskikoulun suorittuaan 1941. Oli talvisodan ajan suojeluskuntien aseparilla rautasorvarina, aikoen asevelvollisuutensa suorittuaan mennä Tampereen teollisuuskouluun. Lähti suorittamaan asevelvollisuutta 27. 9. 41 Vaasan tykistökeskukseen. Joutui rintamalle Karhumäkeen 23. 2. 42. Kun siihen aikaan näillä rintamalohkoilla oli verrattain rauhallista, hän joutui olemaan useilla kursseilla valmistautuakseen tykistötulenjohtueen radistiksi. Kaatui sotamiehenä vartiopaikalleen 11. 10. 43 Karhumäen pohjoispuolella Maaselän kannaksella.

Osmo Martikainen, s. 18. 7. 19 Utajärvellä. Kotipaikka Joensuu. Vnht. konsulentti Väinö M. ja Elsa Kolehmainen. Tuli IV luokalle 1935 Joensuun lyseosta. Erosi suorittuaan IV luokan 1937. Oli ensin kaksi vuotta harjoittelijana eräällä rakennustyömaalla ja sen jälkeen oppilaana Kuopion Teknillisessä koulussa, jonka oppikurssi sotien vuoksi keskeytyi. Talvisodan aikana astui vapaaehtoisena armeijaan ja saatuaan lyhyen oppilas- ja aliupseerikoulutuksen, osallistui kk. joukkueen mukana taisteluihin Viipurin edustalla. Sotien välillä O. M. jatkoi opintojaan Kuopion teknillisessä koulussa, josta määrättiin harjoittelijatyönjohtajaksi pääpuolustuslinjan työmaille ja sieltä uuden sodan alettua lyhyeksi ajaksi viestitehtäviin rintamalle. Oltuaan sitten jonkin aikaa

koulutusaliupseerina, hänet määrättiin UK:uun ja sieltä vänrikkinä joukkueen johtajaksi Rukajärven suunnalle. Haavoittui vaikeasti partioretkellä ja kuoli kenttäsairaalassa 6. 10. 43.

Veikko Mattila, s. 16. 7. 20. Tuusulassa. Kotipaikka ensin Järvenpää sittemmin Iisalmi. Vnht. ratamestari Vilho M. ja Lyyli Kärki. Aloitti koulunsa 1931. Siirtyi 8. 1. 35 IV luokalta Iisalmen yhteislyseoon. VII luokalla ollessaan suoritti kesällä 1939 Joroisissa Suomen ilmapuolustusliiton lentokoneohjaajan kurssin. Talvisodan alettua vapaaehtoisena Kauhavalle ilmavoimiin asevelvollisuuttaan suorittamaan ja valmistui hävittäjälentäjäksi toimien sitten ilmavoimissa sekä Kauhavalla, Lapualla että Pärölässä joutumatta kuitenkaan vielä mukaan taisteluihin. Sotien välisenä aikana sai lomaa koulunkäyntiä varten. Lähti kesällä 1941 Saksaan vapaaehtoisena koulutettavaksi SS-joukkoihin. Itärintamalle joulukuussa 1941 siirrettynä osallistui moniin koviin taisteluihin saaden urhoollisuudesta mm. rautaristin. Kaatui 19. 1. 43 Jekaterinowkassa, jonne myös on haudattuna. Siunattu poissaolevana Iisalmen sankarihautaan. Sotilasarvo: Sturmman.

Reino Mela, s. 23. 4. 14 Mäntsälässä. Vnht. Maanviljelijä Yrjö M. † ja Hulda Pyyppönen. Tuli III luokalle 1930 Lahden yhteiskoulusta. Erosi V luokalta 1933. Toimi aluksi puutavaran osto- ja myyntihommissa tarkoituksessa sitten pyrkiä aikanaan Viipurin sahateollisuuskouluun, jonka suunnitelman kuitenkin sota teki tyhjäksi. Suoritti asevelvollisuutensa Tuusulassa vuosina 1935—36. Oli mukana talvisodassa alusta asti, toimien lääkintä-alikersanttina. Sodan välisenä aikana kotitalossaan. Toisessa sodassa kaatui Valkeasaarella 13. 9. 44. Puoliso v:sta 1938 sairaanhoitaja Martta Kärki, kolme lasta.

Torsti Metsola, s. 21. 7. 18 Valkealassa, kotipaikka Hyvinkää. Vanhemmat: värimestari Karl M. ja Fanny Liljeqvist. Tuli V luokalle Hyvinkään yhteiskoulusta ja oli VII luokalla lähtiessään vapaaehtoisena 17. 1. 40 asevelvollisuuttaan suorittamaan Nummenkylän koulutuskeskukseen, josta 1. 3. 40 joutui Taipaleen rintamanosalle JR 19:n taistelulähetiksi. Sodan päätyttyä ja AUK:n käytyään sai vapautuksen asevelvollisuudesta opintojensa vuoksi 25. 7. 40 korpraalin arvolla. Ylioppilaskokelaana ollessaan T. M. kutsuttiin 3. 6. 41 jatkamaan asevelvollisuuttaan Luumäelle. Sodan puhjettua joutui osasto, johon hän kuului 27. 7. 41 tekemään väkivaltaisen tiedusteluyrityksen, joka kuitenkin vihollisen voimakkaan tulen vuoksi täytyi keskeyttää. Toisia suojatakseen T.M. jäi pikakivääreineen muista jälkeen, jolloin kaatui monien luotien ja kranaatinsirpalaiden lävistämänä. Pari päivää myöhemmin hän

olisi joutunut komennettuna lähtemään UK:uun. T.M. oli innokas urheilija; mäenlasku ja hiihto sekä jalkapalloilu olivat hänen erikoisalojaan.

Unto Mäkelä, s. 26. 3. 23 Vahvialassa; kotipaikka Tuusulan Järvenpää. Vnht. maanvilj. Yrjö M. ja Eeva Sipari. Aloitti koulunkäyntinsä 1934. Oli VIII luokalla mennessään 1. 10. 41 suorittamaan asevelvollisuuttaan. 3 ½ kuukautisen koulutusajan jälkeen, josta yksi kuukausi aliupseerikoulussa, hän joutui 14. 1. 42 jalkaväen korpraalina rintamalle Karhumäen suunnalle. Kaatui 6. 2. 42 ensimmäisessä taistelussa — Krivissä itärintaman etelälohkolla — joka siis muodostui myös hänen viimeisekseen.

Mauno Niinivirta, s. 11. 11. 20 Mäntsälässä. Vnht. poliisi Edvart N. † ja Aino Lindroos. Aloitti koulunkäyntinsä 1932 ja erosi III luokalta 1935. Toimi sitten Keskusmetsäseura Tapion palveluksessa harjoittelijana soiden ja metsien punnituksessa. Joutui tammi-kuussa 1940 suorittamaan asevelvollisuuttaan, jota jatkui vielä rauhan aikana. Palveli toisessa sodassa alusta alkaen JR 4:ssä ottaen osaa mm. Viipurin ja Karhumäen valtauksiin sekä sittemmin Maaselän kannaksella keväällä 1942, josta siirrettiin Aunuksen kannakselle. Kaatui vihollisen partion vanginsieppausyrityksessä Syvärin rannalla Gorskin kylässä 1. 4. 43. Alikersantti. Naimisissa 14. 7. 40 lähtien; kaksi lasta.

Kaija Nikkanen, s. 18. 3. 29 Terijoella. Kotipaikka alkuaan Terijoki, talvisodan jälkeen Tuusula. Vnht. talollinen Eemil N. ja Tyyne Lillrank. Aloitti koulunkäyntinsä 1941, siirtyi 1943 I luokan suorittamaan Uuraan yhteiskouluun päästen siellä keväällä 1944 III luokalle. Menetti henkensä venäläisten suur-offensiivin aikana pakomatalla lentopommituksessa Simolan asemalla 19. 6. 44 saaden sirpaleen päähänsä, josta kuolema seurasi silmänräpäyksessä. Haudattu Tuusulan uudelle hautausmaalle.

Heikki Nikula, s. 26. 1. 21 Mäntsälässä. Vnht. osuuskassan johtaja Johan N. ja Hilma Aromäki. Aloitti koulunkäyntinsä 1932 ja suoritti keskikoulun 1937. Harjoitteli metsänhoitokoulua silmälläpitäen ensin yhden kesän kotipitäjänsä metsänhoidon neuvojan johdolla, sitten kaksi kesää Tapion harjoittelualueilla toimien talvet Hautjärven kartanon sahalla. Lähti 8. 9. 39 vapaaehtoisena asevelvollisuuttaan suorittamaan joutuen jääkäripataljoona I:een Terijoelle. Talvisodassa oli mukana mm. Leipäsuon, Summan ja Säiniön taisteluissa. Toukokuun alussa 1941 sai komennuksen RUK:uun ja palveli sitten asevelvollisuutensa loppuun maaliskuuhun 1941 mennessä. — Suunnitelman lähteä kesäksi Pohjois-Suomeen metsänparannustöitä harjoittelemaan samoin kuin syksyllä

tapahtuvan metsäkouluun menon, keskeytti uusi sota, jossa H. N. joutui panssaritorjuntajoukkueen johtajana yhtämittäisissä taisteluissa — Lyykylä, Vanhasuo, Kämärä, Ylä-Hotakka, Leipäsuu, Muolaanjärvi, Kuuterselkä ja Ravola — etenemään Kivennavan ja Terijoen väliselle tielle Ylä-Korpi nimiseen maastoon, jossa hän metsään jääneiden vihollisten yllätyshyökkäyksen uhrina monien muiden mukana kaatui 4. 9. 41. Vänrikki.

Ilmo Ojamo, s. 17. 7. 18 Mäntsälässä. Vnht. mvlj. Oskari O. ja Martta Junttila. Aloitti koulunkäyntinsä 1931 eroten jo seuraavana vuonna. Työskenteli ahkerasti ja menestyksellisesti isänsä apuna maanviljelystöissä. Suoritti asevelvollisuutensa sotamiehenä Helsingin komennuskomppaniassa 1937—38. Kävi Tuusulan kansanopiston kurssin lv. 1938—39. Osallitsui talvisotaan JR 2:ssa 13. 10. 39—3. 5. 40 ollen mukana taisteluissa Kuolemajärvellä, Humaljoella, Koivistolla ja Viipurin lahdella. Sotien välisen ajan hoiti kotitilaansa Mäntsälässä. Viimeisessä sodassa I. O. oli hyökkäysvaiheen ajan Karjalan kannaksella, asemasodan ajan Aunuksen kannaksella ja loppuvaiheessa toistamiseen Karjalan kannaksella. Kaatui Juustilassa 27. 6. 44. Korpraali.

Ormond Partanen, s. 11. 12. 19 Amerikassa, kotipaikka Tuusulan Järvenpää. Vnht. työmies Antti P. ja Iida Kainu. Aloitti koulunkäyntinsä 1930. Sai päästötodistuksen keskikoulusta 1937. Tarkoituksessa jatkaa opintojaan sahateollisuuskoulussa, toimi harjoittelijana Järvenpään Saha Oy:n sahalla. Joutui suorittamaan asevelvollisuuttaan 15. 2. 40. Saatuaan alkeiskoulutuksen ja käytyään aliupseerikoulun, hän taisteli viime sotamme ajan pohjoisrintamalla ensin tykistössä ja loppuajan jalkaväessä ryhmänjohtajana. Kaatui 23. 11. 41 rohkealla bunkkerien tuhoamismatkalla. Alikersantti.

Simo Peltonen, s. 28. 10. 17 Janakkalassa; kotipaikka Jokeia (Hyvinkään mlk.). Vnht. maanvilj. Juho P. ja Hulda Tiusanen. Aloitti koulunkäyntinsä 1928 ja sai päästötodistuksen keskikoulusta 1933. Toimi kotona isänsä apuna maataloustöissä. Suoritti asevelvollisuutensa 6. 5. 39—6. 10. 40 ollen mukana talvisodassa koko ajan Valkoisen Kaartin riveissä ja suorittaen mm. RUK:n. Sotien välillä hän toimi Järvenpään koulutuskeskuksessa maaliskuusta marraskuuhun 1940, jonka jälkeen oli taas kotona maataloustöissä. Toiseen sotaan hän osallistui alusta lähtien JR 4 rykmentissä aluksi Karjalan kannaksella ja sittemmin Aunuksen kannaksella, kunnes kaatui 22. 11. 41 Seesjärven maastossa Suurlahdenkylän valtauksessa. Kaatuessaan hän toimi komppanian väliaikaisena päällikkönä, Vänrikki. Haudattuna Hyvinkään sankarihautaan.

Eino Peuranpää, s. 20. 9. 16 Hausjärvellä. Kotipaikka Ridajärvi (Hyvinkään mlk.). Vnht. maanvilj. Eerik P. ja Iida Latostenmaa. Aloitti koulunkäyntinsä 1928 ja erosi IV luokalta 1933. Toimi kotitilallaan maanviljelystöissä. Suoritti asevelvollisuutensa 1937—38 jääkäripataljoonassa Terijoella. Palveli talvisodassa JR 12:ssa ja KKK:ssa ollen mukana mm. Kinosaaren, Hatjalahden, Ahvenojan, Humaljoen, Koiviston saarten ja Viipurinlahden taisteluissa. Sotien välillä maanviljelijänä kotitilalla suorittaen maamieskoulukurssin 1940—41. Toiseen sotaan hän osallistui Kannaksella, myöhemmin Itä-Karjalassa. Palveli kev.os. 13:ssä ja JK 5:ssä. Taistelupaikkoja mm: Lauritsala, Koljola, Kämärä, Leipäsuu, Raivola, Tyrisevä, Viipuri, Jessoila, Petroskoj, Koikari, Karhumäki, Karjalan Maaselkä, Seesjärvi ja Paatene. Kaatui Maaselässä vartiiossa ollessaan 26. 7. 42. Sotamies.

Heikki Salo, s. 13. 9. 18 Iitissä; kotipaikka Hyvinkää. Vnht. metsätalousneuvoja Eelis S. ja Eelin Huttunen. Tuli VI luokalle Hyvinkään Yhteiskoulusta 1934. Suoritti ylioppilastutkinnon 1939, jonka jälkeen kohta lähti suorittamaan asevelvollisuuttaan. Talvisodassa oli mukana 30. 10. 39—1. 1. 40 ottaen yksikössä 1 kkk/1 Pr. osaa taisteluihin Karjalan kannaksella, mm. Muolaan kirkonkylässä. 1. 1. 40 hänet määrättiin RUK:n kursseille. Asevelvollisuutensa loppuun suoritettuaan 2. 12. 40 H. S. toimi metsäalalla tarkoituksessa ryhtyä harjoittamaan opintoja metsätieteellisessä tiedekunnassa. Viime sodassa hän palveli Kev. os. 14:ssa ensin Karjalan kannaksella hyökkäysvaiheen aikana ja sittemmin Itä-Karjalassa ottaen osaa lukuisiin taisteluihin. Kaatui 24. 9. 41 Ala-Patostenjärven taistelussa. Väenrikki.

Olli Salo, s. 17. 3. 15 Nurmijärvellä. Kotipaikka Tuusulan Järvenpää. Tuli VII luokalle Helsingin Yhteiskoulusta ja Realilukios-ta 1934. Ylioppilaaksi koulumme ensimmäisessä ylioppilasparvessa 1936. Suoritti asevelvollisuutensa 1936—37 ja mm. RUK:n, jonka jälkeen ryhtyi harjoittamaan opintoja yliopiston maa- ja metsätaloustiedekunnassa päämääränä agronmitutkinto, josta ainoastaan lopputentit puuttuivat, kun talvisota keskeytti opinnot. Palveli alusta lähtien KTR 5:ssä Karjalan kannaksella ottaen osaa mm. Summan taisteluihin. Kaatui 18. 2. 40 Ylä-Sommeen »saapaskärkeen». Väenrikki.

Kalervo Salonen, s. 4. 3. 18 Hyvinkäällä. Vnht. työmies Kaarle S. ja Fanny Aalto. Tuli 1936 VI luokalle Hyvinkään yhteiskoulusta ja ylioppilaaksi 1939. Meni heti tämän jälkeen Valkoiseen kaartiin asevelvollisuuttaan suorittamaan, oli aliupseerikoulussa talvisodan syttyessä joutuen heti rintamalle Muolaan suunnalle. Ylennettiin

alikersantiksi joulukuussa ja komennettiin tammikuussa 1940 RUK:uun tullen vänrikiksi sodan loppuaikoina: vapautui asevelvollisuudesta vuoden lopussa. Aloitti tämän jälkeen opintonsa yliopiston filosofisen tiedekunnan historiallis-kielitieteellisessä osastossa pääaineena suomenkieli ja kirjallisuus, samalla toimien harjoittelijana Helsingin Sanomain toimituksessa. Toisessa sodassa hän jääkärijoukkueen johtajana taisteli ensin hyökkäysvaiheen ajan Kannaksella ollen mm. Koivistoa vapauttamassa, ja sitten Itä-Karjalassa mm. Krivin suunnalla, jossa joutui jonkin aikaa olemaan valistusupseerina. Kuoli Äänislinnan sotasairaalassa anginamyrkytykseen 8. 7. 42. Oli sitä ennen ylennetty luutnantiksi 4. 6. 1942.

Jaakko Siivonen, s. 25. 7. 18 Heinolassa; kotipaikka ensin Tuusula, sittemmin Hyvinkää. Vnht. talonmistaja Eemil S. ja Hilma Nylund. Tuli VII luokalle Lahden yhteiskoulusta 1934 ja ylioppilaaksi 1936. Toimi ensin harjoittelijana ja sitten toimittajana Urheilulehdessä. Joutui asevelvollisuuttaan suorittamaan 1. 6. 38 Valkoiseen kaartiin, kävi RUK:n ja vapautui elokuussa 1939 asevelvollisuudesta. Oltuaan puolitoista kuukautta Urheilulehden toimituksessa, tuli lähtö Kannakselle. Oli mukana lukuisissa taisteluissa, mm. Muolaassa. Haavoittui 27. 2. 40 Kämärän suunnalla Savannon rannalla ja kuoli matkalla Imatran sotilassairaalaan. Vänrikki.

Pekka Talvela, s. 2. 6. 15 Helsingin pitäjässä. Kotipaikka Tuusulan Järvenpää. Vnht. maanvilj. Kauno T. ja Emilia Uunola. Aloitti koulunkäyntinsä 1928 ja pääsi ylioppilaaksi 1936. Suoritti asevelvollisuusaikanaan (5. 6. 36—18. 8. 37) AUK:n Hämeenlinnassa ja RUK:n Haminassa; vänrikki 2. 9. 37. Asepalveluksesta vapauduttuaan ehti yliopistossa opiskella agronomiaa kolme lukukautta suorittaen välillä meijeriharjoittelun Orimattilan meijerissä ja maatalousharjoittelun ensin Immolassa ja myöhemmin kotitilalla. Palveli YH:n ja talvisodan aikana KTR 4:ssä 13. 10. 39—28. 4. 40 ottaen osaa mm. Summan, Marjapellonmäen ja Viipurinlahden taisteluihin hoitaen jaos- ja patteriupseerin tehtäviä. Jatkoivat sotien välillä opintojaan yliopistossa ja kesällä harjoittelua. Kutsuttiin uudelleen armeijaan 17. 6. 41 toimien tällöin raskaassa patteristossa 22 patteristoupseerina ja v.a. patterinpäällikkönä. Huomattavimmat taistelupaikat: Vahviala, Haapajärvi, Nuijamaa, Ihantala, Tali, Suur-Pero, Säiniö, Ylä-Somme, Viipuri, Säämäjärvi, Markkila, Villavaara, Patojärvi, Viitana, Äänislinna, Suoja, Kendjärvi, Pyhäniemi, Juustjärvi, Mäntyselkä, Kumsa, Kontiovaaara, Tshopina ja Karhumäki. Kaatui Karhumäen edustalla itse-

näisyyspäivänä 1941. Oli korotettu luutnantiksi 10. 5. 1940.

Svante Tervola, s. 5. 4. 19 Juupajoella; kotipaikka Tuusulan Järvenpää. Vnht. puuseppä Nestori T. † ja Anna Nurmi. Aloitti koulunkäyntinsä 1929 ja tuli ylioppilaaksi 1937, jonka jälkeen suoritti asevelvollisuutensa ja AUK:n kurssin syksyyn 1938 mennessä tullen alikersantiksi. Opiskeli lukuvuoden 1938—39 Teknillisen Korkeakoulun rakennus-insinööri osastolla ja työskenteli seuraavan kesän eräillä rakennustyömailla lähellä Varkauden kauppalaa. Siirtyi seuraavana syksynä yliopistoon ryhtyen luokkelemaan kieliä. Talvisodan ajan palveli KTR 1:ssä samassa patterissa kuin koulutoverinsa Pekka Talvela ja osallistuen pääasias-
sa samoihin taisteluihin kuin tämäkin. Sotien välisen ajan hän oli edelleen armeijan palveluksessa suorittaen RUK:n 1940—41 päästen koulusta kurssinsa priimuksena. — Toisessa sodassa hän oli mukana koko hyökkäysvaiheen ajan lukuisissa taisteluissa ensin Karjalan kannaksella, sittemmin Vianan Karjalassa. 14. 10. 41 hän Pöllöjärvellä ajaessaan polkupyörällä toveriensa kanssa kaatui vihollisen luodista ilman, että voitiin todeta, kuoliko hän heti vai joutuiko haavoittuneena vihollisen vangiksi. Vänrikki.

Taimo Tähtelä, s. 14. 4. 20 Helsingissä; kotipaikka Tuusulan Kaukaa, sittemmin Helsinki. Vanhemmat konttoripääll. Salomon T. ja Helmi Seikkula. Tuli IV luokalle Helsingin Suomalaisesta lyseosta, siirtyi V luokalta Haminan yhteislyseoon, josta tuli ylioppilaaksi 1941. Osallistui talvisotaan vapaaehtoisena ja joutui uudelleen rintamalle 21. 6. 41. Oli mukana mm. Viipurin valtauksessa. 24. 10. 41 haavoittui Maaselän taisteluissa. Toivuttuaan joutui uudelleen rintamalle, mutta komennettiin sieltä RUK:uun. Sieltä päästyään toimi Länsi-Syvärillä tykistössä tulenjohtajana ja kaatui siellä 5. 5. 43. 29. 10. 42 hän oli kirjoittautunut maataloustieteelliseen tiedekuntaan aikoen valmistautua metsänhoitajaksi ja lueskeli siinä tarkoituksessa koko ajan rintamalla suoritellen eräitä tenttejäkin. Haudattuna Hietaniemen sankarihautaan.

Osmo Virta, s. 21. 11. 18 Mäntsälässä. Vnht. osuuskaupan johtaja Heikki V. ja Sylvi Pihlman. Aloitti koulunkäyntinsä 1930 ja tuli ylioppilaaksi 1938. Asevelvollisuusaikana 1938—39 suoritti AUK:n. Talvisodassa taisteli Valkoisen kaartin riveissä alusta alkaen Muolaan seuduilla ottaen osaa mm. Leipäsuon taisteluihin, jossa myös kaatui vastahyökkäystä tehtäessä 12. 12. 39, jääden kentälle. Alikersantti.

Jotkut lukijoistani ovat ylläolevista elämäkertatiedoista ehkä kaivanneet myös jonkinlaista mainintaa siitä, minkälaisella menes-

tyksellä nämä vainajat koululaisina olivat opintojaan harjoittaneet samoinkuin siitäkin, millä tavalla he sittemmin sotilaina tehtävänsä täyttivät, ehkäpä heidän sotilaallisten ansioittensa perusteella saamistaan kunniamerkeistäkin.

Mitä ensimmäinnettynä seikkaan tulee, niin tässäkin joukossa on tietysti ollut hyvin erilaista ainesta, on ollut erittäin lahjakkaita, sellaisia, joille opiskelu oli helppoa ja joista sen vuoksi paljon toivottiin sekä opettajain että toverien keskuudessa, toisia vähemmän lahjakkaita, mutta hyvin tunnollisia ja sen kautta menestyksellisesti opintonsa suorittaneita, mutta myöskin sellaisia, jotka koulu-tehtäviin ja opiskeluun eivät erikoisesti olleet kiinnostuneita, jotka taas saattoivat olla esim. erinomaisia urheilijoita, tai sellaisia, joilla oli ilmeiset käytännölliset lahjat ja taipumukset ja suuri harrastus kaikkeen käytännölliseen toimintaan. Mutta kaikki nämä vainajat olivat reiluja kunnan oppilaita, sellaisia, joista opettajilla joko ei ollut minkäänlaista huolta, vain pelkkää iloa, tai sitten korkeintaan huolta siitä, miten heidät saataisiin oppimaan ja saamaan koulusta kaiken sen hyödyn, mikä heidän vanhempansa olivat toivoneet koulun voivan heille antaa. Ja kaikki he myös olivat kouluumme ja sen opettajiin syvästi kiintyneitä kuten osoittaa sekin, että monet heistä sotalomillaan pistäytyivät milloin koulua, milloin jotakuta sen opettajaa tervehtimässä. Ilmeisesti myös monet niistä, jotka lapsellisuudessaan eivät olleet riittävää huomiota kiinnittäneet opintoihinsa, olivat jo asepalveluksessa ollessaan saaneet sitä katua, päättäen siitä, että eräs heistä kerran saapui luokseni nimenomaan valittaakseen, että hän oli ollut kouluaihanaan niin ajattelematon, ettei ollut käyttänyt hyväkseen koulun tarjoamia opiskelumahdollisuuksia, mistä seikasta johtuvia seurauksia hän asepalveluksessa ollessaan oli monessa yhteydessä saanut harmikseen kokea, vakuuttaen eräiden toistenkin asekumppaniensa tulleen samanlaisiin kokemuksiin.

Mitä taas tulee näiden koulumme sankarivainajien ansioihin sotilaina, on tämän kirjoittajalla ollut tilaisuus useiden heidän hautaisissaan läsnä olleena kuulla heidän päälliköittensä lausumia tai lähettämiä lämpimiä tunnustuksen sanoja heidän korkeista sotilaallisista ominaisuuksistaan, olipa sitten kysymys upseerista, ali-upseerista tai tavallisesta sotamiehestä. Ketä on kiitetty hänen kuolemaahalveksivasta urhoollisuudesta, ketä hänen uhrautuvaisuudestaan, silloin kun on ollut kysymys esim. haavoittuneen tai vaaraan joutuneen asekumppanin pelastamisesta omankin henkensä uhalla, ketä hänen milloinkaan ehtymättömästä iloisuudestaan ja huumoristaan, ketä eripomaisista komentajataipumuksista jne.,

ketä taas useammista tällaisista ominaisuuksista. Ja kaikista heistä on saatettu yhteisenä poikkeuksettomana tunnustuksena antaa lausunto: milloinkaan hän ei tinkinyt velvollisuudestaan, milloinkaan ei nurissut raskaimmissakaan ponnistuksissa, hän oli rehti, vaatimaton suomalainen sotilas. Ja näitä erikoisia sotilaallisia ominaisuuksia ovat useinkin osoittaneet suurimmassa mitassa juuri ne, joiden opintie on ollut vähimmän tuloksekasta. — Sotilaallisten kunniamerkkien luetteleminen taas on tuntunut tämän kirjoittajasta tarkoituksettomalta sen vuoksi, että monet näillä taistelukentillä sankaritekoja suorittaneista ovat jääneet ilman mitään ansiomerkkiä sen vuoksi, että heidän suorituksensa on tapahtunut oloissa, joissa siihen eivät ole kutkaan päälliköt tai toverit olleet tilaisuudessa huomiota kiinnittämään ja he itse ovat olleet niin vaatimattomia, etteivät ole tehneet niistä mitään numeroa.

Oppilastilastoa.

Lukuvuoden 1944—45 kuluessa oppilasmäärässä tapahtuneet muutokset:

Kevätlukukauden 1944 lopussa koulussa oli oppilaita	437
Ennen syyslukukauden alkua erosi:	
ylioppilastutkinnon suorittettuaan	13
keskikoulukurssin suorittettuaan	3
muista syistä	79
Syyslukukauden alussa otettiin uusia oppilaita	130
Oppilaiden luku syyslukukauden 1944 alussa	472
Lukuvuoden 1944—45 aikana erosi oppilaita	5
* * * * * otettiin uusia oppilaita	—
Oppilasluku kevätlukukauden 1945 lopussa	467

II. Oppilaiden arvosanojen keskiarvot luokittain.

Luokka	Käytös		Huolellisuus				E d i s t y s						
	Syys- luku- kausi	Ke- vät- luku- kausi	Syys- luku- luok.	Po- jat	Ty- töt	Koko- luok.	Syys- luku- Kaikki ain.	K e v ä t l u k u k a u s i			Lukuaineet		
								Po- jat	Ty- töt	Koko luok.	Po- jat	Ty- töt	Koko luok.
I A	10	10	8,85	8,68	9,13	8,83	7,34	7,14	7,39	7,22	7,09	7,36	7,17
I B	10	10	9,03	8,55	9,00	8,78	7,39	7,18	7,53	7,34	7,29	7,39	7,34
I C	10	10	8,43	8,72	8,62	8,72	7,31	7,48	7,73	7,62	7,51	7,69	7,61
II A	9,96	10	8,90	8,47	9,18	8,89	7,30	7,28	7,56	7,45	7,10	7,41	7,28
II B	10	9,98	8,78	8,31	9,04	8,76	7,12	7,21	7,66	7,49	7,03	7,53	7,33
III A	10	10	9,00	8,91	9,13	9,07	7,32	7,40	7,50	7,47	7,33	7,43	7,40
III B	9,95	10	8,47	8,17	9,14	8,80	7,24	6,90	7,56	7,30	6,65	7,52	7,21
IV A	10	10	8,95	8,64	9,28	9,05	7,31	7,21	7,41	7,34	7,15	7,26	7,22
IV B	10	9,98	8,80	8,77	8,69	8,74	7,07	7,31	7,10	7,18	7,24	6,84	7,00
V A	10	10	9,20	8,60	9,20	9,08	7,13	7,11	7,42	7,36	6,96	7,22	7,18
V B	10	10	8,48	8,63	8,47	8,52	6,90	7,21	7,33	7,29	7,03	7,05	7,05
VI	10	10	8,97	8,69	9,41	9,11	7,03	7,12	7,23	7,19	6,98	6,99	6,99
VII	10	10	9,27	9,70	9,10	9,20	6,92	7,77	7,06	7,18	7,59	6,78	6,91
VIII	10	10	9,31	9,33	9,37	9,33	7,07	7,90	7,29	7,41	7,95	7,26	7,41
K. a.	9,99	9,99	8,88	8,72	9,05	8,92	7,17	7,30	7,41	7,34	7,20	7,26	7,22

III. Oppilaiden lukumäärä, luokalta siirtäminen ja luokalle jääminen lv. 1944—45.

Luokka	Oppilasmäärä lv:n lopussa			Luokalta siirr. t. päästötod. saan.			Ehtoja saanut			Luokalle jäänyt			Sotapalvel. olleet po. jat ¹⁾
	Po-jat	Ty-töt	Koko luok.	Po-jat	Ty-töt	Koko luokk.	Po-jat	Ty-töt	Koko luok.	Po-jat	Ty-töt	Koko luokk.	
I A	31	15	46	20	8	28	9	6	15	2	1	3	—
I B	11	12	23	7	7	15	3	4	7	1	—	1	—
I C	13	23	36	8	18	26	5	5	10	—	—	—	—
II A	19	28	47	9	20	29	6	5	11	4	3	7	—
II B	16	26	42	9	19	28	5	4	9	2	3	5	—
III A	11	31	42	6	25	31	4	4	8	1	2	3	—
III B	12	22	34	4	16	20	4	5	9	4	1	5	—
IV A	14	25	39	8	15	23	4	8	12	2	2	4	7
IV B	15	23	38	6	8	14	8	12	20	1	3	4	
V A	5	20	25	3	13	16	—	5	5	2	2	4	7
V B	8	17	25	3	8	11	5	7	12	—	2	2	
VI	13	17	30	6	7	13	4	6	10	3	4	7	7
VII	4	21	25	3	6	9	—	10	10	1	5	6	7
VIII	3	12	15	3	10	13	—	2	2	—	—	—	10
<hr/>													
	175	292	467	95	180	276	57	83	140	23	28	51	38

IV. Lukuvuoden 1943—44 oppilaiden opinnot.

Luokka	Oppilasmäärä	Luokaltaan siirtyneistä		Luokalle jääneistä		Yhteensä	
		jatkoi	erosi	jatkoi	erosi	jatkoi	erosi
I A	45	42	1	2	—	44	1
I B	29	27	2	—	—	27	—
II A	48	37	3	3	5	40	5
II B	39	32	1	4	2	36	3
III A	44	38	5	1	—	39	5
III B	39	30	3	4	2	34	5
IV A	33	21	8	3	1	24	9
IV B	23	15	5	3	—	18	5
V A	38	16	18	3	1	19	18
V B	20	13	5	1	1	14	6
VI	31	29	1	1	—	30	1
VII	33	29	1	3	—	32	1
VIII	15	—	14	—	1	—	15
<hr/>							
	437	329	67	28	13	347	74

¹⁾ Sellaiset asepalveluksessa olleet oppilaat, jotka vielä lukuvuoden 1944—45 aikana ovat olleet Järvenpään Yhteiskoulun kirjoissa, mutta välirauhan jälkeen eronneet tai jatkaneet opintojaan joko valtion sisäoppilaitoksessa, joissakin helsinkiläisissä iltakouluissa tai yksityisesti.

V. Lv. 1944—45 otettujen uusien oppilaiden lukumäärä, luokalta siirtäminen ja luokalle jääminen.

Luokka	Uusia opil. otettu	Ehtoja saanut	Luokaltaan siirretty t. päästöt. saanut	Luokalleen jäänyt
I A	44	15	26	3
I B	21	5	15	1
I C	36	10	26	—
II A	8	1	6	1
II B	7	2	4	1
III A	2	—	2	—
III B	—	—	—	—
IV A	—	—	—	—
IV B	4	2	2	—
V A	—	—	—	—
V B	4	2	1	1
VI	2	2	—	—
VII	2	2	—	—
VIII	—	—	—	—
	130	41	82	7

Järvenpäässä toukokuun 25 pnä 1945.

V. RAEVUORI.

JÄRVENPÄÄN YHTEISKOULUN

KESÄKURSSIT

matematiikassa, saksan- ja ruotsinkielessä
sekä Suomen kieliopissa

alkavat kesäkuun 4 p:nä kello 9. Kurssit kestävät noin juhannukseen, jonka jälkeen jokaisella ehtoja tai kehoituksia saaneella on tilaisuus suorittaa ne. Kurssimaksu on suoritettava ilmoittautumispäivänä (4. 6. 45) kansliaan; muussa tapauksessa sovittava asiasta rehtorin kanssa.

Myös ehtoja *pikakirjoituksessa* saaneille IV ja V luokan oppilaille järjestetään lyhyet kurssit, jotka alkavat samana päivänä ja samaan aikaan kuin muutkin kurssit. Pitempimatkaiset voivat osallistua näihin kursseihin kirjeellisestikin.

V. Raevuori.

Pikakirjoitusharjoituksia kesänaikana.

Niitä Järvenpään Yhteiskoulun oppilaita varten, jotka haluavat kesän aikana saada harjoitusta pikakirjoituksessa voidakseen osallistua syksyllä Pikakirjoittajayhdistyksen toimesta toimeenpantaviin kokeisiin 60 ja 40 sanan nopeudella, järjestetään harjoituksia koululla kesän aikana. Ensimmäiset pidetään elokuun 15 p:nä alkaen kello 16.

V. Raevuori.

Korjauksia ja lisäyksiä.

S. 20: Otsakkeessa pitää olla: »päästötodistuksen» eikä »pööstötodistuksen».

S. 32: Vakinaisten opettajien luettelosta on jäänyt pois: *Suvanto, Aili*, fil.maist. (v:sta 1943): matematiikka I A, II B, III A, IV A, VI, fysiikka V A, V B, VII, VIII ja kemia pojille VI.

S. 44: Oppilasluettelosta on jäänyt pois VIII luokan oppilaista: *Lahtinen, Pentti*. s. 24. 10. 25 Helsingissä, kotipaikka Tuusula; tullut kouluun 1936 I lk:lle, astunut asepalvelukseen 1943; VIII lk:n opp. *Taneli Toiviainen* opiskelee Lahden iltakoulussa, eikä sisäoppilaitoksessa; VI lk:n opp. *Kalevi Nikkanen* ei ole vielä oppilaana sisäoppilaitoksessa, vaan pyrkii sinne.

S. 42: VI lk:n oppilas *Terho Sepivä* on tullut kouluun 1944 eikä 1144.

S. 45: Lukuvuosien 1939—44 aikana ovat koulusta päässeet seuraavat yksityisoppilaat ylioppilaiksi: 1940 Heikki Korho O. Lazarooff ja K. E. Tammilehto; 1941: Lauri Metsämäki, Hilja Mielonen, Irma Sironen, Arvo Tirkkonen ja Mikko Vanninen; 1943 Sirkka Pirilä ja Sirkka Vartia; 1944 Aino Arhenius, Mika Hellemaa, Sirkka Lounisto, Lempi Nissinen, Mirjam Nissinen, Antti Paalanen, Mailis Virta ja Taimi Ylitalo.

S. 55: Ensimmäisessä otsakkeessa pitää olla »Tunnustuspalkinnot» eikä »Tunnuspalkinnot».